

U S T A W A

z dnia

o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) tworzenia, utrzymywania i finansowania zapasów ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego;
- 2) przeprowadzania kontroli u przedsiębiorców objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów, o których mowa w pkt 1, a także u przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania oraz którym zlecono tworzenie i utrzymywanie zapasów;
- 3) postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz wypełniania zobowiązań międzynarodowych dotyczących zaopatrzenia rynku w ropę naftową, produkty naftowe i gaz ziemny, w tym:
 - a) dysponowania zapasami, o których mowa w pkt 1,
 - b) warunki zaopatrzenia w ropę naftową, produkty naftowe i gaz ziemny,

- c) zakres wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu, porborze i zużyciu produktów naftowych i gazu ziemnego.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bezpieczeństwo paliwowe państwa – stan umożliwiający bieżące pokrycie zapotrzebowania odbiorców na ropę naftową, produkty naftowe i gaz ziemny, w określonej wielkości i czasie, w stopniu umożliwiającym prawidłowe funkcjonowanie gospodarki;
- 2) produkty naftowe – produkty otrzymywane z ropy naftowej, w tym paliwa;
- 3) paliwa – paliwa ciekłe, biopaliwa ciekłe oraz gaz płynny (LPG);
- 4) paliwa ciekłe:
 - a) benzyny silnikowe i materiały pędne do silników lotniczych,
 - b) oleje napędowe do silników i materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty oraz oleje napędowe pozostałe,
 - c) ciężkie oleje opałowe;
- 5) biopaliwa ciekłe – biopaliwa ciekłe w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 11 lit. a i b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199);
- 6) gaz płynny (LPG) – skroplone lekkie węglowodory: propan, butan lub ich mieszaninę, wykorzystywane jako paliwo napędowe lub do innych celów energetycznych;
- 7) gaz ziemny – gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, we wszystkich stadiach skupienia, w tym skroplony gaz ziemny (LNG) i sprężony gaz ziemny (CNG);

- 8) produkcja paliw – wytwarzanie paliw w procesie przerobu ropy naftowej, a także przetwarzanie paliw poprzez procesy mieszania komponentów, w wyniku których powstaje co najmniej jedno z paliw albo wzrasta całkowita ilość jednego z nich;
- 9) nabycie wewnątrzspółnotowe – przemieszczenie ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego z terytorium innego państwa członkowskiego Wspólnoty Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- 10) dostawa wewnątrzspółnotowa – przemieszczenie ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium innego państwa członkowskiego Wspólnoty Europejskiej w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- 11) państwo trzecie – państwo niebędące członkiem Wspólnoty Europejskiej;
- 12) import – import ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- 13) eksport – eksport ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym;
- 14) przywóz – sprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu;
- 15) wywóz – wywóz ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach dostawy wewnątrzspółnotowej lub eksportu;

- 16) zapasy handlowe – zapasy utrzymywane przez przedsiębiorców zajmujących się produkcją paliw oraz przywozem ropy naftowej lub paliw, stanowiące nadwyżkę nad zapasami, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1;
- 17) średnie dzienne wewnętrzne zużycie ropy naftowej i produktów naftowych – wprowadzone na rynek krajowy, w poprzednim roku kalendarzowym i ustalone na podstawie danych statystycznych, średnie dzienne ilości:
- a) ropy naftowej sprowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach przywozu,
 - b) produktów naftowych:
 - sprowadzonych w ramach przywozu,
 - wprowadzonych na rynek krajowy z rezerw gospodarczych w rozumieniu ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 197, z 2004 r. Nr 42, poz. 386, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 i Nr 143, poz. 1201 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217) oraz z zapasów, o których mowa w art. 3 ust. 1, a także zapasów handlowych
 - pomniejszone o ilości:
 - a) ropy naftowej i produktów naftowych wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) ropy naftowej i produktów naftowych przeznaczonych na uzupełnienie zapasów, o których mowa w art. 3 ust. 1, obniżonych na podstawie art. 33 lub 34,
 - c) paliw przeznaczonych do bunkrowania statków morskich odbywających rejsy dalekomorskie,
 - d) biokomponentów wykorzystanych do produkcji biopaliw ciekłych w wielkości przekraczającej ich maksymalny udział w paliwach ciekłych, określony

w przepisach art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200);

- 18) producent – przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub przetwarzania paliw;
- 19) handlowiec – przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw;
- 20) pierwszy rok wykonywania działalności gospodarczej – rok kalendarzowy, w którym przedsiębiorca rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw, lub w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw, lub przywozu gazu ziemnego, po uzyskaniu niezbędnych koncesji lub pozwoleń;
- 21) interwencyjne uwolnienie zapasów – obniżenie ilości zapasów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, na zasadach określonych w ustawie;
- 22) odbiorca – odbiorcę, o którym mowa w art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217);
- 23) instalacja magazynowa – instalację, o której mowa w art. 3 pkt 10a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 24) system gazowy – sieci gazowe wraz z przyłączonymi do nich urządzeniami i instalacjami współpracującymi z siecią oraz inne urządzenia, a także instalacje znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez które gaz ziemny jest wprowadzany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i rozprowadzany po tym terytorium;

- 25) operator systemu gazowego – operator systemu przesyłowego gazowego, operator systemu dystrybucyjnego gazowego lub operator systemów połączonych gazowych;
- 26) operator systemu przesyłowego gazowego – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem gazu ziemnego, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym gazowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej gazowej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi;
- 27) operator systemu dystrybucyjnego gazowego – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją gazu ziemnego, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym gazowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej gazowej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi;
- 28) operator systemu połączonego gazowego – przedsiębiorstwo energetyczne zarządzające systemami połączonymi gazowymi, w tym systemem przesyłowym i dystrybucyjnym, albo systemem przesyłowym gazowym, dystrybucyjnym gazowym, magazynowania lub skraplania gazu ziemnego;
- 29) odbiorca gazu ziemnego w gospodarstwie domowym – odbiorcę dokonującego zakupu gazu ziemnego na własny użytek w celu jego zużycia w gospodarstwie domowym.

Rozdział 2

Zasady tworzenia, utrzymywania oraz finansowania zapasów ropy naftowej i produktów naftowych

Art. 3. 1. W celu zapewnienia zaopatrzenia Rzeczypospolitej Polskiej w ropę naftową i produkty naftowe w sytuacji wystąpienia zakłóceń w ich dostawach na rynek krajowy oraz wypełniania zobowiązań międzynarodowych, tworzy się zapasy ropy naftowej i produktów naftowych, zwane dalej „zapasami interwencyjnymi”.

2. Zapasy interwencyjne obejmują zapasy:

- 1) obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, zwane dalej „zapasami obowiązkowymi ropy naftowej lub paliw”, tworzone i utrzymywane przez producentów i handlowców;
- 2) państwowe ropy naftowej i produktów naftowych, zwane dalej „zapasami państwowymi ropy naftowej i produktów naftowych”, tworzone przez ministra właściwego do spraw gospodarki i utrzymywane przez Agencję Rezerw Materiałowych.

3. Zapasy interwencyjne powinny zaspokajać zapotrzebowanie na ropę naftową i produkty naftowe w ilości odpowiadającej co najmniej:

- 1) 90 dniowemu średniemu dziennemu zużyciu wewnętrznemu ropy naftowej i produktów naftowych, z wyłączeniem gazu płynnego (LPG),
- 2) 30 dniowemu średniemu dziennemu zużyciu wewnętrznemu gazu płynnego (LPG)

– z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Zapasy interwencyjne powiększa się o rezerwę na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych oraz ubytków podczas przemieszczania zapasów interwencyjnych; rezerwa ta wynosi 10% tworzonych i utrzymywanych zapasów interwencyjnych.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy wykaz towarów:

1) uwzględnianych podczas ustalania ilości zapasów interwencyjnych,

2) w których tworzy się zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw

– biorąc pod uwagę obowiązujące klasyfikacje towarów oraz zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Paliwa, z których są tworzone zapasy interwencyjne powinny spełniać wymagania jakościowe określone w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

7. Dopuszcza się utrzymywanie, w ramach zapasów interwencyjnych, zapasów benzyny silnikowej, gazu płynnego (LPG) oraz olejów napędowych niespełniających wymagań w zakresie prężności par i temperatury zablokowania zimnego filtra dla poszczególnych okresów roku, określonych w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

8. Utrzymywane, w ramach zapasów interwencyjnych, zapasy, o których mowa w ust. 7, mogą być wprowadzone do obrotu, w celu ich wymiany, pod warunkiem, że w chwili ich wprowadzenia do obrotu będą spełniały wymagania jakościowe dla poszczególnych okresów roku określone w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Art. 4. Minister właściwy do spraw gospodarki corocznie, w terminie do dnia 31 marca, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wielkości:

1) średniego dziennego przywozu netto ropy naftowej i produktów naftowych,

2) średniej dziennej produkcji paliw,

3) średniego dziennego wewnętrznego zużycia ropy naftowej i produktów naftowych

- w roku poprzedzającym, na podstawie danych statystycznych.

Art. 5. 1. Producenci i handlowcy są obowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

2. Producenci i handlowcy w zależności od przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej tworzą zapasy obowiązkowe:

- 1) ropy naftowej;
- 2) paliw w następujących grupach produktów:
 - a) benzyny silnikowe i materiały pędne do silników lotniczych,
 - b) oleje napędowe do silników i oleje napędowe pozostałe oraz materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty,
 - c) ciężkie oleje opałowe;
- 3) gazu płynnego (LPG).

3. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, o których mowa w ust. 2, tworzy się w wielkości odpowiadającej:

- 1) 76 dniowemu średniemu dziennemu przywozowi ropy naftowej lub paliw lub produkcji paliw, z wyłączeniem gazu płynnego (LPG),
 - 2) 30 dniowemu średniemu dziennemu przywozowi gazu płynnego (LPG) lub jego produkcji
- w poprzednim roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem art. 71 ust. 3 i 4.

4. Producenci tworzą i utrzymują zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw w wielkości, o której mowa w ust. 3, obliczonej na podstawie danych indywidualnych dotyczących ilości:

- 1) ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu, pomniejszonej o masę frakcji wykorzystanych jako surowiec do produkcji paliw, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3;
- 2) paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wyprodukowanych z wykorzystaniem ropy naftowej, produktów lub półproduktów jej rafinacji;
- 3) paliw ciekłych i biopaliw ciekłych sprowadzonych w ramach przywozu;
- 4) gazu płynnego (LPG) przywiezionego lub uzyskanego w procesie rafinacji ropy naftowej;
- 5) ropy naftowej lub paliw wprowadzonych na rynek krajowy z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w wyniku ich interwencyjnego uwolnienia lub pomniejszenia wynikającego z corocznej zmiany roku bazowego, z którego produkcja paliw lub przywóz ropy naftowej lub paliw służy do obliczenia ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do utworzenia których jest obowiązany dany producent.

5. Handlowcy tworzą i utrzymują zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw w wielkości określonej w ust. 3, obliczonej na podstawie danych indywidualnych dotyczących ilości:

- 1) ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu, pomniejszonej o ilości tej ropy sprzedane producentowi, odpowiadające masie frakcji wykorzystanych przez tego producenta, jako surowiec do produkcji paliw, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3;
- 2) paliw ciekłych i biopaliw ciekłych sprowadzonych w ramach przywozu;
- 3) gazu płynnego (LPG) sprowadzonego w ramach przywozu;

- 4) ropy naftowej lub paliw ciekłych wprowadzonych na rynek krajowy z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w wyniku ich interwencyjnego uwolnienia lub pomniejszenia wynikającego z corocznej zmiany roku bazowego, z którego produkcja paliw lub przywóz ropy naftowej lub paliw służy do obliczenia ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do utworzenia których jest obowiązany dany handlowiec.

6. Ilości ropy naftowej lub paliw, o których mowa w ust. 4 i 5, pomniejsza się odpowiednio o ilości:

- 1) ropy naftowej wywiezionej z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) paliw wyprodukowanych z ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu, a następnie wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) paliw wyprodukowanych z ropy naftowej wydobytej w kraju lub z obszaru morskiego należącego do krajowej strefy ekonomicznej, o ile udział tych paliw nie przekracza 20% ogólnej ilości ich produkcji w danym roku;
- 4) gazu płynnego (LPG) wywiezionego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) paliw przeznaczonych do bunkrowania statków morskich odbywających rejsy dalekomorskie;
- 6) biokomponentów wykorzystywanych do produkcji biopaliw ciekłych w wielkości przekraczającej ich maksymalny udział w paliwach ciekłych określony w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw;
- 7) paliw wyprodukowanych z olejów odpadowych;
- 8) ropy naftowej lub paliw przeznaczonych na odtworzenie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek producenta lub handlowca, może zezwolić, w drodze decyzji administracyjnej, na okresowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż rok.

8. Utworzone i utrzymywane przez producentów i handlowców zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw stanowią ich majątek, chyba że z umowy, o której mowa w art. 11 ust. 1, wynika, że zapasy te stanowią majątek przyjmującego zlecenie.

Art. 6. 1. Producent i handlowiec, w pierwszym roku wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania lub przetwarzania paliw lub przywozu ropy naftowej lub paliw, jest obowiązany do utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, stosownie do art. 5 ust. 3 oraz art. 71 ust. 3 i 4.

2. Podstawą obliczania wymaganej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, dla producenta i handlowca, w przypadku, o którym mowa w ust. 1, jest zadeklarowana przez producenta lub handlowca na dany rok kalendarzowy wielkość przywozu ropy naftowej lub paliw lub wielkość produkcji paliw. Jeżeli zadeklarowana wielkość produkcji lub ilość przywożonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej lub paliw jest niższa lub wyższa od wielkości faktycznie zrealizowanych, producent i handlowiec są obowiązani, na koniec roku kalendarzowego, posiadać zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw wyliczone według wielkości faktycznie zrealizowanych.

Art. 7. 1. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, tworzone w zakresie grup produktów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2, mogą być utrzymywane w postaci:

- 1) produktów gotowych,
- 2) półproduktów rafinacji ropy naftowej,
- 3) ropy naftowej

– w stosunku procentowym, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 3.

2. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, tworzone w zakresie grup produktów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2, mogą być utrzymywane w postaci półproduktów rafinacji ropy naftowej lub w postaci ropy naftowej wyłącznie przez producentów wytwarzających paliwa poprzez przerób ropy naftowej, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 3 i 4.

3. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw utrzymywane w postaci, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, powinny:

- 1) umożliwiać rzeczywiste wytworzenie produktów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2, stosownie do art. 5 ust. 3;
- 2) być obliczane proporcjonalnie do ilości każdej kategorii produktu otrzymanego przez danego producenta w procesie przerobu ropy naftowej, w poprzednim roku kalendarzowym.

4. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw tworzone w zakresie biopaliw ciekłych utrzymuje się w postaci paliw ciekłych stanowiących ich główny składnik.

5. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw tworzone w zakresie gazu płynnego (LPG) mogą być utrzymywane zamiennie wyłącznie w postaci benzyn silnikowych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. a, w ilości równoważnej pod względem wartości opałowej, ustalonej w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 3.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek producenta lub handlowca, może zezwolić, w drodze decyzji administracyjnej, na czasową zamianę utrzymywanych zapasów obowiązkowych tworzonych w zakresie grup produktów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2, w grupach innych niż były utworzone, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż 6 miesięcy.

Art. 8. 1. Do zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw można zaliczyć ropę naftową i paliwa zmagazynowane:

- 1) w zbiornikach rafinerii ropy naftowej, z wyłączeniem paliw znajdujących się w instalacjach i rurociągach produkcyjnych;
- 2) w terminalach i magazynach hurtowych;
- 3) w zbiornikach instalacji rurociągowych;
- 4) w zbiornikach i magazynach portowych, znajdujących się w portach docelowych położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) w zbiornikowcach znajdujących się w portach docelowych położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po załatwieniu formalności portowych i celnych zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 6) na barkach i statkach żeglugi przybrzeżnej wynajętych do transportowania paliw w obszarze wód terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem zapewnienia możliwości bezzwłocznego przeprowadzenia kontroli stanu zapasów;
- 7) w zbiornikach magazynowych i rozlewniach gazu płynnego (LPG);
- 8) w podziemnych wyrobiskach górniczych (magazynowanie bezzbiornikowe).

2. Do zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw nie zalicza się ropy naftowej lub paliw znajdujących się w:

- 1) złożach ropy naftowej niewydobytej;
- 2) tranzycie, z przeznaczeniem do innych państw;
- 3) rurociągach przesyłowych;
- 4) cysternach kolejowych i samochodowych;

- 5) zbiornikach magazynowych na stacjach paliw, w tym stacjach paliw gazu płynnego (LPG);
 - 6) magazynach o przeznaczeniu wojskowym;
 - 7) punktach sprzedaży butli z gazem płynnym (LPG);
 - 8) w zbiornikowcach znajdujących się poza portem docelowym;
 - 9) w zbiornikach statków morskich.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) szczegółowy sposób:
 - a) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez handlowców i producentów oraz ustalania ich ilości, w tym również przez producentów paliw wytwarzających te paliwa poprzez procesy mieszania paliw lub komponentów,
 - b) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w zakresie gazu płynnego (LPG) przez producentów i handlowców oraz ustalania ich ilości utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych,
 - c) ustalania i tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez producentów i handlowców w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw, lub w zakresie przywozu ropy naftowej w danym roku kalendarzowym,
 - 2) procentowy udział zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw tworzonych w zakresie poszczególnych grup paliw ciekłych, które mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej,

- 3) rodzaje dokumentów potwierdzających wyłączenia z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw,
- 4) sytuacje, w których producent i handlowiec może wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasową zmianę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw tworzonych w zakresie paliw ciekłych w grupach innych niż były utworzone,
- 5) sytuacje, w których producent lub handlowiec może wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw

– biorąc pod uwagę sytuację na krajowym rynku naftowym, szczególne okoliczności w jakich producent lub handlowiec mogą wystąpić o czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz zobowiązania międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 9. 1. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw mogą być utrzymywane wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw mogą być utrzymywane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pod warunkiem zawarcia umowy międzyrządowej między Rzeczpospolitą Polską a państwem, na terytorium którego zapasy te będą magazynowane; umowa ta powinna zawierać w szczególności postanowienia zapewniające kontrolę stanu i jakości tych zapasów, wypełnienie międzynarodowych wymagań dotyczących sprawozdawczości w zakresie zapasów oraz dysponowania nimi i przemieszczania ich z terytorium tego państwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym również w sytuacji zaistnienia zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych na

terytorium tego państwa, a także organy odpowiedzialne za kontrolę i sprawozdawczość w zakresie tych zapasów.

3. Zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw utrzymywane stosownie do ust. 2 nie mogą przekraczać 5% ogólnej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do utrzymywania których dany producent i handlowiec jest obowiązany.

Art. 10. 1. Producenci i handlowcy, którzy utrzymują zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw u przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania ropy naftowej lub paliw, są obowiązani zawrzeć umowę o magazynowanie tych zapasów, zwaną dalej „umową o magazynowanie”.

2. Umowa o magazynowanie powinna zawierać w szczególności postanowienia określające:

- 1) ilość i miejsce magazynowanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 2) warunki zapewniające utrzymywanie odpowiedniego poziomu ilościowego i jakościowego magazynowanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 3) sposób postępowania przy magazynowaniu zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, ich wymianie i konserwacji oraz interwencyjnym uwalnianiu tych zapasów;
- 4) okres magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, przy czym okres ten nie powinien być krótszy niż rok kalendarzowy;
- 5) zasady odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy;
- 6) okres jej obowiązywania i warunki rozwiązania.

3. Producenci oraz handlowcy są obowiązani przekazać Agencji Rezerw Materiałowych kopię umowy o magazynowanie, w terminie

14 dni od dnia jej zawarcia, w celu dokonania odpowiedniego wpisu w rejestrze producentów i handlowców, o którym mowa w art. 13 ust. 1.

Art. 11. 1. Producenci i handlowcy mogą zlecić, na podstawie umowy, wykonanie zadań w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przedsiębiorcom wykonującym działalność gospodarczą w zakresie obrotu ropą naftową lub paliwami, wytwarzania paliw lub magazynowania ropy naftowej lub paliw.

2. Umowa zawiera w szczególności postanowienia określające:
 - 1) ilość tworzonych i utrzymywanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w okresie obowiązywania umowy;
 - 2) sposób wykonania zlecenia;
 - 3) warunki zapewniające utrzymywanie odpowiedniego poziomu ilościowego i jakościowego tworzonych i utrzymywanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
 - 4) sposób postępowania podczas magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, ich wymiany i konserwacji oraz interwencyjnego uwolnienia tych zapasów;
 - 5) okres obowiązywania umowy, przy czym okres ten nie może być krótszy niż 90 dni;
 - 6) miejsce magazynowania tworzonych i utrzymywanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w okresie obowiązywania umowy;
 - 7) sposób wykonywania obowiązków dotyczących sporządzania i przekazywania informacji, o których mowa w art. 22 i 38;

- 8) postanowienia dotyczące zmiany warunków umowy i jej wypowiedzenia;
- 9) odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy.

3. Handlowiec, który zlecił wykonanie swoich zadań dotyczących tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, tworzonych w postaci paliw ciekłych, przedsiębiorcy wytwarzającemu paliwa poprzez przerób ropy naftowej na zasadach określonych w ust. 1, może utrzymywać zapasy w postaci ropy naftowej, pod warunkiem, że w umowie zostaną zawarte również postanowienia zobowiązujące przyjmującego zlecenie do przerobu ropy naftowej na paliwa będące przedmiotem umowy, w czasie zapewniającym przedsiębiorcy zlecającemu wykonanie jego zadań dotyczących interwencyjnego uwalniania tych zapasów, oraz postanowienia dotyczące ceny i miejsca wydawania paliw.

4. Handlowiec, który zlecił wykonanie swoich zadań dotyczących tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, tworzonych w postaci paliw ciekłych, przedsiębiorcy wykonującemu działalność gospodarczą w zakresie magazynowania ropy naftowej na zasadach określonych w ust. 1, może utrzymywać zapasy w postaci ropy naftowej, pod warunkiem, że zostanie zawarta przez niego także umowa dotycząca przerobu tej ropy z przedsiębiorcą wytwarzającym paliwa poprzez przerób ropy naftowej, w której zostaną zawarte postanowienia zobowiązujące tego przedsiębiorcę do przerobu tej ropy na paliwa będące przedmiotem umowy między handlowcem a przedsiębiorcą wykonującym działalność gospodarczą w zakresie magazynowania ropy naftowej, w czasie zapewniającym przedsiębiorcy zlecającemu wykonanie jego zadań dotyczących interwencyjnego uwolnienia tych zapasów, oraz postanowienia dotyczące ceny i miejsca wydania paliw.

5. W przypadku zlecenia przez producentów lub handlowców tworzenia i utrzymywania, w ich imieniu, zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw podmiotom wymienionym w ust. 1, przedsiębiorcy przyjmujący zlecenie:

- 1) nie mogą wykorzystywać, na własne potrzeby, tworzonych i utrzymywanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w okresie obowiązywania umowy;
- 2) są obowiązani zagwarantować zlecającemu dostęp do tworzonych i utrzymywanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w okresie obowiązywania umowy.

6. W przypadku gdy zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw utrzymywane zgodnie z ust. 1 nie stanowią majątku producenta lub handlowca, umowa powinna zawierać także postanowienia gwarantujące zlecającemu prawo nabycia tych zapasów w okresie jej obowiązywania oraz określać sposób ustalania ceny odsprzedaży tych zapasów.

7. Producenci i handlowcy, przed zawarciem umów, o których mowa w ust. 1 i 4, są obowiązani do przedłożenia Agencji Rezerw Materiałowych projektów tych umów oraz uzyskania zgody na ich zawarcie.

8. Agencja Rezerw Materiałowych, w terminie 14 dni, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wyrażenia zgody na zawarcie umów, o których mowa w ust. 1 i 4, jeżeli:

- 1) projekty tych umów nie zawierają postanowień, o których mowa w ust. 2-4 i 6;
- 2) lokalizacja lub infrastruktura techniczna baz magazynowych albo organizacja lub charakterystyka techniczna systemu przemieszczania ropy naftowej lub paliw nie zapewniają możliwości ich dostaw do miejsc przeznaczenia, w przypadku wystąpienia zakłóceń bądź kryzysu na rynku krajowym paliw.

9. Producent lub handlowiec przekazuje Agencji Rezerw Materiałowych kopie umów, o których mowa w ust. 1 i 4, w terminie 14 dni od dnia ich zawarcia.

10. Producenci i handlowcy, zlecający wykonanie swoich zadań w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej

lub paliw innym podmiotom, ponoszą odpowiedzialność za jakość i stan tych zapasów oraz wypełnianie obowiązków dotyczących interwencyjnego uwolnienia tych zapasów.

Art. 12. 1. Koszty tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw ponoszą producenci oraz handlowcy; koszty te są zaliczane do kosztów ich działalności.

2. Producenci oraz handlowcy lub przedsiębiorcy utrzymujący zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw na rzecz producentów lub handlowców, stosownie do art. 11, są obowiązani ubezpieczyć zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw od ognia i innych zdarzeń losowych.

Art. 13. 1. Tworzy się rejestr producentów i handlowców, zwany dalej „rejestrem”.

2. Rejestr prowadzi Agencja Rezerw Materiałowych.

3. Rejestr zawiera w szczególności:

1) oznaczenie producenta lub handlowca;

2) niezbędne dane ekonomiczne i towarowe dotyczące producenta lub handlowca;

3) informacje dotyczące magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

4. Agencja Rezerw Materiałowych przekazuje Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, zwanemu dalej „Prezesem URE”, wykaz producentów lub handlowców wpisanych do rejestru w terminie 14 dni od dnia dokonania wpisu.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru, dokumenty będące podstawą dokonania wpisu do rejestru, zmiany wpisu lub wykreślenia z rejestru, wzory wniosków o dokonanie wpisu do rejestru i o wykreślenie z rejestru oraz dane podlegające wpisowi do rejestru, uwzględniając możliwość prowadzenia reje-

stru w systemie elektronicznym, pod warunkiem, że dane w nim zawarte znajdują potwierdzenie w dokumentach przechowywanych przez prowadzącego rejestr.

6. Dane jednostkowe zawarte w rejestrze podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 149, poz. 1078), z wyłączeniem danych, o których mowa w ust. 3 pkt 1.

Art. 14. 1. Producenci i handlowcy są obowiązani złożyć wniosek o wpis do rejestru, w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, w zakresie podlegającym obowiązkowi tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

2. Wniosek o dokonanie wpisu do rejestru zawiera:

- 1) firmę producenta lub handlowca;
- 2) oznaczenie formy prawnej, a także numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) oraz numer PESEL osoby kierującej działalnością producenta lub handlowca, o ile taki numer posiada;
- 3) oznaczenie siedziby i adresu producenta lub handlowca;
- 4) oznaczenie adresu zakładu głównego producenta lub handlowca, jeżeli jest inny niż siedziba producenta lub handlowca;
- 5) oznaczenie przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej;
- 6) wskazanie daty rozpoczęcia działalności gospodarczej;

- 7) dane o wielkości produkcji, przywozu ropy naftowej lub paliw, z uwzględnieniem rodzaju tych paliw, planowanych na dany rok;
- 8) dane o ilości, rodzaju i gatunku paliw oraz ilości ropy naftowej przewidywanych do utworzenia w danym roku kalendarzowym w ramach zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 9) oznaczenie miejsca magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw lub planowanego miejsca magazynowania tych zapasów, w przypadku gdy producent lub handlowiec do dnia złożenia wniosku o dokonanie wpisu do rejestru nie ustalił miejsca ich magazynowania.

3. W przypadku gdy wniosek nie zawiera danych, o których mowa w ust. 2, Agencja Rezerw Materiałowych niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie stanowi niedopełnienie obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru.

4. Agencja Rezerw Materiałowych, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia wpisu do rejestru, jeżeli:

- 1) prawomocnie orzeczono zakaz wykonywania przez producenta lub handlowca określonej we wniosku działalności gospodarczej;
- 2) od dnia wydania decyzji o wykreśleniu wpisu z rejestru z przyczyn, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 2 lit. a-c, upłynął okres krótszy niż 12 miesięcy.

Art. 15. 1. Agencja Rezerw Materiałowych dokonuje wpisu do rejestru, w drodze decyzji administracyjnej, w terminie 5 dni roboczych od dnia złożenia kompletnego wniosku, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

2. Decyzja administracyjna o wpisie do rejestru zawiera w szczególności dane, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1-3, oraz datę wpisu do rejestru i numer w rejestrze.

Art. 16. 1. Zmiana wpisu lub wykreślenie z rejestru następują na uzasadniony wniosek producenta lub handlowca lub z urzędu.

2. Producent oraz handlowiec są obowiązani złożyć wniosek o:

- 1) zmianę wpisu w rejestrze – w terminie 7 dni od dnia zmiany danych, o których mowa w art. 14 ust. 2;
- 2) wykreślenie wpisu z rejestru – w terminie 14 dni od dnia:
 - a) trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania lub przetwarzania lub przywozu ropy naftowej lub paliw,
 - b) cofnięcia zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub zezwolenia na nabywanie wyrobów akcyzowych zharmonizowanych,
 - c) cofnięcia koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu paliwami lub jej wygaśnięcia,
 - d) ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, należy dołączyć dokumenty lub inne dowody potwierdzające okoliczności uzasadniające wykreślenie wpisu z rejestru.

4. Wpis do rejestru podlega wykreśleniu z urzędu przez Agencję Rezerw Materiałowych w przypadku:

- 1) gdy prawomocnie orzeczono zakaz wykonywania działalności gospodarczej w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a;

- 2) stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, co najmniej przez okres 24 miesięcy, potwierdzonego odpowiednimi dokumentami;
- 3) cofnięcia koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania lub obrotu paliwami lub jej wygaśnięcia.

5. Agencja Rezerw Materiałowych może wykreślić z urzędu dane wpisane do rejestru niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy.

6. Wykreślenie wpisu z rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

7. O odmowie wpisu do rejestru oraz wykreśleniu z rejestru Agencja Rezerw Materiałowych informuje naczelnika urzędu celnego właściwego dla producenta albo handlowca oraz Prezesa URE w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 6 lub art. 14 ust. 4.

Art. 17. 1. Do postępowania przed Agencją Rezerw Materiałowych w sprawach określonych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.²⁾).

2. Od decyzji administracyjnych wydanych przez Agencję Rezerw Materiałowych służy odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki.

Art. 18. Zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych utrzymuje się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 19. 1. Zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych nie mogą być mniejsze niż 14 dniowe średnie dzienne wewnętrzne zużycie ropy naftowej i produktów naftowych.

2. Zapasy państwowe produktów naftowych mogą być utrzymywane w postaci:

- 1) produktów gotowych;
- 2) półproduktów rafinacji ropy naftowej;
- 3) ropy naftowej.

3. Agencja Rezerw Materiałowych corocznie określa wielkość i strukturę zapasów państwowych w projekcie planu rzeczowo-finansowego Agencji Rezerw Materiałowych, uwzględniając wymagania określone w ust. 1 i biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia realizacji zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących minimalnego poziomu posiadanych zapasów.

4. Projekt planu rzeczowo-finansowego, o którym mowa w ust. 3, Agencja Rezerw Materiałowych przedkłada do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie do dnia 15 kwietnia każdego roku.

Art. 20. 1. Zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych są finansowane ze środków budżetu państwa oraz wpływów Agencji Rezerw Materiałowych.

2. Środki i wpływy, o których mowa w ust. 1, Agencja Rezerw Materiałowych przeznacza na pokrycie:

- 1) przyrostu i zmiany struktury zapasów państwowych, stosownie do wielkości i struktury wewnętrznego zużycia ropy naftowej i produktów naftowych w poprzednim roku kalendarzowym;
- 2) kosztów:
 - a) utrzymywania i magazynowania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych,
 - b) wymiany zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych,

- c) odtwarzania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych w przypadku ich obniżenia, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2 lub art. 34 pkt 2 lit. a.

3. Środki finansowe uzyskane z obrotu zapasami państwowymi ropy naftowej i produktów naftowych przeznaczają się na działalność Agencji Rezerw Materiałowych związaną z gospodarowaniem tymi zapasami w kolejnych latach.

4. Nie pobiera się opłaty skarbowej od czynności cywilnoprawnych, których stroną jest Agencja Rezerw Materiałowych.

Art. 21. Agencja Rezerw Materiałowych może zlecić, na podstawie umowy, utrzymywanie zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych przedsiębiorcom wykonującym działalność gospodarczą w zakresie obrotu ropą naftową lub paliwami, wytwarzania paliw lub magazynowania ropy naftowej lub paliw.

Art. 22. 1. Producenci i handlowcy obowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie magazynowania ropy naftowej lub paliw przekazują Agencji Rezerw Materiałowych pisemne, miesięczne informacje o ilości:

- 1) przywozu ropy naftowej oraz produkcji i przywozu paliw, a także strukturze produkcji i przywozu paliw,
- 2) ropy naftowej lub paliw wywiezionych, a także strukturze wywiezionych paliw,
- 3) tworzonych i magazynowanych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, ich strukturze oraz miejscach magazynowania,
- 4) utrzymywanych zapasów handlowych ropy naftowej lub paliw, ich strukturze oraz miejscach magazynowania

– w terminie 20 dni od upływu ostatniego dnia miesiąca, którego dotyczy przekazywana informacja.

2. Producenci i handlowcy są obowiązani do przedstawiania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki pisemnych, kwartalnych informacji o poniesionych kosztach tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w terminie 30 dni od upływu ostatniego dnia kwartału, którego dotyczy informacja.

3. Producenci i handlowcy są obowiązani do przedstawiania Agencji Rezerw Materiałowych informacji o ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do utworzenia których są obowiązani w danym roku kalendarzowym w terminie do dnia 1 marca.

4. Do informacji, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Do informacji, o których mowa w ust. 1-3, przetworzonych lub zagregowanych w sposób uniemożliwiający ich powiązanie lub identyfikację z konkretnym przedsiębiorcą nie stosuje się przepisów ustawy, o której mowa w ust. 4.

Art. 23. 1. Agencja Rezerw Materiałowych składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki półroczne sprawozdania o stanie zapasów interwencyjnych i zapasów handlowych, ich strukturze oraz miejscach magazynowania w terminie 45 dni od końca miesiąca następującego po upływie okresu sprawozdawczego.

2. Agencja Rezerw Materiałowych składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki miesięczne, skrócone sprawozdania o stanie zapasów interwencyjnych i zapasów handlowych, a także ich strukturze w terminie 45 dni od końca miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie.

3. Agencja Rezerw Materiałowych przekazuje bieżące informacje w zakresie określonym w ust. 1 oraz inne informacje dotyczące tworzenia

i utrzymywania zapasów interwencyjnych i zapasów handlowych na żądanie ministra właściwego do spraw gospodarki.

Rozdział 3

Zasady tworzenia, utrzymywania oraz finansowania zapasów gazu ziemnego

Art. 24. 1. W celu zapewnienia zaopatrzenia Rzeczypospolitej Polskiej w gaz ziemny oraz minimalizacji skutków:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa,
- 2) wystąpienia sytuacji awaryjnej w sieci gazowej,
- 3) nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego

– przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego są obowiązani do utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, zwanych dalej „zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego”.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego:

- 1) utrzymuje zapasy obowiązkowe gazu ziemnego w wielkości odpowiadającej co najmniej 30 dniowemu średniemu dziennemu przywozowi tego gazu, ustalonemu w sposób określony w art. 25 ust. 2 albo ust. 5, z zastrzeżeniem art. 74;
- 2) utrzymuje zapasy obowiązkowe gazu ziemnego w instalacjach magazynowych, których parametry techniczne zapewniają możliwość dostarczenia ich całkowitej ilości

do systemu gazowego w okresie nie dłuższym niż 40 dni;

3) przedstawia operatorowi systemu przesyłowego gazowego lub operatorowi systemów połączonych gazowych charakterystykę instalacji magazynowej, w której utrzymuje zapasy obowiązkowe gazu ziemnego, w celu weryfikacji technicznych możliwości dostarczenia zapasów tego gazu do systemu gazowego.

3. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego utrzymuje się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w instalacjach magazynowych przyłączonych do systemu gazowego.

4. W przypadku stwierdzenia, że parametry techniczne instalacji magazynowych nie zapewniają możliwości dostarczenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego do systemu gazowego w okresie nie dłuższym niż 40 dni, operator systemu gazowego powiadamia, w terminie 7 dni, Prezesa URE o tym fakcie.

5. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego mogą być zwolnione z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli liczba ich odbiorców nie jest większa niż 100 tys. i przywóz gazu ziemnego nie przekracza w ciągu roku 50 mln m³. Zwolnienia dokonuje minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek tego przedsiębiorstwa lub podmiotu, w drodze decyzji administracyjnej, na okres do jednego roku lub do czasu zmiany stanu faktycznego będącego podstawą do zwolnienia z tego obowiązku.

6. Nie podlegają zwolnieniu, o którym mowa w ust. 5, przedsiębiorstwa energetyczne oraz podmioty powiązane kapitałowo z podmiotem, który uzyskał zwolnienie albo ubiega się o nie.

Art. 25. 1. Wielkość zapasów gazu ziemnego ustala przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem

ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego, z zastrzeżeniem ust. 5, do dnia 30 kwietnia każdego roku.

2. Przedsiębiorstwo lub podmiot, o których mowa w ust. 1, ustala wielkość zapasów gazu ziemnego na podstawie wielkości jego przywozu, w okresie od dnia 1 kwietnia roku ubiegłego do dnia 31 marca danego roku, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach statystycznych sporządzanych przez to przedsiębiorstwo lub podmiot.

3. Ustaloną zgodnie z ust. 2 wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego przedsiębiorstwo lub podmiot, o których mowa w ust. 1, przedkłada, do dnia 15 maja każdego roku, Prezesowi URE, w celu jej weryfikacji, w drodze decyzji administracyjnej.

4. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego w wielkości zweryfikowanej przez Prezesa URE są utrzymywane w okresie od dnia 1 października danego roku do dnia 30 września kolejnego roku.

5. Prezes URE ustala, w decyzji administracyjnej, wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego dla okresu od dnia rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego do dnia 30 września. Dla okresu od dnia 1 października następującego po dniu rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego do dnia 30 września roku kolejnego wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego jest określana przez Prezesa URE w odrębnej decyzji, wydanej najpóźniej na 15 dni przed dniem 1 października następującym po dniu rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego, na podstawie danych statystycznych o średniej ilości jego przywozu z dotychczasowego okresu prowadzenia działalności.

6. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego są obowiązane poinformować Prezesa URE o zamiarze rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego najpóźniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia tego przywozu.

7. Za dzień rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego rozumie się dzień, w którym po raz pierwszy gaz ziemny sprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 26. 1. Zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego dysponuje minister właściwy do spraw gospodarki. Zapasy te mogą być uruchomione przez operatora systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemów łączonych gazowych, niezwłocznie po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. Zgodę, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki wyraża w drodze decyzji administracyjnej. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje wykonania tej decyzji.

3. W przypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego są obowiązani do ich uzupełnienia do wielkości ustalonej zgodnie z art. 25 ust. 2 albo ust. 5 w okresie 4 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło ich uruchomienie.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, termin, o którym mowa w ust. 3, może być, na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotu dokonującego przywozu gazu ziemnego, wydłużony do okresu nie dłuższego niż 8 miesięcy, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Art. 27. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego przedstawia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz operatorowi systemu gazowego informacje o:

- 1) wielkościach zapasów obowiązkowych gazu ziemnego zweryfikowanych przez Prezesa URE oraz o technicznych możliwościach dostarczania ich do systemu gazowego, w okresie nie dłuższym niż 40 dni, zweryfikowanych przez operatora systemu gazowego – do dnia 15 czerwca każdego roku;

2) rzeczywistej wielkości utrzymywanych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz miejscu ich magazynowania, według stanu na dzień 15 września – do dnia 20 września każdego roku.

2. Przedsiębiorstwo energetyczne lub podmiot, o których mowa w ust. 1, przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz Prezesowi URE informacje o działaniach podjętych w okresie od dnia 1 kwietnia poprzedniego roku do dnia 31 marca danego roku, w celu zapewnienia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą oraz realizacji obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego do dnia 15 maja każdego roku.

Art. 28. 1. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego stanowią majątek przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego.

2. Koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa lub podmioty, o których mowa w ust. 1, w związku z realizacją obowiązku utrzymywania, uruchamiania oraz uzupełniania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, są zaliczane do kosztów uzasadnionych ich działalności w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Rozdział 4

Zasady przeprowadzania kontroli

Art. 29. 1. Agencja Rezerw Materiałowych jest uprawniona do przeprowadzania kontroli u producentów, handlowców i przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania, a także u przedsiębiorców, którym zlecono tworzenie i utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, oraz u przedsiębiorców, którym zlecono utrzymywanie zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych.

2. Czynności kontrolne wykonują pracownicy Agencji Rezerw Materiałowych po okazaniu legitymacji służbowej oraz po doręczeniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej upoważnienia do przeprowadzenia kontroli działalności przedsiębiorcy.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej pracownika organu kontroli uprawnionego do wykonywania kontroli;
- 2) oznaczenie kontrolowanego;
- 3) określenie zakresu kontroli;
- 4) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 5) wskazanie podstawy prawnej kontroli;
- 6) oznaczenie organu kontroli;
- 7) określenie daty i miejsca wystawienia upoważnienia;
- 8) podpis osoby wystawiającej upoważnienie, z podaniem zajmowanego stanowiska służbowego;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

4. Kontrola, o której mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu:

- 1) prawidłowości ustalenia wielkości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw na dany rok kalendarzowy;
- 2) zgodności stanu faktycznego ze stanem ewidencyjnym zapasów interwencyjnych;
- 3) jakości paliw stanowiących zapasy interwencyjne;
- 4) wykonywania postanowień umowy o magazynowanie oraz umów, o których mowa w art. 11 ust. 1 i w art. 21;

5) zgodności stanu zapasów handlowych z danymi, dotyczącymi tych zapasów przedłożonymi w trybie art. 22, w dniu przekazania tego sprawozdania.

5. Upoważnionym pracownikom, o których mowa w ust. 2, przysługuje prawo:

- 1) wejścia na teren nieruchomości i do obiektów producentów, handlowców, przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania oraz przedsiębiorców, którym zlecono tworzenie i utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, a także żądania okazania dokumentów dotyczących produkcji lub przywozu ropy naftowej lub paliw za rok, w którym jest przeprowadzana kontrola, i rok poprzedni, umożliwiających weryfikację poprawności wyliczenia poziomu zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do których tworzenia i utrzymywania w danym roku jest obowiązany producent i handlowiec;
- 3) wglądu do dokumentów potwierdzających jakość paliw;
- 4) pobierania próbek paliw na zasadach określonych w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

6. Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej.

7. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół dokonanych czynności, który powinien ponadto zawierać wnioski oraz pouczenie o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści, przy czym termin do złożenia zastrzeżeń nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

8. W przypadku odmowy podpisania przez kontrolowanego protokołu z kontroli, kontrolujący dokonuje stosownej adnotacji w protokole.

Odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do jego podpisania przez kontrolującego i realizacji ustaleń kontroli.

9. Agencja Rezerw Materiałowych może wezwać producenta, handlowca, przedsiębiorcę świadczącego usługi magazynowania lub przedsiębiorcę, któremu zlecono tworzenie i utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, do usunięcia uchybień określonych w protokole z kontroli, wskazując termin do usunięcia tych uchybień.

Art. 30. 1. Prezes URE jest uprawniony do przeprowadzania kontroli przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego, w zakresie wykonania obowiązków, o których mowa w art. 24, a także przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

2. Czynności kontrolne wykonują upoważnieni pracownicy Urzędu Regulacji Energetyki po okazaniu legitymacji służbowej oraz po doręczeniu przedsiębiorstwu lub podmiotowi, o których mowa w ust. 1, albo osobie przez niego upoważnionej, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli ich działalności.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) imię, nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej pracownika organu kontroli, uprawnionego do wykonywania kontroli;
- 2) oznaczenie kontrolowanego;
- 3) określenie zakresu kontroli;
- 4) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 5) wskazanie podstawy prawnej kontroli;
- 6) oznaczenie organu kontroli;

- 7) określenie daty i miejsca wystawienia upoważnienia;
 - 8) podpis osoby wystawiającej upoważnienie, z podaniem zajmowanego stanowiska służbowego;
 - 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.
4. Kontrola, o której mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu:
 - 1) zgodności stanu faktycznego z wielkością zapasów obowiązkowych gazu ziemnego ustaloną według zasad określonych w art. 25 ust. 2 albo ust. 5;
 - 2) dokumentów określających jakość gazu ziemnego;
 - 3) wykonywania warunków umowy o świadczenie usług magazynowania gazu ziemnego, w rozumieniu art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.
 5. Upoważnionym pracownikom, o których mowa w ust. 2, przysługuje prawo:
 - 1) wejścia na teren nieruchomości i do obiektów przedsiębiorstw energetycznych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego oraz przedsiębiorstw i podmiotów obowiązanych do tworzenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
 - 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, a także okazania dokumentów dotyczących przywozu gazu ziemnego za rok, w którym jest przeprowadzana kontrola, i rok poprzedni, umożliwiających weryfikację poprawności wyliczenia poziomu zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, do których tworzenia i utrzymywania jest obowiązane przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego;

3) wglądu do dokumentów potwierdzających jakość gazu ziemnego.

6. Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej.

7. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół dokonanych czynności, który powinien ponadto zawierać wnioski oraz pouczenie o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści, przy czym termin do złożenia zastrzeżeń nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

8. W przypadku odmowy podpisania przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego albo przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego protokołu z kontroli, kontrolujący dokonuje stosownej adnotacji w protokole. Odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do jego podpisania przez kontrolującego i realizacji ustaleń kontroli.

9. Prezes URE może wezwać przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego lub przedsiębiorstwo energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego, do usunięcia uchybień określonych w protokole z kontroli, wyznaczając termin ich usunięcia.

Rozdział 5

Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie ropy naftowej i produktów naftowych oraz konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych

Art. 31. 1. Producenci i handlowcy opracowują procedury postępowania mające zastosowanie w przypadku:

1) wystąpienia zakłóceń w przywozie ropy naftowej lub paliw;

- 2) wystąpienia awarii w systemie przesyłowym, przetwórczym lub magazynowym ropy naftowej lub paliw.

2. Procedury postępowania, o których mowa w ust. 1, powinny określać w szczególności sposób i tryb:

- 1) pozyskiwania dodatkowych dostaw ropy naftowej lub paliw z innych źródeł lub kierunków;
- 2) dokonywania zmian w strukturze produkcji produktów naftowych, z uwzględnieniem możliwości technicznych instalacji wytwórczych;
- 3) wnioskowania, do ministra właściwego do spraw gospodarki, o obniżenie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz wprowadzania tych zapasów na rynek.

3. Producenci i handlowcy w pierwszym roku wykonywania działalności gospodarczej przekazują procedury, o których mowa w ust. 1, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie 2 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia.

4. Producenci i handlowcy przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki potwierdzenia aktualności przedłożonych procedur, o których mowa w ust. 1, lub ich aktualizacje do dnia 31 sierpnia każdego roku.

5. Producenci i handlowcy niezwłocznie przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje o:

- 1) wystąpieniu zakłóceń w dostawach surowców do produkcji paliw lub dostawach paliw,
 - 2) awariach technicznych infrastruktury transportowej ropy naftowej lub paliw, urządzeń służących do wytwarzania paliw lub infrastruktury magazynowej
- mających znaczący wpływ na poziom dostaw ropy naftowej lub paliw lub produkcji paliw.

Art. 32. 1. W sytuacji:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa,
 - 2) konieczności wypełnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych dotyczących zabezpieczenia rynku ropy naftowej lub rynku paliw
- podejmuje się działania interwencyjne, o których mowa w ust. 2.

2. Działania interwencyjne polegają na:

- 1) obniżeniu ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, lub zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych, lub
- 2) obowiązkowej sprzedaży zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, lub zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych w określonej ilości, lub
- 3) ograniczeniu wykonywania działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami, lub
- 4) ograniczeniu zużycia paliw przez odbiorców.

Art. 33. 1. W sytuacji, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1, minister właściwy do spraw gospodarki może:

- 1) w drodze rozporządzenia, zezwolić na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, określając wielkość obniżenia tych zapasów oraz sposób i termin ich odtworzenia, biorąc pod uwagę sytuację na krajowym rynku paliw i rzeczywiste możliwości odtworzenia zapasów obowiązkowych;
- 2) w drodze decyzji administracyjnej, obniżyć zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych:

- a) określając wielkości obniżenia tych zapasów, cenę sprzedaży ropy naftowej i produktów naftowych oraz termin i sposób odtworzenia zapasów, lub
- b) określając wielkości obniżenia tych zapasów, podmioty uprawnione do zakupu ropy naftowej lub produktów naftowych, cenę sprzedaży ropy naftowej i produktów naftowych oraz termin i sposób odtworzenia zapasów;

3) w drodze decyzji administracyjnej:

- a) zezwolić na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość i termin obniżenia tych zapasów oraz termin i sposób ich odtworzenia, lub
- b) nakazać producentom lub handlowcom sprzedaż określonej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, wskazanym podmiotom krajowym, określając termin ich sprzedaży oraz termin i sposób odtworzenia tych zapasów, po cenie określonej w tej decyzji.

2. Wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b.

3. Roszczenia z tytułu różnicy między ceną rynkową a ceną określoną w decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, pokrywa Skarb Państwa.

4. Przez cenę rynkową rozumie się cenę stosowaną przez producenta lub handlowca w dniu poprzedzającym dzień wydania decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, a w przypadku niemożności zastosowania tej ceny, cenę stosowaną w tym dniu przez producenta mającego największy udział w rynku paliw.

Art. 34. W sytuacji, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw gospodarki może:

- 1) w drodze rozporządzenia, zezwolić na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, określając wielkość obniżenia tych zapasów oraz sposób i termin ich odtworzenia, biorąc pod uwagę ustalenia organów organizacji międzynarodowych, wobec których Rzeczpospolita Polska ma wiążące zobowiązania lub uzgodnienia dokonane z takimi organizacjami;
- 2) w drodze decyzji administracyjnej:
 - a) obniżyć zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych, określając wielkości obniżenia tych zapasów, sposób dokonania sprzedaży ropy naftowej lub produktów naftowych, cenę sprzedaży ropy naftowej i produktów naftowych oraz termin i sposób odtworzenia zapasów, biorąc pod uwagę stopień zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa,
 - b) zezwolić na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość obniżenia oraz sposób i termin odtworzenia tych zapasów, lub
 - c) nakazać producentom lub handlowcom przedstawienie oferty sprzedaży określonej ilości ropy naftowej lub paliw z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, określając termin jej obowiązywania.

Art. 35. 1. Decyzje, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje z urzędu lub na wniosek.

2. Z wnioskiem o wydanie decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit. a, może wystąpić:

- 1) wojewoda;
 - 2) producent lub handlowiec, obowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.
3. Z wnioskiem o wydanie decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit. b, może wystąpić:
- 1) wojewoda;
 - 2) podmiot zainteresowany nabyciem paliw, mający szczególne znaczenie dla zabezpieczenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa obywateli lub funkcjonowania państwa lub gospodarki.
4. Decyzje, o których mowa w art. 34 pkt 2 lit. b i c, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje z urzędu.

Art. 36. W przypadku konieczności podjęcia działań, o których mowa w art. 33 ust. 1 lub w art. 34, minister właściwy do spraw gospodarki może, w drodze rozporządzenia, dopuścić do obrotu paliwa, które nie spełniają określonych w przepisach wymagań jakościowych, po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej, w trybie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w odniesieniu do paliw, w zakresie których taka zgoda jest wymagana.

Art. 37. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób obniżania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, w szczególności:

- 1) tryb postępowania przy wydawaniu decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 oraz w art. 34 pkt 2 lit. b i c,
- 2) dane, które powinny być zawarte we wnioskach o wydanie decyzji, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3,

3) kategorii podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia lub bezpieczeństwa obywateli, mające prawo do pierwszeństwa zaopatrzenia w paliwa pochodzące z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz ich miejsce w systemie priorytetowego zaopatrzenia w ropę naftową i paliwa

– biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego procesu podejmowania decyzji oraz konieczność zapewnienia priorytetowego zaopatrzenia w paliwa organów i podmiotów o szczególnym znaczeniu dla:

- a) funkcjonowania państwa,
- b) gospodarki,
- c) życia, zdrowia lub bezpieczeństwa obywateli.

Art. 38. 1. W sytuacjach, o których mowa w art. 32 ust. 1, informacje, o których mowa w art. 22 ust. 1, oraz informacje o planowanej przez producentów produkcji paliw lub zakontraktowanym lub planowanym przez handlowców przywozie ropy naftowej lub paliw oraz planowanej ich sprzedaży w ramach dostaw wewnątrzspółnotowych i eksportu, producenci, handlowcy, a także przedsiębiorcy świadczący usługi magazynowania i przedsiębiorcy, którym zlecono tworzenie i utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przekazują niezwłocznie Agencji Rezerw Materiałowych, na każde żądanie.

2. Agencja Rezerw Materiałowych przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 22 ust. 1.

Art. 39. 1. W sytuacjach, o których mowa w art. 32 ust. 1, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może włączyć do zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw

zapasy handlowe, o ile zapasy te spełniają warunki określone w art. 8 ust. 1 i 2, biorąc pod uwagę skalę zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub paliw.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, określa szczegółowo kategorie zapasów ropy naftowej lub paliw włączanych do zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, z uwzględnieniem obowiązujących klasyfikacji wyrobów.

Art. 40. 1. W sytuacjach, o których mowa w art. 32 ust. 1, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części ograniczenia w zakresie obrotu paliwami, polegające na wyznaczeniu:

- 1) maksymalnej ilości paliw sprzedawanych przez stacje paliw w ciągu doby lub
 - 2) maksymalnej ilości paliw, jaką jednorazowo może zakupić odbiorca, lub
 - 3) godzin sprzedaży paliw na stacjach paliw
- biorąc pod uwagę wielkość i rodzaj zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub paliw oraz konieczność wywiązania się Rzeczypospolitej Polskiej z zobowiązań międzynarodowych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się przyczyny wprowadzenia ograniczeń w zakresie obrotu paliwami, datę ich wprowadzenia oraz obszar i okres ich obowiązywania, a także rodzaje wprowadzanych ograniczeń.

Art. 41. 1. W sytuacjach, o których mowa w art. 32 ust. 1, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić ograniczenia mające na celu zmniejszenie zużycia paliw przez odbiorców, polegające na wprowadzeniu:

- 1) ograniczeń sprzedaży paliw przez sprzedaż tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom pisemnych upoważnień do zakupu określonej ilości paliw, w określonym czasie,
- 2) ograniczeń lub zakazu sprzedaży paliw na stacjach paliw do zbiorników innych niż zbiorniki paliwowe zamontowane w sposób trwały w pojazdach samochodowych,
- 3) ograniczeń dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych, określonej w art. 20 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.³⁾),
- 4) ograniczeń używania pojazdów samochodowych oraz jednostek pływających na morskich wodach wewnętrznych i na morzu terytorialnym, a także na śródlądowych drogach wodnych oraz ograniczeń w ruchu lotniczym,
- 5) zakazu organizacji imprez motorowych,
- 6) ograniczeń funkcjonowania transportu towarów i osób – uwzględniając zadania i znaczenie odbiorców paliw dla gospodarki, funkcjonowania państwa, życia, zdrowia lub bezpieczeństwa obywateli.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się przyczyny wprowadzenia ograniczeń, datę ich wprowadzenia oraz obszar i okres ich obowiązywania, a także rodzaje środków mających na celu ograniczenie zużycia paliw oraz rodzaje podmiotów wyłączonych ze stosowania ograniczeń, ze względu na ich znaczenie dla funkcjonowania państwa, życia, zdrowia lub bezpieczeństwa obywateli.

Art. 42. 1. Nadawcy programów radiowych i telewizyjnych są obowiązani do niezwłocznego, nieodpłatnego podania do publicznej wiadomości informacji o wydaniu rozporządzeń, o których mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1.

2. Wojewodowie są obowiązani do ogłoszenia informacji o wydaniu rozporządzeń, o których mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1, w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarze ich właściwości.

Art. 43. 1. Przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 40 i 41 podlega kontroli.

2. Organami uprawnionymi do kontroli przestrzegania ograniczeń są:

- 1) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, w zakresie ograniczeń, o których mowa w art. 40;
- 2) wojewódzki komendant Policji lub wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w zakresie ograniczeń, o których mowa w art. 41.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1, są dokonywane na zasadach określonych w ustawach dotyczących tych organów.

4. Koordynatorami działań kontrolnych są wojewodowie.

Art. 44. 1. Wojewodowie przygotowują plany działań, mające na celu zapewnienie wdrożenia ograniczeń, o których mowa w art. 40 i 41, określające:

- 1) sposób przygotowania i rozdziału upoważnień do zakupu paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1;
- 2) sposób koordynacji kontroli przestrzegania ograniczeń, o których mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1;
- 3) służby odpowiedzialne za rozdział upoważnień do zakupu paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1;
- 4) wykaz podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, mających prawo do pierwszeństwa zaopatrywania się w paliwa pochodzące

z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, mających siedzibę na obszarze ich właściwości.

2. Plany, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Plany te podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 sierpnia lub w terminie 5 dni od dnia opublikowania rozporządzeń, o których mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1.

3. Zaktualizowane plany, o których mowa w ust. 1, podlegają zatwierdzeniu na zasadach określonych w ust. 2.

Art. 45. Do informacji zawartych w dokumentach, o których mowa w art. 31, oraz planach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 4, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 46. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organy uprawnione do wydawania odbiorcom upoważnień, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1,
- 2) wzory upoważnień do:
 - a) zakupu określonej ilości paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1,
 - b) przeprowadzenia kontroli przestrzegania ograniczeń, o których mowa w art. 44 ust. 1

– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawności wydawania tych upoważnień.

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki powiadamia niezwłocznie Komisję Europejską oraz odpowiednie organy organizacji międzynarodowych, jeżeli wynika to z zobowiązań międzynarodowych, o każdym przy-

padku obniżenia ilości zapasów interwencyjnych, które powoduje zmniejszenie tych zapasów poniżej poziomu określonego w art. 3 ust. 3.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie daty obniżenia zapasów interwencyjnych;
- 2) informacje o:
 - a) przyczynie obniżenia zapasów interwencyjnych,
 - b) podjętych działaniach mających na celu odtworzenie zapasów interwencyjnych,
 - c) przewidywanych zmianach w poziomie zapasów interwencyjnych do dnia ich odtworzenia.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki powiadamia niezwłocznie Komisję Europejską oraz odpowiednie organy organizacji międzynarodowych o wprowadzeniu ograniczeń, o których mowa w art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1.

Art. 48. 1. W przypadku gdy działania zastosowane na poziomie krajowym są niewystarczające do wyeliminowania zagrożeń, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1, minister właściwy do spraw gospodarki, po uzyskaniu akceptacji Rady Ministrów, może wystąpić do Komisji Europejskiej lub odpowiednich organów innych organizacji międzynarodowych, jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, z wnioskiem o wszczęcie konsultacji w sprawie podjęcia wspólnych działań interwencyjnych.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności opis działań zastosowanych na poziomie krajowym oraz propozycje środków, jakie mogą być podjęte na poziomie międzynarodowym.

Rozdział 6

Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie gazu ziemnego oraz konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych

Art. 49. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego oraz podmioty zlecające świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego opracowują procedury postępowania mające zastosowanie w przypadku:

- 1) wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu gazowego;
- 2) nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego przez odbiorców.

2. Procedury postępowania, po ich uzgodnieniu z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację, w tym odpowiednio z operatorami innych systemów gazowych lub odbiorcami, są przekazywane niezwłocznie do operatora systemu przesyłowego gazowego.

3. Obowiązku opracowania procedur, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych.

4. Procedury postępowania, o których mowa w ust. 1, powinny określać w szczególności sposób:

- 1) uruchamiania dodatkowych dostaw gazu ziemnego z innych źródeł lub kierunków;
- 2) zmniejszania poboru gazu ziemnego przez odbiorców, zgodnie z umowami z nimi zawartymi, niebędącego ograniczeniami, o których mowa w art. 56 ust. 1.

Art. 50. 1. W przypadku wystąpienia zakłóceń w dostawach gazu ziemnego do systemu gazowego lub nieprzewidzianego wzrostu jego zużycia przez odbiorców, przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego oraz podmioty zlecające świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego podejmują działania mające na celu przeciwdziałanie temu zagrożeniu, w szczególności działania określone w procedurach, o których mowa w art. 49 ust. 1.

2. Po podjęciu wszelkich działań umożliwiających zaspokojenie potrzeb swoich odbiorców na gaz ziemny, przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego oraz podmioty zlecające świadczenie usług przesyłania gazu ziemnego zawiadamiają:

- 1) operatora systemu gazowego o wystąpieniu zdarzeń, o których mowa w art. 49 ust. 1, i podjętych działaniach w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego swoim odbiorcom lub o braku możliwości zapewnienia tego bezpieczeństwa w terminie umożliwiającym podjęcie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego odbiorcom i prawidłowe funkcjonowanie systemu gazowego;
- 2) niezwłocznie odbiorców, z którymi zawarto umowy sprzedaży gazu ziemnego, za pośrednictwem ogólnopolskich środków masowego przekazu, o wystąpieniu zdarzeń, o których mowa w art. 49 ust. 1, i ich wpływie na bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego oraz o podjętych działaniach w celu likwidacji skutków tych zdarzeń.

Art. 51. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 50 ust. 2 pkt 1, lub w przypadku wystąpienia gwałtownego, nieprzewidzianego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń, instalacji lub sieci, powodującego prze-

rwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości zagrażającą bezpieczeństwu funkcjonowania systemu gazowego, operator systemu gazowego podejmuje, we współpracy z podmiotami, o których mowa w art. 49 ust. 1, oraz innymi operatorami systemów gazowych, niezbędne działania mające na celu zapewnienie lub przywrócenie prawidłowego funkcjonowania tego systemu, a w szczególności działania określone w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci, o której mowa w art. 9g ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1:

- 1) przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego, operatorzy systemów magazynowania gazu ziemnego i skraplania gazu ziemnego oraz podmioty dysponujące mocą instalacji magazynowych i instalacji skroplonego gazu ziemnego są obowiązane do pozostawania w gotowości do uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
- 2) operator systemu gazowego niezwłocznie informuje przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego o konieczności i terminie uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, a po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 26 ust. 1, uruchamia dostawę pochodzącą z zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
- 3) przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego oraz użytkownicy systemu gazowego są obowiązani realizować polecenia operatora systemu gazowego.

Art. 52. 1. Operator systemu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych gazowych uruchamia zapasy obowiązkowe gazu ziemnego po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 26 ust. 1. O uruchomieniu zapasów obowiązkowych gazu ziemnego operatorzy ci informują operatora systemu magazynowania tego gazu w dniu uruchomienia tych zapasów.

2. Operator systemu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych gazowych informuje niezwłocznie zlecających usługę przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego o uruchomieniu, na ich rzecz, tych zapasów.

3. Operator systemu magazynowania gazu ziemnego przekazuje odpowiednio operatorowi systemu przesyłowego gazowego lub operatorowi systemów połączonych gazowych, w terminie 7 dni od dnia każdorazowego uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, informacje o właścicielach i ilościach gazu ziemnego pobranego z instalacji magazynowych.

4. W wypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego z instalacji magazynowej, w której są magazynowane te zapasy należące do więcej niż jednego przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotu dokonującego przywozu gazu ziemnego, przyjmuje się, że uruchomiono zapasy obowiązkowe gazu ziemnego należące do każdego z tych przedsiębiorstw w takim samym stosunku.

5. Operator systemu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych gazowych przekazuje informacje, o których mowa w ust. 3:

- 1) operatorowi systemu dystrybucyjnego oraz przedsiębiorstwu energetycznemu lub podmiotowi będącemu właścicielem zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
- 2) zlecającym usługę przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, na rzecz których nastąpiło uruchomienie dodatkowych dostaw tego gazu.

6. Przedsiębiorstwo energetyczne i zlecający usługę przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, na których rzecz nastąpiło uruchomienie

zapasów obowiązkowych gazu ziemnego w terminie 60 dni, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło ich uruchomienie:

- 1) dostarczą właścicielowi wykorzystanego gazu ziemnego równoważne ilości gazu ziemnego, o ile istnieją techniczne możliwości zatłoczenia gazu ziemnego do instalacji magazynowej, lub
- 2) dokonają rozliczeń z właścicielem dostarczonego im gazu ziemnego, zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującej taryfie właściciela tego gazu; jeżeli właściciel gazu ziemnego nie jest obowiązany do posiadania taryfy, zasady rozliczeń określą rozliczające się strony.

7. Operator systemu przesyłowego gazowego niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw gospodarki i Prezesa URE o terminie i ilości uruchomionych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. Informacje te są przekazywane codziennie, do godziny 10⁰⁰ każdej doby, za poprzednią dobę.

Art. 53. Jeżeli w ocenie operatora systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemów połączonych gazowych działania, o których mowa w art. 50 oraz 52, nie spowodują przywrócenia stanu bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie gazu ziemnego, operator ten, z własnej inicjatywy lub na podstawie informacji uzyskanych od przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, zgłasza ministrowi właściwemu do spraw gospodarki potrzebę wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego, zgodnie z planami wprowadzania ograniczeń, o których mowa w art. 58 ust. 1.

Art. 54. 1. W przypadku:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa,

- 2) nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego przez odbiorców,
- 3) wystąpienia zakłóceń w przywozie gazu ziemnego,
- 4) awarii w sieciach operatorów systemów gazowych,
- 5) zagrożenia bezpieczeństwa funkcjonowania sieci gazowych,
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa osób,
- 7) zagrożenia wystąpieniem znacznych strat materialnych,
- 8) konieczności wypełnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych

– na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w poborze gazu ziemnego, zwane dalej „ograniczeniami”.

2. Ograniczenia polegają na ograniczeniu maksymalnego godzinowego i dobowego poboru gazu ziemnego.

Art. 55. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wprowadzania ograniczeń, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki lub funkcjonowania państwa, w tym zadania przez nich wykonywane, oraz ochronę odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) sposób wprowadzenia ograniczeń, umożliwiający odbiorcom gazu ziemnego dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;
- 2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami;
- 3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami, w szczególności odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych, w przypadku:

- a) niedoboru gazu ziemnego w systemie gazowym,
 - b) wystąpienia skrajnie niskich temperatur zewnętrznych w okresie największego zapotrzebowania na gaz ziemny w systemie gazowym;
- 4) zakres planów wprowadzania ograniczeń, o których mowa w art. 58 ust. 1, oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;
 - 5) sposób podawania do publicznej wiadomości ograniczeń;
 - 6) sposób współdziałania operatorów systemów dystrybucyjnych gazowych oraz operatorów systemów magazynowania gazu ziemnego z operatorem systemu przesyłowego gazowego w okresie trwania ograniczeń, w tym zakres przekazywanych informacji.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje niezwłocznie Komisję Europejską o przepisach wydanych na podstawie ust. 1.

Art. 56. 1. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców oraz okres na jaki będą wprowadzane te ograniczenia.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje niezwłocznie Komisję Europejską, państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o wprowadzeniu ograniczeń.

Art. 57. Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki wprowadzanych ograniczeń.

Art. 58. 1. Operatorzy systemów przesyłowych gazowych, operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych oraz operatorzy systemów połączonych gazowych lub przedsiębiorstwa energetyczne pełniące funkcję operatorów są obowiązani do opracowania planów wprowadzenia ograniczeń.

2. Plany wprowadzania ograniczeń opracowane przez operatorów, o których mowa w ust. 1, określają maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do ich sieci, dla poszczególnych stopni zasilania.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, informują odbiorców o ustalonej dla nich w zatwierdzonym planie wprowadzenia ograniczeń maksymalnej ilości poboru gazu ziemnego w poszczególnych stopniach zasilania. Wielkości te, określone w zatwierdzonych planach wprowadzania ograniczeń, stają się integralną częścią umów sprzedaży, umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego oraz umów kompleksowych, w rozumieniu art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

4. Ograniczenia wynikające z planów wprowadzania ograniczeń nie mają zastosowania do odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych.

5. Odbiorcy objęci planami wprowadzania ograniczeń informują właściwego operatora, o którym mowa w ust. 1, do którego sieci są przyłączeni, do dnia 30 września każdego roku, o minimalnej ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych i odpowiada maksymalnemu dozwolonemu poborowi gazu ziemnego w 10. stopniu zasilania. Określona w informacji ilość gazu ziemnego może być weryfikowana przez operatorów, o których mowa w ust. 1.

6. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, mogą dokonać weryfikacji informacji podanych przez odbiorców dotyczących minimalnych ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych.

7. Czynności weryfikacyjne wykonują, na zlecenie operatorów, o których mowa w ust. 1, autoryzowani audytorzy w dziedzinie energetyki przemysłowej, po okazaniu certyfikatu oraz po doręczeniu przedsiębiorcy albo osobie przez niego upoważnionej upoważnienia do przeprowadzenia kontroli działalności przedsiębiorcy wystawionego przez operatora.

8. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:

- 1) imię, nazwisko audytora;
- 2) oznaczenie odbiorcy, którego informacje podlegają weryfikacji;
- 3) określenie zakresu weryfikacji;
- 4) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia weryfikacji;
- 5) wskazanie podstawy prawnej weryfikacji;
- 6) oznaczenie operatora dokonującego weryfikacji;
- 7) określenie daty i miejsca wystawienia upoważnienia;
- 8) podpis osoby wystawiającej upoważnienie.

9. Weryfikacja, o której mowa w ust. 6, polega na sprawdzeniu prawidłowości ustalenia wielkości minimalnych godzinowych i dobowych ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych.

10. Upoważnionym audytorom przysługuje prawo:

- 1) wejścia na teren nieruchomości i do obiektów odbiorcy;
- 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, a także żądania okazania dokumentów dotyczących procesów technologicznych i eksploatacji urządzeń odbiorcy.

11. Audytorzy przeprowadzają czynności w obecności odbiorcy lub osoby przez niego upoważnionej.

12. Z przeprowadzonej weryfikacji sporządza się protokół dokonanych czynności, który powinien ponadto zawierać wnioski oraz pouczenie

o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści. W przypadku odmowy podpisania przez odbiorcę protokołu z weryfikacji, audytor dokonuje stosownej adnotacji w protokole.

13. Odmowa podpisania protokołu z weryfikacji przez osobę, o której mowa w ust. 12, nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez audytora i realizacji ustaleń kontroli.

14. W sprawach spornych dotyczących ustaleń w protokole weryfikacji rozstrzyga Prezes URE, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek odbiorcy złożony w terminie 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

15. Jeżeli ilość paliwa gazowego podana przez odbiorcę jest zawyżona o więcej niż 10%, koszty weryfikacji pokrywa odbiorca. Jednocześnie wielkość minimalnych godzinowych i dobowych ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych określona w trakcie weryfikacji zostaje wprowadzona do planu ograniczeń jako wielkość odpowiadająca 10. stopniowi zasilania.

16. Operatorzy systemów dystrybucyjnych, systemów połączonych lub przedsiębiorstwa pełniące funkcje operatorów, na wniosek operatora systemu przesyłowego gazowego, przekazują mu dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami wprowadzania ograniczeń do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

17. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, aktualizują corocznie plany wprowadzania ograniczeń i przedkładają je, do dnia 15 czerwca danego roku, Prezesowi URE do zatwierdzenia w drodze decyzji administracyjnej.

18. Operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych, operatorzy systemów połączonych gazowych oraz przedsiębiorstwa pełniące funkcje operatorów przekazują niezwłocznie operatorowi systemu przesyłowego gazowego zatwierdzone plany wprowadzania ograniczeń.

Art. 59. 1. W okresie obowiązywania ograniczeń, wprowadzonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 56 ust. 1, operator systemu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych:

- 1) realizuje obowiązki związane z wprowadzaniem ograniczeń, przez ustalanie i podawanie do publicznej wiadomości stopni zasilania, zgodnie z planami wprowadzania ograniczeń;
- 2) koordynuje działania przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym, innych operatorów systemów gazowych, operatorów systemów magazynowania gazu ziemnego, operatorów systemów skraplania gazu ziemnego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa systemu gazowego i realizacji ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 56 ust. 1;
- 3) dysponuje pełną mocą i pojemnością instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz skraplania gazu ziemnego przyłączonych do systemu gazowego oraz uruchamia zapasy obowiązkowe gazu ziemnego.

2. W okresie obowiązywania ograniczeń, operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych lub operatorzy systemów połączonych gazowych przekazują operatorowi systemu przesyłowego gazowego, do godziny 10⁰⁰ każdej doby, dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami ograniczeń, o których mowa w art. 58 ust. 1, za poprzednią dobę.

3. W okresie wprowadzenia ograniczeń zapasy obowiązkowe gazu ziemnego są uruchamiane zgodnie z procedurą określoną w art. 26.

Art. 60. Przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 56 ust. 1 podlega kontroli Prezesa URE.

Art. 61. 1. W przypadku wystąpienia zdarzeń, w wyniku których zastosowane działania, o których mowa w art. 50-52 i art. 56 ust. 1, nie usunęły zagrożeń, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, 6 i 7, operator systemu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych, w porozumieniu z przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotem dokonującym przywozu gazu ziemnego, lub z własnej inicjatywy niezwłocznie zawiadamia o tym ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności opis:

- 1) zdarzeń, o których mowa w ust. 1, oraz ich wpływu na bezpieczeństwo paliwowe państwa w zakresie dostaw gazu ziemnego;
- 2) podjętych działań w celu likwidacji skutków zdarzeń, o których mowa w ust. 1;
- 3) proponowanych środków, jakie mogą być zastosowane przez Komisję Europejską.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki może wystąpić z wnioskiem do Rady Ministrów o podjęcie działań polegających na:

- 1) zawiadomieniu Przewodniczącego Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu o wystąpieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 1, lub
- 2) wystąpieniu do Komisji Europejskiej z żądaniem zwołania Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu.

4. Zawiadomienie lub wystąpienie, o których mowa w ust. 3, zawierają w szczególności opis:

- 1) zdarzeń, o których mowa w ust. 1, oraz ich wpływu na bezpieczeństwo paliwowe państwa w zakresie dostaw gazu ziemnego;
- 2) podjętych działań w celu likwidacji skutków zdarzeń, o których mowa w ust. 1;

- 3) proponowanych środków, jakie mogą być zastosowane przez Komisję Europejską.

Art. 62. Po wykonaniu czynności, o których mowa w art. 61 ust. 3, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, włączyć do zapasów obowiązkowych gazu ziemnego pozostałe zapasy tego gazu znajdujące się w instalacjach magazynowych na terenie kraju, przewyższające utrzymywane stany obowiązkowe, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości dostaw gazu ziemnego, w przypadkach, o których mowa w art. 50-52 i art. 56 ust. 1, po zastosowaniu działań określonych w ustawie.

Rozdział 7

Kary pieniężne

Art. 63. 1. Karze pieniężnej podlega ten kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych, o którym mowa w art. 5 lub 24, w przewidzianym terminie i wymaganej ilości;
- 2) obniża ilości zapasów obowiązkowych poniżej poziomu określonego w ustawie;
- 3) utrzymuje, w ramach zapasów obowiązkowych, paliwa lub gaz ziemny niespełniające wymagań jakościowych obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 7;
- 4) będąc osobą kierującą przedsiębiorstwem nie dopełnia obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 14 ust. 1;
- 5) będąc osobą kierującą działalnością producenta lub handlowca nie przedstawi w wyznaczonym terminie in-

- formacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 3 lub art. 38, albo przedstawi w tej informacji dane nieprawdziwe;
- 6) będąc osobą kierującą działalnością przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 24, nie przedstawi, w wyznaczonym terminie, informacji, o których mowa w art. 27, albo przedstawi w tej informacji dane nieprawdziwe;
 - 7) nie dopełnia obowiązku sprzedaży zapasów obowiązkowych, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit. b;
 - 8) nie dopełnia obowiązku przedstawienia oferty sprzedaży, o którym mowa w art. 34 pkt 2 lit. c;
 - 9) nie przestrzega ograniczeń w zakresie obrotu paliwami, o których mowa w art. 40 ust. 1;
 - 10) nie przestrzega ograniczeń w sprzedaży paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1 lub 2;
 - 11) nie stosuje się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego, o których mowa w art. 56;
 - 12) nie przestrzega ograniczeń w używaniu:
 - a) pojazdów samochodowych i motocykli oraz jednostek pływających na śródlądowych drogach wodnych,
 - b) statków na morskich wodach wewnętrznych i na morzu terytorialnym,
 - c) statków powietrznych w ruchu lotniczym– o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 4;
 - 13) nie przestrzega zakazu organizacji imprez motorowych, o którym mowa w art. 41 ust. 1 pkt 5;
 - 14) nie przestrzega ograniczeń funkcjonowania transportu towarów i osób, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 6;

- 15) będąc podmiotem wyłączonym z ograniczeń, o których mowa w art. 41, dokonuje odsprzedaży zakupionego paliwa;
- 16) nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2;
- 17) będąc osobą kierującą działalnością producenta lub handlowca nie przedstawi, w wyznaczonym terminie, informacji, o których mowa w art. 22 ust. 2, albo przedstawi w tej informacji dane nieprawdziwe;
- 18) będąc osobą kierującą działalnością producenta, handlowca nie usunie uchybień, do czego został obowiązany na podstawie art. 29 ust. 9;
- 19) będąc osobą kierującą działalnością przedsiębiorstwa energetycznego prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, podmiotu dokonującego przywozu gazu ziemnego lub przedsiębiorstwa energetycznego prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego, nie usunie, w wyznaczonym terminie, uchybień, do czego został obowiązany na podstawie art. 30 ust. 9;
- 20) będąc przedsiębiorcą magazynującym zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych, dopuścił do powstania niedoboru w stosunku do ewidencyjnego stanu tych zapasów lub dopuścił się uchybienia w zakresie magazynowania zapasów państwowych, ich wymiany, konserwacji oraz ilościowej i jakościowej ochrony stanu tych zapasów.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, kara pieniężna wynosi 250% wartości niedoboru ropy naftowej lub paliw lub gazu ziemnego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, kara pieniężna stanowi iloczyn 250% wartości jednostkowych paliw lub gazu ziemnego spełniających wymagania jakościowe i ilości paliw lub gazu ziemnego niespełniających wymagań jakościowych.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6, kara pieniężna wynosi od dwukrotnego do dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obowiązującego w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, kara pieniężna wynosi 350% wartości niesprzedanych zapasów.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 8-10, kara pieniężna wynosi od 10% do 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara dotyczy działalności wykonywanej na podstawie koncesji, wysokość kary wynosi od 10% do 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 11, stosuje się kary w zależności od ilości pobranego gazu ziemnego w okresie przekroczenia mocy wynikającej z wprowadzonych ograniczeń. Przekroczenie mocy oblicza się w następujący sposób:

- 1) w przypadku przekroczenia mocy godzinowej – jako iloczyn mocy maksymalnej, zarejestrowanej przez układ pomiarowy, ponad moc wynikającą z wprowadzonych ograniczeń, ilości godzin w miesiącu, w którym obowiązywały ograniczenia, i czterokrotności stawki opłaty stałej za usługę przesyłania dla danej grupy taryfowej, do której odbiorca zostałby zakwalifikowany na podstawie mocy ustalonej dla tego odbiorcy w pierwszym stopniu zasilania;
- 2) w przypadku przekroczenia mocy godzinowej i mocy dobowej – jako iloczyn mocy maksymalnej zarejestrowanej przez układ pomiarowy, ponad moc wynikającą

z wprowadzonych ograniczeń, ilości godzin w miesiącu, w którym obowiązywały ograniczenia, i ośmiokrotności stawki opłaty stałej za usługę przesyłania dla danej grupy taryfowej, do której odbiorca zostałby zakwalifikowany na podstawie mocy ustalonej dla tego odbiorcy w pierwszym stopniu zasilania.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 12, kara pieniężna wynosi od 500 zł do 1 000 zł.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 13 i 14, kara pieniężna wynosi od 5 000 zł do 50 000 zł.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 15, kara pieniężna wynosi od 20 000 zł do 50 000 zł.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 16, kara pieniężna wynosi od 5 000 zł do 50 000 zł.

12. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 17, kara pieniężna wynosi od dwukrotnego do dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obowiązującego w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.

13. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 18, kara pieniężna wynosi od dwukrotnego do dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obowiązującego w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.

14. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 19, kara pieniężna wynosi od dwukrotnego do dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obowiązującego w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.

15. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 20, kara pieniężna wynosi 200% wartości niedoboru lub straty, lub wartości paliw, niespełniających wymagań jakościowych.

16. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz pkt 7, 8 i 20, wylicza się na podstawie:

- 1) cen sprzedaży paliw, w zakresie których nastąpiło naruszenie przepisów ustawy, stosowanych przez producenta lub handlowca w dniu stwierdzenia niedopełnienia obowiązków, a w przypadku niemożności zastosowania tej ceny, na podstawie przeciętnych cen stosowanych, w danym miesiącu, przez producenta lub handlowca posiadającego największy udział w krajowym rynku paliw;
- 2) średniej ceny ropy naftowej gatunku Brent obowiązującej na londyńskiej Międzynarodowej Giełdzie Paliwowej (IPE) w dniu stwierdzenia niedopełnienia obowiązków;
- 3) cen gazu ziemnego ustalonych w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 24 ust. 1.

Art. 64. 1. Karę pieniężną, o której mowa w art. 63 ust. 1:

- 1) pkt 1-3, 6, 11, 16 i 19 – wymierza Prezes URE;
- 2) pkt 1-8, 18 i 20 – wymierza Agencja Rezerw Materiałowych;
- 3) pkt 9 – wymierza wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej;
- 4) pkt 10 i pkt 12 lit. a oraz pkt 13-15 – wymierza właściwy organ Policji;
- 5) pkt 12 lit. b – wymierza dyrektor urzędu morskigo;
- 6) pkt 12 lit. c – wymierza Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
- 7) pkt 17 – wymierza minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Agencja Rezerw Materiałowych wymierza kary, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 1-8, 18 i 20, w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Prezes URE wymierza kary, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 1-3, 6, 11, 16 i 19, w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

4. Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej wymierza kary, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 9, w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej.

5. Właściwy organ Policji wymierza kary, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 10, pkt 12 lit. a oraz pkt 13-15, w drodze decyzji administracyjnej.

6. Dyrektor urzędu morskiego wymierza karę, o której mowa w art. 63 ust. 1 pkt 12 lit. b, w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.

7. Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego wymierza karę, o której mowa w art. 63 ust. 1 pkt 12 lit. c, w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw transportu.

Art. 65. Przy ustalaniu kar pieniężnych, o których mowa w art. 63 ust. 4, 6, 8-14, organ wymierzający karę uwzględni w szczególności okres czasu, stopień oraz przyczyny naruszenia przepisów ustawy, a także częstotliwość ich naruszania w przeszłości przez producenta, handlowca lub osobę kierującą działalnością producenta lub handlowca lub podmiot niestosujący się do ograniczeń.

Art. 66. 1. Należności pieniężne z tytułu kar, o których mowa w art. 63 ust. 2-15, stanowią dochód budżetu państwa.

2. Kar pieniężnych nie nakłada się, jeżeli od stwierdzenia naruszeń ustawy, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 1-3 oraz pkt 7, upłynął rok.

3. Kar pieniężnych nie nakłada się, jeżeli od stwierdzenia naruszeń ustawy, o których mowa w art. 63 ust. 1 pkt 4-6 oraz pkt 8-20, upłynęły trzy lata.

Art. 67. Kary pieniężne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 68. W ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 197, z 2004 r. Nr 42, poz. 386, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 i Nr 143, poz. 1201 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o rezerwach państwowych”;
- 2) w art. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) tworzenia, utrzymywania i finansowania zapasów obowiązkowych węgla kamiennego.”;
- 3) w art. 3 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Rezerwy gospodarcze ropy naftowej lub paliw w rozumieniu niniejszej ustawy odpowiadają stanom zastrzeżonym, o których mowa w ust. 2.”;
- 4) w art. 10 w ust. 3:
 - a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) utrzymywanie zapasów państwowych w rozumieniu ustawy z dnia ... o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”

b) po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych ustawach.”;

5) uchyla się rozdziały 4 i 6;

6) uchyla się art. 23a, 23b i 23c;

7) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. 1. Należności pieniężne z tytułu kar, o których mowa w art. 22 i 23, stanowią dochód budżetu państwa.

2. Kar pieniężnych nie nakłada się, jeżeli od stwierdzenia naruszeń ustawy, o których mowa w art. 22 i 23, upłynął rok.”.

Art. 69. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 10a otrzymuje brzmienie:

„10a) instalacja magazynowa – instalację używaną do magazynowania paliw gazowych, w tym bezzbiornikowy magazyn gazu ziemnego oraz pojemności magazynowe gazociągów, będącą własnością

przedsiębiorstwa energetycznego lub eksploatowaną przez to przedsiębiorstwo, włącznie z częścią instalacji skroplonego gazu ziemnego używaną do jego magazynowania, z wyłączeniem tej części instalacji, która jest wykorzystywana do działalności produkcyjnej, oraz instalacji służącej wyłącznie do realizacji zadań operatorów systemu przesyłowego gazowego;”;

2) w art. 9c w ust. 1 skreśla się pkt 11;

3) art. 9j otrzymuje brzmienie:

„Art. 9j. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej i przyłączone do sieci elektroenergetycznej należącej do tego systemu jest obowiązane do wytwarzania energii elektrycznej lub pozostawania w gotowości do jej wytwarzania, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia jakości dostarczanej energii oraz ciągłości i niezawodności dostarczania tej energii do odbiorców lub uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób lub strat materialnych.

2. W przypadku wystąpienia gwałtownego, nieprzewidzianego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń, instalacji, sieci lub obiektów budowlanych powodującego przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości zagrażającą bezpieczeństwu funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, operator systemu przesyłowego podejmuje, we współpracy z zaintereso-

sowanymi podmiotami, niezbędne działania mające na celu przywrócenie prawidłowego funkcjonowania tego systemu, zgodnie z procedurami określonymi w art. 9g ust. 6.

3. Działania, o których mowa w ust. 2, polegają na:
 - 1) wytwarzaniu energii elektrycznej lub pozostawianiu w gotowości do jej wytwarzania;
 - 2) uruchomieniu dodatkowych jednostek wytwórczych energii elektrycznej;
 - 3) wprowadzaniu ograniczenia lub wstrzymaniu poboru energii elektrycznej przez odbiorców tej energii na określonym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) wykorzystaniu sieci telekomunikacyjnej służącej do prowadzenia ruchu sieciowego.
4. O wystąpieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 2, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.
5. Koszty ponoszone przez przedsiębiorstwo energetyczne w związku z realizacją obowiązku, o którym mowa w ust. 1, są zaliczane do kosztów działalności wymienionych w art. 45 ust. 1.”;

4) w art. 11:

a) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,
- 2) zagrożenia bezpieczeństwa osób,
- 3) zagrożenia wystąpieniem znacznych strat materialnych

– na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

2. Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw.

3. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.”,

b) w ust. 5 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki – w odniesieniu do dostarczanych sieciami energii elektrycznej;
- 2) wojewodowie – w odniesieniu do paliw stałych oraz ciepła;”,

c) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określa w szczególności:

- 1) sposób wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiający odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;
- 2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
- 3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
- 4) zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;
- 5) sposób podawania do publicznej wiadomości ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.”,

e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje niezwłocznie Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o wprowadzonych ograniczeniach, o których mowa w ust. 7, w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej.”;

5) uchyla się art. 11a i 11b;

6) w art. 15b w ust. 2 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) podejmowane działania i wprowadzone ograniczenia, o których mowa w ustawie z dnia ... o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr ..., poz. ...) oraz ich wpływ na warunki konkurencji na rynku gazu ziemnego;”;

7) uchyla się art. 15d;

8) w art. 33 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Prezes URE udziela koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą wnioskodawcy, który posiada własne pojemności magazynowe lub zawarł umowę przedwstępną o świadczenie usługi magazynowania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa

w art. 24 ust. 1, w wielkości określonej w art. 25 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 15b ust. 2 pkt 11.”;

9) w art. 35 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wniosek o udzielenie koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą w rozumieniu ustawy wymienionej w art. 15b ust. 2 pkt 11, powinien ponadto zawierać prognozowaną wielkość przywozu gazu ziemnego oraz sposób utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 15b ust. 2 pkt 11.”;

10) w art. 41 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Prezes URE cofa koncesje na obrót gazem ziemnym z zagranicą również w przypadku nieutrzymywania, przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, zapasów obowiązkowych gazu ziemnego lub niezapewnienia ich dostępności zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 25 ust. 2 albo 5 ustawy wymienionej w art. 15b ust. 2 pkt 11.”;

11) w art. 45 w ust. 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie magazynowania paliw gazowych, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji magazynów paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6%”;

12) w art. 56 w ust. 1 skreśla się pkt 3.

Art. 70. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.⁴⁾) w art. 20 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Rada Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia ... o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr ..., poz. ...), wprowadzić ograniczenia w dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych.”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 71. 1. Przedsiębiorcy, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy byli obowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw są obowiązani do:

- 1) dokonania przeliczenia utworzonych zapasów obowiązkowych zgodnie z zasadami tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw – w terminie 15 dni od dnia wejścia w życie ustawy;
- 2) uzupełnienia posiadanych zapasów obowiązkowych do poziomu odpowiadającemu 66 dniowej zrealizowa-

nej przez nich produkcji paliw oraz przywozowi ropy naftowej lub paliw, obliczanemu zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej ustawie – w terminie do dnia 1 lipca 2007 r.;

- 3) corocznego powiększania tych zapasów, zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w ust. 3 i 4, do wielkości, o której mowa w art. 5 ust. 3.

2. Producenci i handlowcy, którzy przed wejściem w życie niniejszej ustawy nie byli obowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw są obowiązani do:

- 1) utworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w wielkości odpowiadającej 66 dniom zrealizowanej przez nich produkcji paliw oraz przywozu ropy naftowej lub paliw, obliczanej zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej ustawie, z wyłączeniem gazu płynnego (LPG) – w terminie do dnia 1 lipca 2007 r.;
- 2) corocznego powiększania tych zapasów zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w ust. 3 i 4, do wielkości, o której mowa w art. 5 ust. 3.

3. Producenci i handlowcy powiększają zapasy ropy naftowej lub paliw, z wyłączeniem gazu płynnego (LPG), do wielkości odpowiadających co najmniej:

- 1) 73 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim – do dnia 31 grudnia 2007 r.;
- 2) 76 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim – do dnia 31 grudnia 2008 r.

4. Producenci i handlowcy powiększają zapasy obowiązkowe gazu płynnego (LPG) do wielkości odpowiadających co najmniej:

- 1) 5 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim – do dnia 31 grudnia 2007 r.;
- 2) 15 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim – do dnia 31 grudnia 2008 r.;
- 3) 30 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim – do dnia 31 grudnia 2009 r.

Art. 72. 1. Rejestr producentów i importerów, utworzony na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, staje się rejestrem w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Wpisy w rejestrze utworzonym na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 1, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy.

Art. 73. Ropa naftowa i paliwa utrzymywane w ramach państwowych rezerw gospodarczych na poczet zapasów, o których mowa w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, stają się zapasami państwowymi, w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 74. 1. Podmioty obowiązane do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, o których mowa w art. 24 ust. 1, są obowiązane tworzyć i utrzymywać oraz corocznie powiększać zapasy obowiązkowe gazu ziemnego, zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w ust. 2.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, tworzą, utrzymują i corocznie powiększają zapasy obowiązkowe gazu ziemnego do wielkości odpowiadającej co najmniej:

- 1) 11 dniom średniego dziennego przywozu realizowanego przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego – od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 30 września 2009 r.;
- 2) 15 dniom średniego dziennego przywozu realizowanego przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego – od dnia 1 października 2009 r. do dnia 30 września 2010 r.;
- 3) 20 dniom średniego dziennego przywozu realizowanego przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego – od dnia 1 października 2010 r. do dnia 30 września 2012 r.;
- 4) 30 dniom średniego dziennego przywozu realizowanego przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego – od dnia 1 października 2012 r.

Art. 75. Procedury, o których mowa w art. 31 ust. 1, producenci i handlowcy są obowiązani przedłożyć ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie do dnia 1 czerwca 2007 r.

Art. 76. Plany, o których mowa w art. 44, wojewodowie są obowiązani po raz pierwszy przedłożyć ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 77. Do postępowań administracyjnych wszczętych, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 78. Przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 17 ust. 4, art. 19a ust. 4 i 5 oraz art. 19i ustawy, o której mowa w art. 68, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 3 ust. 5, art. 8 ust. 3, art. 13 ust. 4 oraz art. 37 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 79. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3-23, 29, 31-48, 63-67 w zakresie ropy naftowej i produktów naftowych, art. 68 oraz 70-73, 75 i 76, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2007 r.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 73/238/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie łagodzenia skutków trudności w dostawach surowej ropy naftowej i produktów ropopochodnych (Dz.Urz. UE L 228 z 16.08.1973, str. 1-2; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 1, str. 36),
- 2) dyrektywy 2006/67/WE z dnia 24 lipca 2006 r. nakładającej na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych (Dz.Urz. UE L 217 z 8.08.2006, str. 8-15),
- 3) dyrektywy 2003/55/WE z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 98/30/WE (Dz.Urz. UE L 176 z 15.07.2003, str. 57-78; Dz. Urz.UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, str. 230)
- 4) dyrektywy 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dotyczącej środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego (Dz.Urz. UE L 127 z 29.04.2004, str. 92-96; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 3, str.19).

Niniejszą ustawą zmienia się: ustawę z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne oraz ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

- 2) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz.1524.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 141 i Nr 104, poz. 708 i 711.
- 4) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 141 i Nr 104, poz. 708 i 711

UZASADNIENIE

1. Cel opracowania projektu nowej „ustawy”

Sytuacja na rynku, którą obserwujemy w ostatnich latach, potwierdza znaczenie paliw kopalnych – w tym przede wszystkim ropy naftowej i gazu ziemnego, dla rozwoju gospodarczego świata. W globalnym bilansie paliw pierwotnych ropa naftowa z 34,4%¹⁾ udziałem zajmuje nadal dominującą pozycję. Coraz większy udział w tym bilansie zyskuje gaz ziemny. Podczas gdy udział gazu ziemnego w bilansie energii pierwotnej w roku 1973 wynosił 16,2%, w roku 2003 wynosił już 21,2%²⁾. Zgodnie z dostępnymi prognozami energetycznymi oba paliwa będą odgrywały główną rolę w zaspokojeniu potrzeb energetycznych w perspektywie co najmniej najbliższych kilku dekad.

Rozwój sytuacji na rynku obu surowców w ostatnich latach oraz prognozy dotyczące potrzeb energetycznych stwarzają konieczność głębszego niż dotychczas spojrzenia na problemy dotyczące zapewnienia ciągłości dostaw paliw ciekłych i gazowych do państw nieposiadających wystarczających własnych zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego.

Obecnie za wysokie ceny ropy naftowej i produktów naftowych w głównej mierze odpowiada znaczący wzrost popytu na te produkty obserwowany w ostatnich dwóch latach – o 3,8% w roku 2004 i 1,4% w roku 2005³⁾. Wzrost popytu na paliwa był wynikiem globalnego ożywienia gospodarczego, w tym w szczególności intensywnego rozwoju gospodarczego w państwach azjatyckich (zwłaszcza w Chinach i Indiach) i wzrostu gospodarczego w USA. Wzrost zapotrzebowania na paliwa ciekłe doprowadził do znaczącego ograniczenia wolnych mocy wydobywczych. Okresowo wolne moce wydobywcze zmniejszyły się nawet do 700-800 tys. baryłek dziennie (b/d).

Spadek tempa wzrostu zużycia ropy naftowej w roku 2005 oraz inwestycje w rozbudowę zdolności wydobywczych pozwoliły na częściową poprawę sy-

tuacji w zakresie warunków dostaw ropy naftowej (obecnie wolne moce produkcyjne wynoszą ok. 3 mln b/d). Wysoki poziom popytu, jak również fakt, że wolne moce wydobywcze zlokalizowane są praktycznie w kilku państwach, powoduje jednak, że światowy rynek naftowy narażony jest na gwałtowne wahania cen przy każdym zakłóceniu, jak również groźbie wystąpienia zakłóceń, o charakterze politycznym, technicznym lub klimatycznym, w krajach będących producentami ropy naftowej i w obrębie głównych dróg dostaw.

Uznaje się za prawdopodobne, że znaczny poziom popytu na ropę naftową oraz niewystarczające inwestycje w krajach producentach ropy naftowej spowodują utrzymanie obecnych zagrożeń w następnych latach. Wpływać to będzie negatywnie na poziom bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przede wszystkim gazu sieciowego. Polska – uzależniona w przeważającej części od surowca importowanego musi uwzględnić ten fakt zarówno w bieżącej, jak i długoterminowej polityce energetycznej.

W celu zapewnienia ciągłości dostaw ropy naftowej i produktów naftowych na polski rynek w 1996 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw (ustawa z dnia 30 maja 1996 r. Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 197, z 2004 r. Nr 42, poz. 386 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 i Nr 143, poz. 1201). Zgodnie z przepisami tej ustawy dla poprawy bezpieczeństwa dostaw stworzony został system zapasów obowiązkowych wybranych paliw ciekłych, w ramach którego na przedsiębiorców zajmujących się produkcją tych paliw lub ich importem nałożono obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów minimalnych (tzw. zapasów obowiązkowych), których poziom systematycznie wzrastał począwszy od roku 1998.

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej Polska została zobowiązana do dostosowania przepisów do wymagań UE zawartych w dyrektywie Rady 2006/67/WE nakładającej na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych (wersja ujednolicona)⁴⁾, zyskując jednocześnie możliwość uzyskania wspar-

cia ze strony innych państw członkowskich w przypadku zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych do kraju. Podstawy systemu współpracy w sytuacji kryzysowej na rynku naftowym, w tym procesu konsultacji na szczeblu Wspólnoty, w przypadku konieczności wykorzystania paliw z zapasów obowiązkowych, określa dyrektywa Rady 73/238/EWG w sprawie łagodzenia skutków zakłóceń w dostawach ropy naftowej i produktów ropopochodnych. Globalny charakter rynku naftowego powoduje jednak, że efektywne przeciwdziałanie zakłóceniom w dostawach może wymagać zastosowania szerszego niż unijny mechanizmu działań. Mechanizm taki istnieje w ramach Międzynarodowej Agencji Energetycznej (zwaną dalej MAE), skupiającej 26 państw członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), w tym większość państw należących do Unii Europejskiej⁵⁾, USA, Kanadę, Koreę Południową, Japonię, Australię i Nową Zelandię.

MAE została powołana w 1974 r. przez państwa należące do OECD, w celu stworzenia międzynarodowego systemu współpracy i wsparcia w sytuacjach kryzysowych na rynku naftowym. Wymagania członkowskie MAE określa Porozumienie w sprawie Międzynarodowego Programu Energetycznego z dnia 18 listopada 1974 r. (MPE) oraz późniejsze decyzje Rady Zarządzającej MAE nazwane wspólnie Decyzjami w sprawie Skoordynowanych Środków Antykryzysowych (Co-ordinated Emergency Response Measures Decisions).

Zgodnie z ww. regulacjami państwa należące do MAE zobowiązane są do:

- posiadania rezerwy interwencyjnej ropy naftowej i produktów naftowych, w wysokości odpowiadającej 90-dniowemu importowi netto ropy naftowej i produktów naftowych (z wyłączeniem nafty) i sprawnych mechanizmów uruchamiania jej,
- posiadania środków ograniczenia popytu umożliwiających zmniejszenie zużycia produktów naftowych o 7%, w przypadku obniżenia dostaw ropy i produktów naftowych do państw MAE jako grupy o 7% oraz o 10%,

w przypadku obniżenia dostaw ropy naftowej i produktów naftowych o co najmniej 12%, w stosunku do dostaw normalnych,

- posiadania instrumentów gwarantujących udział państw członkowskich w mechanizmie alokacji dostępnych dostaw ropy naftowej i produktów naftowych, polegającym na udostępnianiu ich części przez państwa członkowskie posiadające dostęp do dostaw ropy naftowej i produktów naftowych, państwom, które odczuwają zakłócenia w ich dostawach, przy czym transakcje odbywają się w oparciu o ceny rynkowe,
- posiadania mechanizmu zarządzania kryzysami na rynku naftowym oraz struktury, która odpowiada za zarządzanie kryzysowe – tzw. National Emergency Sharing Organisation (NESO) oraz
- posiadania planów interwencji na rynku naftowym, obejmujących ww. narzędzia oraz procedury ich uruchamiania i określające zadania i sposób działania krajowego NESO.

Istniejące polskie regulacje prawne dotyczące zapasów obowiązkowych paliw ciekłych oraz postępowania interwencyjnego w sytuacji kryzysowej nie są wystarczające dla uzyskania przez Polskę członkostwa w MAE.

Ustawa o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, zgodnie z przepisami wspomnianej powyżej dyrektywy Rady 2006/67/WE, opiera sposób wyliczenia wielkości zapasów obowiązkowych na zużyciu wewnętrznym trzech grup paliw:

- benzyn silnikowych i lotniczych,
- olejów napędowych, paliwa lotniczego opartego na nafcie i lekkich olejów opałowych oraz
- ciężkich olejów opałowych.

Uwzględniając fakt, że zużycie ww. trzech grup paliw stanowi ok. 70% zużycia wszystkich produktów ropopochodnych, zapasy tworzone w oparciu

o zużycie paliw należących do tych grup nie zabezpieczają pełnych dostaw na polski rynek w sytuacji kryzysowej. Ze względu na wspomniane powyżej znaczące uzależnienie Polski od sprowadzanej z zagranicy ropy naftowej (krajowe wydobycie zaspokaja jedynie ok. 4-5% zapotrzebowania), obecne regulacje dotyczące zapasów paliw ciekłych są również niewystarczające, aby sprostać warunkom uzyskania członkostwa w MAE.

Ponadto, polskie regulacje prawne dotyczące interwencji na rynku paliwowym charakteryzują się niewielkim katalogiem środków ograniczania zużycia paliw w sytuacji wystąpienia zakłóceń w ich dostawach na rynek. Istniejące regulacje sektorowe zawierają w praktyce jeden środek interwencji, jakim jest możliwość wprowadzenia ograniczeń w sprzedaży paliw ciekłych w oparciu o przepisy art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 i Nr 104, poz. 708). Podstawy prawne do interwencji są więc niewystarczające.

Zakłócenia w dostawach gazu ziemnego do Polski w latach 2004 i 2006, zaistniałe w wyniku konfliktu pomiędzy rosyjskim dostawcą a rządami Białorusi i Ukrainy przypomniały o zagrożeniach dotyczących gazu ziemnego, jakie mogą wynikać z ograniczonej dywersyfikacji dostaw tego surowca do kraju, w szczególności w kontekście polityki prowadzonej przez dostawcę. Przy pracach nad ustawą wzięto również pod uwagę ocenę istniejących regulacji i uwzględniono przewidywalne skutki liberalizacji rynku gazu ziemnego, w tym rozdział działalności sieciowej (przesyłu i dystrybucji) od obrotu oraz konsekwencje tego procesu dla bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego do odbiorców.

Obecnie obowiązujące rozwiązania dotyczące bezpieczeństwa dostaw gazu zawarte są w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r.). Nakłada ona na przedsiębiorstwa zajmujące się obrotem gazem ziemnym z zagranicą obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów gazu ziemnego na poziomie odpowiadającym 3% ilości gazu ziemnego sprowadzonego w roku poprzednim.

Przepisy ustawy pozwalają wprowadzić ograniczenia w dostawach gazu ziemnego do odbiorców, w sytuacji:

- 1) „zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej, polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,
- 2) zagrożenia bezpieczeństwa osób lub
- 3) zagrożenia wystąpienia znacznych strat materialnych”.

Systemy zapewniania bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego stosowane w krajach członkowskich Unii Europejskiej są zróżnicowane i uzależnione od wielu czynników krajowych, takich jak stopień dywersyfikacji dostaw, dostępność własnych źródeł gazu, poziom zużycia gazu oraz stopień rozwoju rynku krajowego. Dyrektywa Rady 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dotycząca środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego⁶⁾ przedstawia katalog instrumentów do wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw gazu, których zastosowanie pozostawiono do wyboru państw członkowskich m.in. składowanie zapasów operacyjnych gazu oraz składowanie nadwyżek gazu. W odniesieniu do obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego regulacje zakładające taki obowiązek istnieją w Hiszpanii i Portugalii, a w Niemczech i Słowenii prawo do wydania rozporządzenia w tej sprawie nadano ministrom właściwym do spraw gospodarki.

Ze względu na wspomniane powyżej zagrożenia, rozwiązania obowiązujące w prawie polskim dotyczące zapasów obowiązkowych gazu wymagają usystematyzowania i doprecyzowania, co stało się celem niniejszej ustawy w zakresie dotyczącym gazu ziemnego.

Uwzględniając powyżej wymienione wyzwania w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw w dwóch strategicznych obszarach: ropy naftowej i produktów ropopochodnych oraz gazu ziemnego, zagadnienie bezpieczeństwa paliwowego państwa włączone zostało do listy zadań o kluczo-

wym znaczeniu dla rozwoju gospodarki polskiej, realizowanych przez obecną Radę Ministrów.

Głównym celem nowej ustawy jest wzmocnienie bezpieczeństwa paliwowego Polski przez:

- a) stworzenie regulacji określającej w sposób kompleksowy środki przeciwdziałania zakłóceniom w dostawach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego wraz z procedurami uruchamiania tych środków oraz mechanizmami ich wdrażania, w przypadku gdy wymaga tego sytuacja na rynku krajowym lub jest to konieczne ze względu na zobowiązania międzynarodowe,
- b) pełne dostosowanie przepisów do wymagań Międzynarodowej Agencji Energetycznej, umożliwiające przystąpienie Polski do tej organizacji, a co za tym idzie do korzystania z mechanizmu antykryzysowego MAE.

2. Zakres ustawy i zasady funkcjonowania systemów zabezpieczenia przed negatywnymi efektami zakłóceń na rynku naftowym i gazowym

2.1. Zakres ustawy i zmian w stosunku do obecnych regulacji

Projekt ustawy zakłada stworzenie kompleksowego systemu zabezpieczenia przed negatywnymi skutkami zakłóceń w dostawach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego, który umożliwi podjęcie szybkich, skutecznych działań interwencyjnych prowadzących do wyrównania braków w bilansie dostaw tych surowców i paliw na rynek lub ograniczenie skutków tych braków oraz wypełnienie zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej wobec jej partnerów z Unii Europejskiej, a po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w Międzynarodowej Agencji Energetycznej, również w stosunku do członków tej organizacji. W celu stworzenia takiego mechanizmu proponuje się ujęcie w ustawie

zestawu środków mających służyć wskazanym powyżej celom, obejmującego:

- zapasy interwencyjne ropy naftowej i produktów naftowych składające się z zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw oraz zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych oraz zapasy obowiązkowe gazu ziemnego,
- zestaw środków mających na celu zmniejszenie zużycia produktów naftowych i gazu ziemnego w sytuacji zaistnienia zakłóceń w dostawach lub konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych o takim charakterze,
- zasady wprowadzania ograniczeń dla zmniejszenia zużycia produktów naftowych,
- zasady wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz
- zasady postępowania przez przedsiębiorców zajmujących się dostarczaniem produktów naftowych i gazu ziemnego do odbiorców oraz zasady postępowania organów administracji państwowej w sytuacji zaistnienia zakłóceń w dostawach ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego.

Przeniesienie do jednej ustawy regulacji dotyczących ropy naftowej i gazu ziemnego ma uzasadnienie ze względu na wzajemne powiązanie tych dwóch nośników i wpływ zakłóceń w dostawach jednego z nich na sytuację w zakresie drugiego:

- ceny gazu ziemnego w kontraktach długoterminowych uzależnione są od cen ropy naftowej, zakłócenia w dostawach ropy powodujące zazwyczaj wzrost jej ceny, mogą przenieść się z łatwością na warunki dostaw, a przez to dostępność dostaw gazu ziemnego,

- gwałtowny spadek podaży jednego z tych nośników, ze względu na możliwości ich zamiany w niektórych formach zużycia, wpływa na poziom popytu na drugi z nośników.

Uregulowania dotyczące jednego z tych nośników faktycznie wpływają więc na poziom bezpieczeństwa drugiego z nich.

Ponadto, w zakresie obydwu z tych nośników Polska jest w dużym stopniu uzależniona od dostaw z zewnątrz, a obecna sytuacja na rynkach ropy naftowej i gazu ziemnego przemawia za podjęciem pilnych działań mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa w zakresie zaopatrzenia rynku w tym zakresie.

W zakresie ropy naftowej i produktów naftowych przyjęto, że projekt ustawy zastąpi przepisy rozdziału 4 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw oraz przepisy odnoszące się do tego rozdziału ujęte w innych rozdziałach tej ustawy dotyczące organizacji państwowych rezerw gospodarczych paliw (rozdział 2) oraz kar za niewypełnianie obowiązków ustawowych (rozdział 7).

W projekcie ustawy ujęto tematykę dotyczącą zapasów interwencyjnych ropy naftowej, produktów naftowych oraz zapasów obowiązkowych gazu ziemnego wydzieloną z ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw. Wymienione kategorie zapasów spełniają zupełnie odmienną rolę i inne jest ich przeznaczenie od pozostawionych w ustawie o rezerwach państwowych rezerw surowców, materiałów i paliw, w tym węgla kamiennego. Po wydzieleniu zapasów interwencyjnych ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych regulować będzie w zakresie ropy naftowej, paliw ciekłych i węgla kamiennego jedynie kwestie dotyczące rezerw o przeznaczeniu militarnym i mobilizacyjnym. Rezerwy te ze względu na swoje przeznaczenie podlegają odmiennie procedurze uruchomienia, w odmienny sposób są przekazywane odbiorcom. W odmienny sposób uregulowane są również zasady ich tworzenia i raportowania ich poziomu. Celem doko-

niania takiego wydzielenia jest fakt, że obie kategorie zapasów pełnią zupełnie odmienną rolę i inne jest ich przeznaczenie. Najczęściej będą również wykorzystywane w odmiennych sytuacjach.

Zapasy regulowane przedłożoną ustawą przeznaczone są dla rynku oraz w celu zapewnienia sprawności funkcjonowania służb mających szczególne znaczenie dla życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli (szpitale, straż pożarna, policja, służby ratownicze) oraz funkcjonowanie państwa i gospodarki (kluczowa administracja, kluczowe sektory przemysłowe – energetyka, produkcja żywności).

W przedkładanym projekcie nie wprowadza się zasadniczych zmian w sposobie organizacji systemu zapasów ropy naftowej i produktów naftowych, zmieniając jednak zasady obliczania ich wielkości i – częściowo – terminologię.

Dotychczas podstawą do obliczania wielkości zapasów służących zabezpieczeniu rynku jest zużycie wewnętrzne trzech grup produktów naftowych (benzyn, olejów napędowych i olejów opałowych). W projekcie ustawy proponuje się, aby podstawą do obliczenia wielkości zapasów interwencyjnych było zużycie wewnętrzne ropy naftowej i produktów naftowych. W praktyce proponowana zmiana oznacza konieczność budowy zapasów również od wielkości sprowadzonej ropy naftowej, w części w jakiej została ona przeznaczona na wytwarzanie produktów innych niż wymienione powyżej trzy rodzaje paliw.

Zmiana sposobu obliczania podstawy służącej następnie do obliczenia wymaganej ilości zapasów ropy naftowej i produktów naftowych, spowodowała konieczność wprowadzenia zmian w innych obszarach:

- w zakresie podmiotowym obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych (obowiązkiem tworzenia zapasów zgodnie z projektem ustawy objęci zostali, ponad obecne przepisy, przedsiębiorcy zajmujący się sprowadzaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej i gazu płynnego LPG), oraz

- w sposobie obliczania wielkości zapasów państwowych ropy i produktów naftowych.

Uzasadnieniem dla proponowanej zmiany są wspomniane powyżej przygotowania Polski do członkostwa w Międzynarodowej Agencji Energetycznej i konieczność dostosowania się do wymagań tej organizacji. Metodologia stosowana przez Międzynarodową Agencję Energetyczną różni się od metodologii stosowanej przez UE, określonej w dyrektywie Rady 2006/67/WE. Podczas gdy dyrektywa za podstawę obliczania zapasów ropy naftowej i produktów ropopochodnych stosuje konsumpcję trzech wskazanych w pkt 1 niniejszego uzasadnienia grup produktów naftowych, MAE stosuje import netto ropy naftowej i produktów naftowych (w tym również tych, które nie są zaliczane do wspomnianych trzech grup produktów), wyłączając jedynie benzynę pirolityczną. Metoda ta w przypadku Polski, która posiada niewielkie własne wydobycie ropy naftowej, wiąże się z koniecznością budowy zapasów przewyższających wymagania unijne.

Wprowadzenie zobowiązania do tworzenia zapasów gazu płynnego (LPG) wynika przede wszystkim z systematycznego wzrostu udziału tego paliwa w konsumpcji paliw ciekłych w Polsce.

Dotychczas gaz płynny nie był objęty obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów. Brak jest więc zabezpieczenia jego dostaw w przypadku zakłóceń w jego przywozie. Gaz płynny stanowi paliwo alternatywne dla benzyn silnikowych i dlatego zakłócenia w jego dostawach mogą skutkować zwiększonym zużyciem benzyn silnikowych. Ponieważ przy tworzeniu zapasów benzyn silnikowych nie uwzględnia się możliwych przyrostów ich zużycia wynikających z ograniczenia podaży paliwa alternatywnego jakim jest autogaz, zwiększony popyt na benzyny może skutkować brakami tego paliwa na rynku, które nie będą mogły zostać pokryte z zapasów.

Dla określenia zapasów ropy naftowej i produktów naftowych gromadzonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa ich dostaw w sytuacji kryzysowej, w projekcie ustawy wprowadzono również nowe pojęcie – „zapasy interwencyjne”, obejmujące zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw, tworzone przez przedsiębiorców naftowych oraz zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych (dotychczas: rezerwy gospodarcze paliw, w części przewyższające stany zastrzeżone).

Ustawa wprowadza również drobne zmiany w przepisach dotyczących sprawozdawczości i rejestru podmiotów tworzących zapasy obowiązkowe. Zmiany te mają jednak głównie charakter dostosowawczy i porządkujący.

W ustawie proponuje się także rozszerzenie uprawnień Rady Ministrów w zakresie środków ograniczenia zużycia paliw w sytuacji kryzysowej.

Określenie dodatkowych środków ograniczenia zużycia ma na celu rozszerzenie możliwości interwencyjnych państwa w sytuacji kryzysowej i zwiększenie jego skuteczności, przy zapewnieniu dostaw dla tych podmiotów, które w sposób szczególny przyczyniają się do funkcjonowania państwa, oraz odgrywają szczególną rolę dla życia, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi – np. służb ratowniczych, szpitali, jednostek straży pożarnej, jednostek policji itp.

Zarówno Unia Europejska, jak i Międzynarodowa Agencja Energetyczna wymagają, aby odpowiednie organy rządowe państw członkowskich posiadały uprawnienia pozwalające na sterowanie popytem na paliwa ciekłe – jako środka interwencji na rynku naftowym.

Międzynarodowa Agencja Energetyczna, uznając, że nawet mniejsze zakłócenia w dostawach na rynek państw członkowskich mogą wywołać negatywne skutki w funkcjonowaniu gospodarki, zachęca swoich członków do posiadania odpowiedniego programu działań w zakresie sterowania popytem na paliwa ciekłe oraz odpowiednich uprawnień do ich wdrożenia. Zaleca się aby uprawnienia te były dostępne nawet w przy-

padku, gdy redukcja dostaw do państw członkowskich – jako grupy nie osiąga 7% progu wymaganego do uruchomienia mechanizmu zawartego w Porozumieniu w sprawie Międzynarodowego Programu Energetycznego (MPE), o którym wspomniano w pkt 1 niniejszego uzasadnienia. Zalecenie takie zawierają tzw. decyzje CERM (decyzje w sprawie skoordynowanych środków antykrzysowych).

Regulacje UE nie są tak szczegółowe w kwestii wymagań dotyczących programów ograniczenia popytu na paliwa ciekłe oraz zasad wprowadzania tych programów. Analogicznie do przepisów MAE, UE wymaga jednak posiadania przez państwa członkowskie zestawu środków pozwalających na wprowadzenie w sytuacji kryzysowej lub przedkryzysowej ograniczeń popytu o określonym rozmiarze (w pierwszej fazie – o 10%).

W celu wypełnienia tych wymagań kraje członkowskie UE i Międzynarodowej Agencji Energetycznej wypracowały szeroki wachlarz środków, odnoszących się do różnych sfer zużycia paliw ciekłych.

W projekcie ustawy ujęto zestaw środków interwencji, które zostały uznane za skuteczne przez inne państwa członkowskie i które, uwzględniając krajową perspektywę, mogłyby zostać skutecznie stosowane w polskich warunkach. Stworzenie listy środków ograniczenia zużycia ma również na celu opracowanie wymaganego przez MAE programu obniżenia zużycia paliw w sytuacji kryzysowej.

Zakłada się, że przepisy dotyczące środków ograniczenia zużycia paliw zastąpią przepisy art. 11 ustawy – Prawo energetyczne – regulujące zasady wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw ciekłych w określonych sytuacjach kryzysowych, w części dotyczącej paliw ciekłych, przy jednoczesnym rozszerzeniu katalogu dostępnych dla Rady Ministrów środków interwencyjnych. Jednocześnie w ustawie proponuje się przyjęcie sposobu uruchomienia środków interwencyjnych na wzór art. 11 ustawy – Prawo energetyczne tzn. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przyjętego na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki.

Przyjęcie takiego trybu ma na celu zapewnienie sprawnej i szybkiej reakcji w sytuacji, gdy zastosowanie tego typu środków okaże się konieczne, przy jednoczesnym zagwarantowaniu dogłębnej analizy niezbędności proponowanych środków oraz konieczności przeprowadzenia konsultacji z innymi organami rządowymi i partnerami społecznymi, co jest wymagane przy tej randze aktu prawnego jakim jest rozporządzenie Rady Ministrów. Jednocześnie ustawa wyraźnie określa zakres środków, jakie Rada Ministrów może wprowadzić rozporządzeniem.

Uwzględniając przepisy dyrektywy Rady 73/238/EWG w sprawie środków łagodzenia zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów ropopochodnych dotyczące trybu uruchomienia na szczeblu Wspólnoty konsultacji dotyczących podjęcia wspólnych działań zaradczych, w ustawie proponuje się również określenie formalnego trybu podejmowania decyzji dotyczących wystąpienia Polski z wnioskiem o wszczęcie tych konsultacji. Wprowadzenie procedury wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie konsultacji ma na celu zwiększenie sprawności procesu decyzyjnego i poprawę jego przejrzystości.

W zakresie gazu ziemnego, ustawa doprecyzowuje i uzupełnia obowiązujące przepisy prawa w zakresie zasad tworzenia, utrzymywania i uruchamiania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. Określono katalog sytuacji, w których niezbędne jest reagowanie dla utrzymania ciągłości zaopatrzenia w gaz krajowych odbiorców, sformułowano zadania i podział odpowiedzialności podmiotów, przedstawiono też katalog środków służących przedsiębiorstwom obrotu, operatorom systemów oraz organom administracji do zapobiegania lub reagowania na zakłócenia w dostawach gazu.

Projekt ustawy przenosi z ustawy – Prawo energetyczne przepisy dotyczące obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych paliw gazowych, reagowania kryzysowego oraz wprowadzania ograniczeń w poborze paliw gazowych. Są to między innymi przepisy dostosowujące prawo polskie do postanowień dyrektywy Rady 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia

2004 r. dotyczącej środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego⁷⁾.

Należy podkreślić przyjętą w ustawie zasadę, w myśl której podmioty gospodarcze wykonujące działalność w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą oraz podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego ponoszą odpowiedzialność za ciągłość dostaw. W związku z tym są zobowiązane do przygotowania procedur działań na wypadek zagrożeń ciągłości dostaw oraz wczesnego zawiadomienia operatorów systemów gazowych dla przedsięwzięcia niezwłocznie skutecznych działań zapobiegawczych. Zobowiązane zostały również do informowania swoich odbiorców o zaistniałej sytuacji. Stanowi to istotne wzmocnienie dla rzetelnego i odpowiedzialnego zawierania kontraktów na dostawy gazu.

Warto zauważyć, że obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów nie objęto gazu pochodzącego z krajowego wydobycia, ze względu na stabilność i przewidywalność dostaw.

Podkreślenia wymaga fakt, że utrzymano w mocy i przeniesiono do projektowanej regulacji przepis obowiązujący z ustawy – Prawo energetyczne, o obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istniejące uwarunkowania techniczne, głównie kierunki rozptyłu gazu w systemie przesyłowym kraju, stwarzają istotne ograniczenia uniemożliwiające przesłanie dodatkowych dostaw gazu pochodzących z zapasów obowiązkowych, gdyby znajdowały się one na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Uzasadnieniem wprowadzanych zmian w obowiązujących regulacjach prawnych w dziedzinie dostaw gazu do Polski jest konieczność zapewnienia Polsce bezpieczeństwa energetycznego, analogicznie do ropy naftowej produktów ropopochodnych, do czego mobilizują powracające problemy z ciągłością dostaw gazu do Polski z importu, jak również regulacje europejskie. Konieczne jest posiadanie zapasów gazu ziemnego w ilości odpowiadającej wzrastającemu zużyciu gazu dostarczanego

z zagranicy. Zapasy będą służyć do zapewnienia ciągłości dostaw gazu, szczególnie do gospodarstw domowych i obiektów użyteczności publicznej.

Rynek wewnętrzny gazu ziemnego UE, zgodnie z dyrektywą 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 98/30/WE, jest w trakcie liberalizacji. Zmniejszenie dostaw gazu w odniesieniu do zapotrzebowania istniejących i nowych odbiorców może spowodować poważne zakłócenia w działalności gospodarczej państw członkowskich Wspólnoty. Dostawy gazu oznaczają zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2003/55/WE sprzedaż, łącznie z odsprzedażą gazu ziemnego, w tym również LNG odbiorcom hurtowym i końcowym gazu ziemnego oraz przedsiębiorstwom gazowniczym dokonującym zakupu tego gazu. W sytuacji wprowadzenia obowiązku zapewnienia niezależności operatorów systemów gazowych od działalności wytwarzania i sprzedaży, sprzedażą gazu mogą zajmować się wytwórcy i przedsiębiorstwa obrotu. Tak więc za bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego powinni być odpowiedzialni oprócz operatorów systemów gazowych również inni uczestnicy rynku gazu ziemnego oraz odpowiednie organy państwa, w stopniu w jakim mają oni wpływ na stan tego bezpieczeństwa. Odpowiednie przepisy krajowe określające podział zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego zawiera już ustawa – Prawo energetyczne.

Dlatego dokładne określenie ról i odpowiedzialności wszystkich podmiotów działających na rynku gazu jest istotne dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu i prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego UE. Dyrektywa wymaga, aby zobowiązania nałożone na przedsiębiorstwa energetyczne w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu nie stanowiły przeszkody dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego ani też nie powodowały nieuzasadnionego i nieproporcjonalnego obciążenia podmiotów działających na tym rynku, w tym również nowych podmiotów podejmujących działalność na tym

rynku. Dlatego też w ustawie wprowadzono przepisy dostosowujące zasady tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego do potrzeb nowych przedsiębiorstw obrotu i podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego. Przyjęto, że wielkość zapasów ustalać będzie podmiot zobowiązany do ich utrzymywania, a weryfikacji dokona Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w oparciu o prognozę przywozu na najbliższy rok. Jest to zasada analogiczna do stosowanej w procesie taryfowym.

Zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości dostaw gazu powinno w szczególności obejmować gospodarstwa domowe oraz inne podmioty gospodarcze, które państwa członkowskie uznają jako wymagające ochrony, takie jak obiekty użyteczności publicznej, źródła energii i ciepłownie użytkujące paliwa gazowe. W projektowanej ustawie przyjęto zasadę obowiązującą w dotychczasowych regulacjach, że rodzaje podmiotów objętych ograniczeniami w poborze gazu ziemnego ustala rozporządzenie Rady Ministrów, będące aktem wykonawczym do ustawy.

Do ustawy przeniesiono przepisy transponowane już z dyrektywy 2004/67/WE do ustawy – Prawo energetyczne, dotyczące informowania oraz wnioskowania o zwołanie Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu. Zadaniem Grupy jest koordynacja środków w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu na poziomie wspólnotowym w razie poważnego zakłócenia jego dostaw. Grupa ta będzie służyć pomocą państwom członkowskim w koordynacji środków podjętych na poziomie krajowym. Dyrektywa stanowi, że państwa członkowskie mogą wnioskować do Komisji Europejskiej o zwołanie tej Grupy w sytuacji poważnych zakłóceń dostaw gazu ziemnego, których własnymi środkami państwo członkowskie nie jest w stanie opanować. W czasie przerwania dostaw gazu ziemnego do Polski, które nastąpiło w styczniu 2006 r. działalność Grupy ograniczyła się do zwołania nieformalnego spotkania i analizy bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego w państwach członkowskich, zakończonej konkluzją, że sytuacja Unii Europejskiej w odniesieniu do zapasów nie jest satysfak-

cjonująca, a magazynowanie gazu uznano za najważniejszy, elastyczny element systemu bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego.

2.2. Główne zasady funkcjonowania systemów zapasów i postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa

Zapasy interwencyjne ropy naftowej i produktów naftowych i postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego w zakresie ropy naftowej lub produktów naftowych

1. Ustawa zakłada utworzenie systemu zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych, w wielkości odpowiadającej 90-dniowemu zużyciu wewnętrznemu ropy naftowej i produktów naftowych w roku poprzednim. Osobno dla gazu płynnego (LPG) projekt ustawy przewiduje utworzenie zapasów 30-dniowych. Aby zapewnić pełną dostępność paliw utrzymywanych jako zapasy interwencyjne oraz zagwarantować zgodność wprowadzanych rozwiązań z metodologią stosowaną przez Międzynarodową Agencję Energetyczną, ustawa zakłada również konieczność utworzenia w ramach zapasów interwencyjnych 10% rezerwy na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych oraz ubytków podczas ich przemieszczania z miejsc magazynowania do miejsca sprzedaży.
2. Ustawa proponuje zachowanie obecnie obowiązującej struktury systemu zapasów interwencyjnych, opartej na dwóch równoległych podsystemach:
 - zapasów obowiązkowych, tworzonych przez producentów i przedsiębiorców zajmujących się sprowadzaniem na terytorium Polski ropy naftowej i produktów naftowych oraz

- zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych tworzonych przez ministra właściwego do spraw gospodarki i utrzymywanych przez państwową Agencję Rezerw Materiałowych,

a tym samym rozłożenie kosztów tworzenia tych zapasów na producentów paliw i przedsiębiorstwa zajmujące się przywozem ropy naftowej i paliw, w tym paliw ciekłych, biopaliw ciekłych i gazu płynnego LPG oraz na budżet państwa.

Zgodnie z propozycją udział poszczególnych zapasów w tworzeniu 90-dniowej rezerwy ropy naftowej i produktów naftowych przedstawiać się będzie w następujący sposób:

- zapasy obowiązkowe pokryją 76-dniowe zużycie wewnętrzne ropy naftowej i paliw, definiowanymi zgodnie z projektem ustawy,
 - wielkość zapasów państwowych uzależniona będzie od różnicy pomiędzy zapasami obowiązkowymi, utworzonymi przez przedsiębiorstwa, a ilością zapasów odpowiadającą 90-dniowej konsumpcji wewnętrznej ropy naftowej i produktów naftowych w kraju. W celu zapewnienia minimalnego poziomu zapasów państwowych przyjęto równocześnie minimalną wielkość tych zapasów określoną na poziomie 14-dniowego wewnętrznego zużycia ropy naftowej i produktów naftowych w roku poprzedzającym.
3. Uwzględniając obecny poziom zapasów paliw ciekłych oraz ustalony w wyniku negocjacji akcesyjnych z Komisją Europejską okres przejściowy na rozbudowę zapasów do wymaganego poziomu przyjmuje się, że zapasy w wymaganej przez UE i MAE ilości tworzone będą stopniowo. W ustawie proponuje się, aby zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG), tworzone były zgodnie z następującym harmonogramem:
- do dnia 1 lipca 2007 r. – do wielkości obowiązujących dla roku 2006, tj. 66 dni średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizo-

wanych przez producenta lub handlowca obliczonych zgodnie z nowymi regułami określonymi w przedkładanej ustawie, z wyłączeniem LPG dla którego przyjęto odmienny poziom zapasów i odmienną ścieżkę rozbudowy,

- do dnia 31 grudnia 2007 r. – do wielkości odpowiadającej co najmniej 73 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim,
- do dnia 31 grudnia 2008 r. – do wielkości odpowiadającej 76 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim.

Harmonogram tworzenia zapasów gazu płynnego LPG zakłada trzyletni okres budowy zapasów do wymaganego w ustawie poziomu 30-dniowego, przy założeniu corocznych przyrostów:

- do dnia 31 grudnia 2007 r. – do wielkości odpowiadającej 5-ciu dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim,
- do dnia 31 grudnia 2008 r. – do wielkości odpowiadającej 15-stu dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim,
- do dnia 31 grudnia 2009 r. – do wielkości odpowiadającej 30-stu dniom produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim.

Propozycja ww. harmonogramów ma na celu zapewnienie możliwie szybkiego przystąpienia Polski do Międzynarodowej Agencji Energetycznej i wzmocnienia w ten sposób bezpieczeństwa paliwowego naszego kraju.

Stan zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych dostosowywany będzie w trybie rocznym do poziomu wymaganego do

realizacji zobowiązań międzynarodowych. Jednocześnie proponuje się określenie minimalnego poziomu tych zapasów w wielkości odpowiadającej 14-dniowemu zużyciu wewnętrznemu ropy naftowej i produktów naftowych.

4. Obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i produktów naftowych nałożony został na przedsiębiorców zajmujących się produkcją paliw (paliwa zgodnie z definicjami przyjętymi w ustawie obejmują benzyny, oleje napędowe, oleje opałowe oraz gaz płynny LPG) oraz przedsiębiorców zajmujących się przywozem ropy naftowej i paliw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Określenie obowiązku w proponowany sposób oznacza w praktyce rozszerzenie podmiotowe obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych na podmioty zajmujące się:

- sprowadzaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej oraz
 - sprowadzaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej gazu płynnego (LPG).
5. Ustawa powierza kontrolę nad systemem zapasów interwencyjnych Agencji Rezerw Materiałowych. Funkcje kontrolne ARM polegają na:
 - prowadzeniu rejestru przedsiębiorców tworzących zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw,
 - prowadzeniu kontroli u przedsiębiorców tworzących zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw, magazynujących te zapasy oraz przedsiębiorców, którzy utrzymują te zapasy w systemie biletowym⁸⁾, mającej na celu potwierdzenie wykonania przez tych przedsiębiorców ich obowiązków ustawowych w tym zakresie oraz nakładaniu kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy,

- kontroli procesu gromadzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw przez przedsiębiorców w drodze zbierania miesięcznych raportów przedsiębiorców, zawierających informacje na temat:
 - a) przywozu ropy naftowej i paliw,
 - b) wywozu ropy naftowej i paliw,
 - c) produkcji paliw,
 - d) ilości i struktury zgromadzonych zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw oraz miejsc ich magazynowania,
 - e) ilości i struktury zapasów handlowych utrzymywanych przez przedsiębiorców tworzących zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw oraz miejsc ich magazynowania.

6. Ustawa przyjmuje dwie kategorie środków służących interwencji. Są to:

- zapasy interwencyjne ropy naftowej i produktów naftowych oraz
- środki mające na celu ograniczenie zużycia produktów naftowych.

Ustawa zakłada, że środki te mogą zostać uruchomione jedynie w określonych sytuacjach, tj.:

- wystąpienia realnego zagrożenia pojawienia się zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych, czyli tzw. sytuacji przedkryzysowej,
- wystąpienia zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych na rynek polski, lub
- konieczności podjęcia działań w celu wypełniania wiążących zobowiązań międzynarodowych Polski w tym zakresie.

7. Zgodnie z projektem ustawy obowiązek podjęcia działań interwencyjnych na rynku naftowym nałożony został na organy państwa, w tym przede wszystkim na ministra właściwego do spraw gospodarki lub Radę Ministrów, w zależności od charakteru stosowanego środka interwencyjnego.
8. Uprawnienia dotyczące uruchomieniu zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych powierzono ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Przyjęto, że uwolnienie zapasów interwencyjnych może nastąpić jedynie za zgodą ministra właściwego do spraw gospodarki lub na jego polecenie. Jednocześnie w celu zapewnienia elastyczności systemu interwencji proponuje się zróżnicowane narzędzia uruchamiania zapasów:

- rozporządzenie ministra właściwego do spraw gospodarki (np. w przypadku powszechnego uwolnienia zapasów),
 - decyzję administracyjną ministra właściwego do spraw gospodarki (w przypadku uwolnienia selektywnego, lub nakazu sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych wskazanym podmiotom oraz w przypadku uwalniania paliw z zapasów państwowych).
9. W projekcie ustawy proponuje się przyznanie Radzie Ministrów dodatkowych uprawnień dotyczących możliwości wprowadzenia ograniczeń mających na celu obniżenie zużycia produktów naftowych. Środki te obejmują:
 - ograniczenie czasu prowadzenia sprzedaży paliw na stacjach paliw,
 - ograniczeniu ilości paliw w ramach jednorazowego tankowania,
 - ograniczenie lub zakaz sprzedaży paliw do kanistrów,

- obniżenie maksymalnych dopuszczalnych prędkości na trasach szybkiego ruchu autostradach,
- ograniczenie możliwości użytkowania prywatnych pojazdów samochodowych i motocykli,
- zakaz organizacji imprez motorowych,
- ograniczenie transportu drogowego, lotniczego lub morskiego,
- racjonowanie paliw.

Środki ograniczenia popytu uruchamiane są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przyjmowanego na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki.

Obowiązek zapewnienia egzekwowania wprowadzonych przez Radę Ministrów środków nałożono na wojewodów i podległe im służby.

Główne zasady tworzenia i utrzymywania zapasów gazu ziemnego oraz zasady postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego w zakresie gazu ziemnego

1. W zakresie przepisów ustanawiających obowiązek utrzymywania zapasów gazu ziemnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istotną modyfikacją proponowaną w ustawie jest zwiększenie wielkości obowiązkowych zapasów do wysokości odpowiadającej 30 dniom przywozu gazu ziemnego zrealizowanego przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego w okresie dwunastu miesięcy liczonych od dnia 1 kwietnia roku ubiegłego do dnia 31 marca danego roku.
2. Uwzględniając konieczność stopniowego dostosowywania się podmiotów obowiązanych do gromadzenia i utrzymywania zapasów wymaganego zwiększenia poziomu zapasów obowiązkowych z obecnych 3% importu do 30 dni przywozu, wprowadzono

w przepisach przejściowych – w art. 71 harmonogram powiększenia zapasów obowiązkowych, w którym osiągnięcie oczekiwanego poziomu zapasów wyznaczono na rok 2012. Należy przy tym podkreślić, że przewidziano również możliwość zwolnienia z obowiązku gromadzenia zapasów obowiązkowych podmiotów zobowiązanych do gromadzenia i utrzymywania, które spełniają łącznie dwa wymogi: liczba ich odbiorców nie przekracza stu tysięcy i sprzedaż gazu ziemnego w ciągu roku nie przekracza 50 mln m³. Uprawnienie to ma na celu wyłączenie spod obowiązku magazynowania małych, lokalnych firm, nieposiadających technicznych możliwości korzystania z usług magazynowania gazu, dla których obowiązek ten byłby nadmiernym ciężarem organizacyjnym i finansowym, a jego wykonanie nie przyczyniłoby się w istotny sposób do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego w skali kraju.

3. W ustawie postanowiono, że zapasy obowiązkowe stanowią majątek zobowiązanych do ich gromadzenia i utrzymywania, a ponoszone w związku z tym koszty wliczane są do kosztów uzasadnionych, stanowiących podstawę do ustalania taryfy.
4. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego oddano do dyspozycji ministra właściwego do spraw gospodarki, który jest odpowiedzialny za „funkcjonowanie krajowych systemów energetycznych, z uwzględnieniem zasad racjonalnej gospodarki i potrzeb bezpieczeństwa energetycznego kraju” – zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548). Mogą one być uruchomione przez operatorów: systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemów połączonych gazowych, którzy odpowiedzialni są za bezpieczeństwo pracy systemu gazowego. Do tego celu niezbędna jest decyzja ministra właściwego do spraw gospodarki. Ewentualne odwołania nie mogą wstrzymywać wykonania tej decyzji, gdyż uruchomienie zapasów obowiązkowych następuje jedynie

w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i powinno nastąpić niezwłocznie dla zapobieżenia ewentualnym stratom i zagrożeniom.

5. W sytuacji poważnego zaburzenia dostaw, obowiązujący w Polsce system, zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2004/67/WE, zakłada trzy fazy działań. Pierwsza faza obejmuje reakcje przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego oraz operatorów systemów gazowych. Jeżeli okazałyby się one niewystarczające, państwa członkowskie w drugiej fazie powinny podjąć środki zmierzające do złagodzenia skutków tych zaburzeń. Do dyspozycji ministra właściwego do spraw gospodarki oddano więc decyzje w sprawie uruchomienia zapasów obowiązkowych oraz wnioskowanie do Rady Ministrów o wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego, które mogą być uruchomione równocześnie lub w sposób sekwencyjny, stosownie do wagi wydarzeń oraz ich wpływu na poziom zaopatrzenia Polski w gaz ziemny.

Stosowne środki na poziomie wspólnotowym powinny być podjęte dopiero w trzeciej fazie, w razie niepowodzenia środków podjętych podczas pierwszej i drugiej fazy.

6. Z ustawy – Prawo energetyczne przeniesione zostały przepisy w zakresie określenia zadań operatorów systemów gazowych⁹⁾ dotyczące wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego. Również przepisy ustawy określające zadania przedsiębiorstw funkcjonujących na krajowym rynku gazu oraz zadania ministra właściwego do spraw gospodarki w przypadku zdarzeń mogących spowodować poważne zagrożenie bezpieczeństwa paliwowego w zakresie dostaw gazu ziemnego, są uszczegółowieniem przepisów dotychczas obowiązujących.

7. Ponadto w ustawie określono zasady i tryb uruchamiania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, zadania przedsiębiorstw w tym zakresie oraz zasady dokonywania rozliczeń. Wprowadzono również obowiązki sprawozdawcze dotyczące informowania organów administracji o poziomie utrzymywanych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz uprawnienia do przeprowadzania kontroli i weryfikacji stanu zapasów. Jako organ uprawniony do kontroli wskazano Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki ze względu na posiadaną wiedzę o sektorze oraz dysponowanie niezbędnym aparatem administracyjnym.

3. Uzasadnienie szczegółowe

Rozdział 1 dotyczy przepisów ogólnych projektu ustawy

Postanowieniami artykułu 1 zostały określone zagadnienia będące przedmiotem regulacji. Są to zasady dotyczące systemu zapasów ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego, przeprowadzania ich kontroli oraz zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie interwencji na rynkach paliw i gazu ziemnego. Dotychczas zagadnienia te w odniesieniu do ropy naftowej i produktów naftowych były regulowane postanowieniami ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, natomiast w odniesieniu do gazu ziemnego przepisami ustawy – Prawo energetyczne oraz rozporządzenia wykonawczego. Istotnym uzupełnieniem obowiązujących regulacji jest przepis, że ustawa dotyczy również zasad postępowania w przypadku konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych, co związane jest z przygotowaniem do przystąpienia Polski do Międzynarodowej Agencji Energetycznej.

Artykuł 2 zawiera słowniczek pojęć stosowanych w ustawie

- Istotną nową definicją wprowadzoną na potrzeby tej ustawy jest określenie pojęcia „bezpieczeństwo paliwowe państwa”, przy czym należy

zaznaczyć, że określenie „paliwa” stosuje się jedynie do paliw określonych w definicji przyjętej na potrzeby tej ustawy, czyli paliw ciekłych, biopaliw ciekłych i gazu płynnego LPG oraz na potrzeby tej definicji do gazu ziemnego,

- W definicji średniego dziennego zużycia wewnętrznego ropy naftowej i produktów naftowych określono je jako bilans ropy naftowej i produktów naftowych przywiezionych i wywiezionych z terytorium RP, skorygowany zmianami w poziomie krajowych zapasów ropy naftowej i produktów naftowych. Przyjęcie powyższej definicji oznacza w praktyce rozszerzenie podstawy służącej do obliczenia wymaganych zapasów interwencyjnych o ok. 5,5 mln ton¹⁰⁾ i konieczności powiększenia zapasów interwencyjnych ponad stan wymagany w oparciu o obecne przepisy o ponad 1 mln ton. Zmiana definicji wynika z konieczności dostosowania polskich przepisów do metodologii obliczania zapasów interwencyjnych stosowanej przez Międzynarodową Agencję Energetyczną, ze względu na podjęte przez Polskę starania uzyskania członkostwa w tej organizacji,
- Na potrzeby przedmiotowego projektu zdefiniowano system gazowy w sposób odmienny od stosowanego w ustawie – Prawo energetyczne, przez uzupełnienie go o przepis dotyczący wprowadzania tym systemem gazu ziemnego na terytorium RP i rozprowadzania go po tym terytorium, ze względu na fakt, że kluczowym dla projektowanej regulacji jest fakt objęcia obowiązkiem tworzenia zapasów gazu ziemnego pochodzącego spoza terytorium RP.

Rozdział 2 określa zasady tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i produktów naftowych

Artykuł 3 zakłada utworzenie systemu zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych, w wielkości odpowiadającej 90-dniowemu zużyciu wewnętrznemu ropy naftowej i produktów naftowych w roku poprzednim, z wyłączeniem gazu płynnego (LPG), w odniesieniu do którego ustawa

przewiduje utworzenie zapasów 30-dniowych. Aby zapewnić pełną dostępność paliw utrzymywanych jako zapasy interwencyjne oraz zapewnić zgodność wprowadzanych rozwiązań z metodologią stosowaną przez Międzynarodową Agencję Energetyczną, ustawa zakłada również konieczność utworzenia dodatkowej 10% rezerwy na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych oraz ubytków podczas ich przemieszczania z miejsc magazynowania do miejsca sprzedaży o czym stanowi art. 3 ust. 4.

Wprowadzenie obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG wynika ze stałego wzrostu konsumpcji tego paliwa w Polsce. Ogólna sprzedaż gazu płynnego na krajowym rynku w roku 2005 wynosiła 2,4 mln ton i była o 15,7% wyższa w stosunku do roku 2004¹¹⁾. Jednocześnie polski rynek gazu płynnego jest silnie uzależniony od importu. Pomimo zwiększenia produkcji krajowej LPG z importu pochodzi 88% całego gazu płynnego sprzedawanego w Polsce, a główni dostawcy LPG do Polski to Rosja (31%), Białoruś (13%) oraz Litwa i Kazachstan (po 12%). Ze względu na preferencje podatkowe, znaczną część zużywanego w Polsce gazu płynnego stanowi autogaz (1,8 mln ton – w 2005 r.) – stosowany jako paliwo alternatywne dla benzyn silnikowych. Zgodnie z danymi Polskiej Organizacji Gazu Płynnego ogólna ilość pojazdów z dodatkowym napędem gazowym wynosi 1,8 mln sztuk.

Zgodnie ze statystyką celną, w roku 2005 przywozem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej zajmowało się 17 przedsiębiorstw, z czego na 3 z nich przypadło ok. 95% sprowadzonej ropy naftowej.

Natomiast w przypadku gazu płynnego (LPG) były to 84 przedsiębiorstwa.

W projekcie ustawy zachowana została obecnie obowiązująca struktura systemu zapasów, w którym koszty tworzenia tych zapasów rozłożone są na producentów i przedsiębiorstwa zajmujące się przywozem ropy naftowej i paliw, w tym paliw ciekłych i biopaliw oraz gazu płynnego LPG (nazwane

w ustawie handlowcami) oraz na budżet państwa. Art. 3 ust. 2 zakłada, że zapasy interwencyjne tworzyć będą:

- zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, utrzymywane przez przedsiębiorców naftowych (producentów i handlowców) oraz
- zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych tworzone przez ministra właściwego do spraw gospodarki i utrzymywane przez państwową Agencję Rezerw Materiałowych, funkcjonującą w oparciu o przepisy ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

W stosunku do rozwiązań dotychczasowych, główne zmiany polegają na:

- przyjęciu terminu „zapasy interwencyjne” dla zapasów służących zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw,
- propozycji wyodrębnienia z państwowych rezerw gospodarczych zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw i rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie harmonogramu tworzenia zapasów paliw ciekłych zapasy obowiązkowe tworzone przez producentów i przywożących uzupełniają państwowe rezerwy gospodarcze ropy naftowej i paliw. Zasady tworzenia rezerw gospodarczych zakładają jednak wyodrębnienie w ich stanie tzw. stanów zastrzeżonych na potrzeby militarne, które zgodnie z wymaganiami międzynarodowymi (Unii Europejskiej i Międzynarodowej Agencji Energetycznej) nie powinny być wliczane w zapasy tworzone i utrzymywane na potrzeby wypełnienia zobowiązań międzynarodowych. Stosowanie takiego rozwiązania stwarza niejasne kryteria kwalifikacji paliw utrzymywanych w rezerwach gospodarczych do zasobu utrzymywanego na poczet wypełniania zobowiązań międzynarodowych. Wyodrębnienie z rezerw gospodarczych zapasów państwowych, jako elementu zapasów interwencyjnych (utrzymywanych m.in. w celu realizacji wymagań międzynarodowych UE i MAE) pozwoli na eliminację ww. niejasności i zwiększenie

przejrzystości w zakresie zasad określania jaka część zapasów utrzymywanych przez państwo może być wliczona do zasobu interwencyjnego Rzeczypospolitej Polskiej utrzymywanego w celu realizacji zobowiązań międzynarodowych.

Art. 3 ustęp 5 zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki do wydania rozporządzenia określającego szczegółowy wykaz towarów tworzących bazę dla kalkulacji zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw i zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych oraz z których tworzy się zapasy obowiązkowe.

Art. 3 ustęp 6 zawiera odwołanie do przepisów określających wymagania jakościowe, jakie powinny spełniać produkty naftowe, z których tworzone są zapasy interwencyjne. Przyjęto, że paliwa gromadzone w zapasach obowiązkowych powinny odpowiadać wymaganiom jakościowym określonym w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. W chwili obecnej oznacza to, że paliwa utrzymywane w zapasach obowiązkowych będą objęte regulacjami ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Celem przepisu jest zapewnienie sprawności wprowadzania paliw z zapasów interwencyjnych na rynek w sytuacji kryzysowej, bez potrzeby dokonywania dodatkowych czynności, mających na celu zapewnienie jakości wprowadzanych paliw z obowiązującymi w Polsce wymaganiami jakościowym. Określenie tego warunku jest konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa, w tym bezpieczeństwa obywateli.

W artykule 3 przyjęto, że tworzący zapasy nie będą musieli dokonywać systematycznej co półrocznej wymiany całości utrzymywanych zapasów w celu dostosowania ich jakości do sezonowych wymagań jakościowych w zakresie prężności par oraz temperatury zablokowania zimnego filtra.

Jednakże celem zapewnienia, aby do obrotu nie trafiały w ramach rotacji paliwa niespełniające w danym okresie wymagań sezonowych – wprowa-

dzono przepis aby rotowane paliwa spełniały wszystkie wymagania w zakresie jakości obowiązujące w danym okresie roku.

W artykule 4 postanowiono, że na podstawie danych statystycznych ogłaszane będą corocznie wielkości średniego przywozu, produkcji i zużycia ropy naftowej, paliw i produktów naftowych, które stosowane będą następnie do ustalania wielkości zapasów interwencyjnych. Proponowany przepis jest odpowiednio zmodyfikowanym przepisem art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw i ma na celu zapewnienie dokonywania corocznej zmiany podstawy obliczania ilości zapasów interwencyjnych, do utrzymania których w danym roku zobowiązana jest Polska. Przepis ten ma również na celu zapewnienie wypełnienia przepisów art. 4 dyrektywy 2006/67/WE, zobowiązujących państwa członkowskie UE do corocznego przeliczania posiadanych zapasów w związku z coroczną zmianą roku bazowego (zapasy oblicza się w oparciu o zużycie w roku poprzednim).

Zgodnie z postanowieniami artykułu 5 obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw nałożony został na przedsiębiorców zajmujących się produkcją paliw (które zgodnie z definicjami przyjętymi w ustawie obejmują benzyny, oleje napędowe, oleje opałowe oraz gaz płynny LPG) oraz przedsiębiorców zajmujących się przywozem ropy naftowej i paliw. Zakłada się, że zapasy te pokryją 76-dniową produkcję paliw (z wyłączeniem LPG) lub przywóz ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem LPG) oraz 30-dniową produkcję i przywóz gazu płynnego LPG. Przepisy ustępu 4, 5 i 6 określają zasady ustalania wielkości obowiązkowych zapasów w sposób odrębny dla producentów i handlowców.

Sposób obliczania ilości zapasów, do utworzenia których zobowiązani są producenci i handlowcy odzwierciedla zasady przyjęte w art. 2 w definicji określającej zasady obliczania zużycia wewnętrznego ropy naftowej i produktów naftowych. Zgodnie z ustawą przedsiębiorstwa objęte obowiązkiem ustawowym określają wymagany dla nich poziom zapasów, w oparciu o zrealizowany w poprzednim roku przywóz ropy naftowej i przywóz lub

produkcję paliw – odpowiednio do charakteru prowadzonej działalności gospodarczej (handlowa lub produkcyjna), pomniejszone o:

- wywóz ropy naftowej lub produktów naftowych,
- dostawy paliwa dla statków odbywających rejsy dalekomorskie (na tzw. bunkrowanie statków) i
- biokomponenty w ilościach przekraczających maksymalne udziały dla paliw ciekłych,
- ilości paliw sprowadzonych i przeznaczonych na uzupełnienie pomniejszonych zapasów obowiązkowych oraz ewentualne ilości wyprodukowanych z krajowej ropy naftowej paliw, do poziomu odpowiadającego 20% konsumpcji wewnętrznej tych paliw i paliw wyprodukowanych z olejów odpadowych.

Założono, że określony w ten sposób zakres, od którego przedsiębiorcy są zobowiązani tworzyć zapasy obowiązkowe odpowiada ich „udziałowi w tworzeniu” konsumpcji wewnętrznej.

Jednocześnie przyjęto, że w przypadku przywozu ropy naftowej obowiązek tworzenia zapasów rozłożony zostanie pomiędzy przedsiębiorstwa sprowadzające ropę naftową i rafinerie, zakupujące ten towar od tych przedsiębiorstw. W ustawie proponuje się, aby przedsiębiorcy sprowadzający ropę naftową tworzyli zapasy od ilości sprowadzonej ropy naftowej, przeznaczonej następnie do produkcji produktów naftowych z wyłączeniem tej części jej masy (frakcji) wykorzystanej jako surowiec do produkcji paliw silnikowych, olejów napędowych i LPG, od której to części zapasy obowiązkowe tworzyć będą rafinerie, które zakupiły od nich surowiec, z przeznaczeniem na produkcję wyłączonych powyżej produktów. W praktyce będzie oznaczało to konieczność stosowania do obliczeń i określenia podziału obowiązku pomiędzy producentów i handlowców sprowadzających ropę naftową, współczynników uzysku producenta.

Proponowane rozwiązanie ma na celu zapewnienie sprawnych dostaw produktów naftowych na rynek, przez ograniczenie konieczności dokonywania transakcji sprzedaży lub wykupu ropy naftowej przez rafinerię od importera ropy w sytuacji kryzysowej, co może wiązać się np. z problemami w ustaleniu ceny transakcji.

W ustępie 7 zawarto regulację pochodzącą z obowiązujących przepisów art. 16 ust 6. ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw dotyczącą uprawnienia dla ministra właściwego do spraw gospodarki do zezwolenia na niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na okres nie dłuższy niż jeden rok. Przepis ten ma na celu umożliwienie uwzględnienia szczególnych sytuacji, w których, z przyczyn od niego niezależnych przedsiębiorca tworzący zapasy obowiązkowe nie jest w stanie tego obowiązku zrealizować. Chodzi tu przede wszystkim o wypadki losowe, takie jak awaria instalacji produkcyjnej, pożar, powódź. Ustęp 8 jest również przeniesieniem przepisów dotychczas obowiązujących w kwestii własności zapasów. W ustawie przyjęto, że zapasy obowiązkowe stanowią własność przedsiębiorców, którzy je utworzyli. Jedynym wyjątkiem jest sytuacja, gdy zapasy utrzymywane są w tzw. systemie biletowym. Zasady utrzymywania zapasów w systemie biletowym określa art. 11.

W artykule 6 zawarto regulacje dotyczące ustalenia wielkości zapasów dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność. Przyjęto, że podmioty te będą zobowiązane do tworzenia zapasów obowiązkowych w taki sam sposób i w wielkości obowiązującej pozostałe przedsiębiorstwa. W ustępie drugim określono, że podstawą do obliczenia wymaganej wielkości będzie zadeklarowana wielkość przywozu, z zastrzeżeniem konieczności ich uzupełnienia w przypadku gdyby ilość faktycznie zrealizowana odbiegała od prognozowanej. Przepis ten stanowi istotną zmianę w stosunku do zasad określonych w przepisach ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw. W projekcie ustawy znosi się bowiem uprzywilejowanie dla nowo utworzonych podmiotów, polegające na zawieszeniu w stosunku do nich, na okres jednego roku, obowiązku tworzenia zapasów obo-

wiązkowych (przy utrzymaniu zapasów minimalnych w wysokości odpowiadającej siedmiodniowej produkcji lub 7-dniowemu przywozowi). W celu wyeliminowania nieuczciwych zachowań podmiotów polegających na zakładaniu działalności gospodarczej objętej obowiązkiem tworzenia zapasów, jedynie na okres jednego roku, a następnie likwidacji przedsiębiorstwa i zakładania nowego podmiotu i wykorzystania w ten sposób z przepisowej ulgi, zakłada się, że podmioty takie będą musiały w pierwszym roku swojej działalności tworzyć zapasy na poziomie obowiązującym dla wszystkich podmiotów zgodnie z harmonogramem, a następnie po zakończeniu okresu przejściowego, z przepisami art. 5.

Postanowienia artykułu 7 określają postać w jakiej utrzymywane są zapasy. Przepisy zawarte w ust. 1-3 odpowiadają generalnie przepisom zawartym w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw. W ustępie 4 założono, że zapasy „od” produkcji lub przywozu biopaliw ciekłych będą tworzone w postaci paliw ciekłych, stanowiących główny ich składnik. W ustępie 5 postanowiono, że w odniesieniu do gazu płynnego postacią zamienną są benzyny silnikowe, natomiast w ustępie 6 ustanowiono możliwość udzielenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki zgody na zamienne utrzymywanie zapasów benzyn, olejów napędowych i olejów opałowych, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Przepisy te mają na celu zachowanie pewnej elastyczności systemu zapasów.

Artykuł 8 ust. 1 i 2 jest generalnie przeniesieniem obowiązujących przepisów ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw z jej niezbędnym uzupełnieniem w zakresie dotyczącym gazu płynnego LPG. W ustępie 3 zawarta została delegacja ustawowa dla ministra właściwego do spraw gospodarki do wydania rozporządzenia, w którym określone zostaną szczegółowe zasady tworzenia zapasów, ustalania ich wymaganej ilości oraz zasady udzielania zgody na zamianę rodzajów zapasów lub ich czasowe niepowiększanie. Istotnym nowym elementem zawartym w delegacji jest określenie sytuacji, w których producenci lub handlowcy mogą wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem o czasowe zawieszenie powiększania zapasów obowiązkowych

wych oraz sytuacji, w których mogą wystąpić z wnioskiem o czasową zgodę na utrzymanie zapasów w produktach innych niż zostały pierwotnie utworzone. Proponowana zmiana wynika z dotychczasowej praktyki i ma na celu poprawę przejrzystości przepisów.

W artykule 9 ustanowiono możliwość utrzymywania poza terytorium RP do 5% wielkości zapasów obowiązkowych, do utrzymywania których jest zobowiązane przedsiębiorstwo, jednakże warunkiem koniecznym jest zawarcie międzyrządowej umowy określającej szczegółowo zasady kontroli stanu zapasów, sprawozdawczości oraz ich przemieszczania i dysponowania nimi w sytuacji zakłóceń w dostawach. Możliwość ta ogranicza się tylko do terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, co jest wymagane przepisami unijnymi. Propozycja przepisu oznacza ograniczenie możliwości utrzymywania zapasów obowiązkowych poza granicami kraju (z obecnie istniejących 20%) i wynika z konieczności zachowania szybkiego dostępu do paliw utrzymywanych w zapasach. Przepis ten ma również na celu stymulację rozwoju rynku magazynowego w Polsce.

W artykule 10 i 11 określono zasady świadczenia usług magazynowania w odniesieniu do zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, w tym niezbędne postanowienia umowy o magazynowanie oraz zasady informowania organów administracji państwowej o zawartych umowach. Dopuszczono również możliwość zlecenia wykonywania obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów, określono podstawowe postanowienia umowy dotyczącej tej usługi, a także obowiązki podmiotów przyjmujących takie zlecenie. Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych udzielono uprawnienia do zatwierdzania projektu takiej umowy oraz możliwości odmowy jej zatwierdzenia w określonych prawem przypadkach.

Proponowane rozwiązania są zbliżone do przepisów obowiązujących ujętych w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw. Główną zmianą w stosunku do przepisów obecnie obowiązujących jest umożliwienie utrzymywania przez handlowców części zapasów w postaci ropy naftowej, także w przypadku zlecenia utrzymywania w ich imieniu

zapasów obowiązkowych przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie magazynowania ropy naftowej. Warunkiem koniecznym jest jednoczesne zawarcie przez podmiot zlecający umowy z producentem, który zagwarantuje przerób tej ropy na paliwa, w sytuacji gdy wystąpi konieczność zasilenia rynku zapasami obowiązkowymi paliw. Zawarcie umów wymaga uzyskania zgody Agencji Rezerw Materiałowych, która nadzoruje system zapasów obowiązkowych.

Artykuł 12 zawiera zasady przeniesione z dotychczas obowiązujących regulacji ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw w zakresie ponoszenia przez przedsiębiorców kosztów tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych oraz ubezpieczenia tych zapasów w niezbędnym zakresie.

Postanowienia artykułu 13 podtrzymują obowiązujące zasady tworzenia i prowadzenia przez Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych rejestru producentów i handlowców. Dookreślono, że rejestr ten powinien zawierać oznaczenie przedsiębiorstwa, dotyczące go niezbędne dane ekonomiczne oraz informacje dotyczące magazynowania. Szczegółowe zasady prowadzenia rejestru, wzoru wniosków i dokumentów zostaną ustalone w rozporządzeniu, do którego wydania został upoważniony minister właściwy do spraw gospodarki.

Dodatkowym elementem jest wprowadzenie obowiązku przekazywania listy i danych adresowych podmiotów wpisanych do rejestru przez Prezesa ARM, Prezesowi URE. Przepis ten ma na celu zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie obowiązku posiadania koncesji przez podmioty wpisane do rejestru.

Wprowadzono również przepis mający na celu wzmocnienie ochrony danych indywidualnych zawartych w rejestrze, z wyłączeniem listy podmiotów i ich danych adresowych.

W artykule 14 zawarte zostały zasady dotyczące terminu złożenia wniosku o wpis do rejestru oraz jego zawartość i zasady uzupełniania. Określono

również przypadki, w których możliwa jest odmowa wpisu do rejestru. Przepisy te nie wnoszą zmian w stosunku do zasad określonych w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

W artykule 15 określono termin oraz tryb dokonywania wpisu przedsiębiorstwa do rejestru. Proponuje się, aby wpis dokonywany był w drodze decyzji administracyjnej. Propozycja ta stanowi zmianę w stosunku do przepisów obecnie obowiązujących (obecnie Prezes ARM wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru) i wynika z potrzeby ujednoczenia trybu wpisania i wykreślenia z rejestru.

Artykuł 16 ust. 1-7 określa zasady dokonywania zmian we wpisie albo jego wykreślenia z rejestru, których dokonuje Prezes Agencji Rezerw Materiałowych z urzędu lub na uzasadniony wniosek producenta lub handlowca. Wymienione zostały przypadki, w których właściwe podmioty są obowiązane złożyć wniosek o zmianę wpisu albo jego wykreślenie, a także sytuacje, w których Prezes Agencji z mocy prawa dokonuje zamiany albo wykreślenia. Wpis do rejestru dokonywany jest w formie decyzji administracyjnej, natomiast w przypadku odmowy wpisu Prezes Agencji obowiązany jest poinformować naczelnika urzędu celnego właściwego dla producenta albo handlowca oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Nowym elementem jest proponowany wymóg informowania naczelnika urzędu celnego i Prezesa URE. Wymóg ten związany jest z koniecznością zapewnienia spójności decyzji dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej przez dany podmiot.

W art. 17 ust. 1 i 2 wskazano, że do postępowania przed Agencją Rezerw Materiałowych w sprawach określonych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, a organem właściwym w sprawie odwołań jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Artykuł 18 zobowiązuje do utrzymywania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten w praktyce nie wprowadza zmiany w stosunku do pier-

wotnych przepisów dotyczących zapasów państwowych, zawartych w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

Wielkość zapasów ropy naftowej i produktów naftowych została wyznaczona w art. 19 ust. 1 i powinna wynosić nie mniej niż 14-dniowe średnie dzienne wewnętrzne zużycie. W ust. 2-4 określono formy w jakiej zapasy mogą być utrzymywane oraz obowiązano Prezesa Agencji do corocznego określania wielkości i struktury zapasów w projekcie planu rzeczowo-finansowego Agencji Rezerw Materiałowych, który musi być przedłożony ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie do dnia 15 kwietnia każdego roku.

Minimalna wielkość zapasów państwowych określona została na poziomie obecnych rezerw gospodarczych paliw, w części stanowiącej element uzupełniający system zapasów utrzymywanych w celu wypełnienia wymagań UE.

Ze względu na zmianę definicji średniej dziennej konsumpcji wewnętrznej, konieczne będzie jednak zwiększenie poziomu zapasów państwowych o ok. 28%.

Ponadto w projekcie ustawy przyjęto, że zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych będą wypełniały funkcję gwaranta realizacji przez Polskę zobowiązań międzynarodowych. Funkcja ta polega na tym, że ostateczny poziom i struktura tych zapasów ustalana będzie przy uwzględnieniu faktycznego stanu zapasów interwencyjnych w stosunku do stanu wymaganego zobowiązaniami międzynarodowymi. W związku z powyższym w przypadku problemów z realizacją zobowiązań ustawowych przez podmioty sektora naftowego lub np. zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa dotychczas objęte obowiązkiem tworzenia zapasów i likwidacją przez nie zapasów obowiązkowych czy też zwiększenia się różnicy wynikającej z bilansu handlu zagranicznego produktów naftowych innych niż paliwa silnikowe, oleje opałowe i LPG do stanu przewyższającego poziom zapasów handlowych sektora naftowego

może zaistnieć konieczność dodatkowego powiększenia zapasów państwowych. Należy jednak zaznaczyć, że dotychczasowe stany zapasów handlowych nie wskazują, aby taka konieczność mogła mieć miejsce w najbliższej perspektywie.

W art. 20 ust. 1-4 określone zostały zasady źródła finansowania zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych, którymi są budżet państwa oraz wpływy Agencji Rezerw Materiałowych oraz szczegółowo wskazano cele, na które Agencja Rezerw Materiałowych ma przeznaczyć środki i wpływy finansowe.

Artykuł 21 legalizuje możliwość utrzymywania zapasów państwowych u przedsiębiorstw świadczących usługi w zakresie magazynowania. Zakłada się, że utrzymująca zapasy państwowe Agencja Rezerw Materiałowych będzie mogła zlecić utrzymywanie zapasów państwowych przedsiębiorcom świadczącym usługi w zakresie magazynowania ropy naftowej lub paliw, na podstawie umowy.

Artykuł 22 ust. 1-4 zobowiązuje producentów i handlowców obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz przedsiębiorców magazynujących, do przekazywania Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych pisemnych, miesięcznych informacji o wykonaniu obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych i poziomu zapasów handlowych oraz do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki kwartalnych informacji na temat kosztów tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych.

W stosunku do obowiązujących rozwiązań propozycja zawarta w ustawie oznacza rozszerzenie obowiązku sprawozdawczego o sprawozdawczość dotyczącą gazu płynnego LPG i ropy naftowej oraz zapasów handlowych. Proponowana zmiana wynika z modyfikacji wprowadzonych w przedmiotowym i podmiotowym zakresie obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych oraz z konieczności zapewnienia sprawności ewentualnego włączenia zapasów handlowych do zapasów obowiązkowych, w przypadku koniecz-

ności przejęcia zarządzania dostawami przez organy państwa w celu zapewnienia ciągłości dostaw paliw lub w celu zapewnienia wypełniania sprawozdawczości kryzysowej MAE.

Sam mechanizm włączenia zapasów handlowych do zapasów obowiązkowych ustanowiony został już wcześniej ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

Jednocześnie w ust. 5 proponuje się wyłączenie danych zbieranych w trybie tego artykułu, z zasad ochrony danych określonych w ustawie o ochronie informacji niejawnych, w przypadku gdy są one zagregowane i przetworzone w sposób uniemożliwiający ich identyfikację i powiązanie z konkretnym podmiotem, składającym sprawozdanie. Proponowane zasady udostępnienia są zgodne z podejściem przyjętym w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.). Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej publikowane i udostępniane nie mogą być informacje statystyczne możliwe do powiązania i zidentyfikowania ich z konkretną osobą oraz dane indywidualne, charakteryzujące wyniki ekonomiczne działalności podmiotów, jeżeli na daną agregację danych składa się mniej niż trzy podmioty.

Przedmiotowe wyłączenie jest konieczne ze względu na umożliwienie wykorzystywania tych danych do analiz, monitorowania sytuacji w zakresie bezpieczeństwa na rynku naftowym oraz wypełniania zobowiązań dotyczących przedkładania zbiorczych raportów na temat stanu zapasów do KE i w przyszłości do MAE. Możliwość prezentacji danych zbiorczych będzie również istotna w trakcie przeglądów polityki zabezpieczenia przed kryzysami na rynku naftowym, którym, jako państwo członkowskie MAE, Polska będzie musiała się poddawać.

W art. 23 określono, że Agencja Rezerw Materiałowych składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki sprawozdanie o stanie zapasów interwencyjnych i handlowych w okresach półrocznych oraz skrócone sprawoz-

dania w okresach miesięcznych. Ponadto, przekazuje bieżące informacje na temat powyższych zapasów.

Nowym elementem w stosunku do rozwiązań zawartych w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw jest obowiązek przekazywania przez ARM ministrowi właściwemu do spraw gospodarki skróconych raportów miesięcznych o zapasach obowiązkowych paliw ciekłych. Zmiana ta wynika z konieczności zapewnienia regularnego przepływu informacji na temat zapasów obowiązkowych pomiędzy ARM i ministrem właściwym do spraw gospodarki, w przedziałach czasowych zgodnych z wymaganiami międzynarodowymi dotyczącymi sprawozdawczości naftowej, za wypełnienie których odpowiada minister właściwy do spraw gospodarki.

Rozdział 3 dotyczy zagadnień związanych z zapasami gazu ziemnego.

Przepisy art. 24 konsumują i precyzują przepisy art. 9j ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1504, z późn. zm.) ustanawiające obowiązek utrzymywania zapasów gazu ziemnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istotną zmianą jest zwiększenie wielkości obowiązkowych zapasów do poziomu odpowiadającego 30 dniom przywozu gazu ziemnego zrealizowanego przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego w okresie dwunastu miesięcy liczonych od dnia 1 kwietnia roku ubiegłego do dnia 31 marca danego roku.

Uwzględniając konieczność stopniowego dostosowywania się przedsiębiorstw obrotu i podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego do wymaganego poziomu zapasów wprowadzono w art. 74 ust. 2 przepisów przejściowych długoterminowy harmonogram powiększania zapasów obowiązkowych, w którym osiągnięcie oczekiwanego poziomu zapasów wyznaczono na rok 2012.

Należy przy tym podkreślić, że w ust. 5 artykułu 24 wprowadzono uprawnienie dla ministra właściwego do spraw gospodarki do zwolnienia z obowiązku gromadzenia zapasów obowiązkowych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego, które spełniają łącznie dwa wymogi: liczba ich odbiorców nie przekracza stu tysięcy i sprzedaż gazu ziemnego w ciągu roku nie przekracza 50 mln m³. Uprawnienie to ma na celu zwolnienie z obowiązku magazynowania małych, lokalnych firm, nieposiadających technicznych możliwości korzystania z usług magazynowania gazu, dla których obowiązek ten byłby nadmiernym ciężarem organizacyjnym i finansowym, a jego wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa paliwowego kraju – niewielki.

Bezwzględnie jednak nie będą podlegały temu zwolnieniu podmioty związane kapitałowo z podmiotem, który uzyskał już takie zwolnienie bądź się o nie ubiega.

Wymóg utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego w instalacjach magazynowych spełniających parametry technicznej możliwości dostarczenia do systemu gazowego całkowitej ich ilości w okresie nie dłuższym niż 40 dni, wprowadzony w pkt 2 ust. 2 art. 24, ma na celu zapewnienie realnej możliwości wykorzystania zapasów w sytuacji zakłóceń w dostawach spowodowanych zmniejszeniem dostaw. W przypadku ich braku, zgodnie z ust. 4, operator systemu gazowego musi w terminie 7 dni powiadomić o tym fakcie Prezesa URE. W celu weryfikacji technicznych możliwości dostarczania tych zapasów przedsiębiorstwo energetyczne, stosownie do pkt 3 ust. 2 przedmiotowego artykułu, jest zobowiązane do przekazywania operatorom systemu przesyłowego lub połączonego informacji na temat charakterystyki instalacji magazynowych.

Zgodnie z ust. 3 art. 24 magazynowanie odbywa się w instalacjach magazynowych przyłączonych do krajowego systemu gazowego i zdefiniowanych w ustawie – Prawo energetyczne, udostępnianych w sposób regulo-

wany, na zasadzie równoprawnego traktowania przez przedsiębiorstwa świadczące usługi magazynowania.

Ilość wymaganych zapasów obowiązkowych, zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2, ustala przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego w odniesieniu do zrealizowanego w okresie roku liczonym od dnia 1 kwietnia roku ubiegłego do dnia 31 marca danego roku przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sposób określenia okresu odniesienia do wyznaczenia poziomu zapasów obowiązkowych ma na celu uwzględnienie zarówno letniego spadku poboru gazu, jak i zimowego wzrostu zapotrzebowania i zwiększenia dostaw. Ustalone wielkości, stosownie do ust. 3 i 4, podlegają weryfikacji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki¹²⁾ i muszą być utrzymywane przez okres od dnia 1 października danego roku do dnia 30 września kolejnego roku.

Dla podmiotów rozpoczynających działalność Prezes URE, zgodnie z art. 25 ust. 5, ustala w decyzji wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego dla okresu od dnia rozpoczęcia działalności przywozu do dnia 30 września. Dla okresu od dnia 1 października następującego po dniu rozpoczęcia działalności do dnia 30 września roku następnego wielkość zapasów jest określana przez Prezesa URE w odrębnej decyzji, na podstawie danych statystycznych o średniej ilości przywozu gazu ziemnego z okresu prowadzenia działalności.

Przepisy art. 26 określają procedurę uruchamiania zapasów obowiązkowych oraz organy do tego upoważnione. W ust. 1 postanowiono, że zapasy obowiązkowe pozostają w dyspozycji Ministra Gospodarki¹³⁾. Zapasy obowiązkowe mogą być uruchomione przez operatorów: systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemów połączonych gazowych, którzy odpowiedzialni są za bezpieczeństwo pracy systemu gazowego. Do tego celu niezbędna jest, stosownie do ust. 2, zgoda Ministra Gospodarki, wydana w formie decyzji administracyjnej, a ewentualny wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy nie może wstrzymywać jej wykonania, gdyż uruchomienie

zapasów obowiązkowych następuje jedynie w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa. W przypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych, zgodnie z ust. 3, obowiązek uzupełnienia zapasów do ustalonego poziomu został rozłożony w czasie na okres 4 miesięcy dla uwzględnienia możliwości technicznych systemów: przesyłowego i magazynowego oraz umożliwienia uzupełnienia zapasów w chwili zmniejszającego się zapotrzebowania. Stosownie do ust. 4 termin ten może być, na wniosek podmiotu, wydłużony decyzją Ministra Gospodarki do okresu nie dłuższego niż 8 miesięcy.

Artykuł 27 ust. 1 i 2 nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą oraz podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego obowiązki informacyjne wobec Ministra Gospodarki, a także operatora systemu gazowego. Informacje o wielkości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz technicznych możliwościach dostarczania ich do systemu powinny być przekazane do dnia 15 czerwca każdego roku, natomiast dotyczące rzeczywistej wielkości utrzymywanych zapasów i miejsca ich magazynowania na dzień 15 września – do dnia 20 września każdego roku. Przeniesiony został z art. 15d ustawy – Prawo energetyczne obowiązek informowania Ministra Gospodarki oraz Prezesa URE, do dnia 15 maja każdego roku, o działaniach w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz realizacji obowiązku gromadzenia zapasów obowiązkowych. Taka regulacja podkreśla fakt, że obowiązek dbałości o bezpieczeństwo paliwowe spoczywa także na przedsiębiorcach energetycznych i podmiotach zapewniających dostawę gazu ziemnego z zagranicy, toteż konieczne jest, aby o swoich działaniach w tym zakresie informowali odpowiedzialne za bezpieczeństwo energetyczne organy administracji państwowej.

Artykuł 28 w ust. 1 i 2 określa kwestie majątkowe i ponoszenia kosztów finansowych utrzymywania zapasów obowiązkowych, stanowiąc, że zapasy te są majątkiem podmiotów utrzymujących je oraz że koszty z tym związane kosztami uzasadnionymi związanymi z ich działalnością.

Rozdział 4 zawiera zasady przeprowadzania kontroli

Artykuł 29 ust. 1-9 określa zasady procedury kontrolnej Agencji Rezerw Materiałowych w odniesieniu do przeprowadzania inspekcji stanu zapasów obowiązkowych w przedsiębiorstwach zobowiązanych do ich utrzymywania oraz w przedsiębiorstwach świadczących usługi magazynowania, a także kontroli u przedsiębiorców magazynujących zapasy państwowe. Czynności kontrolne będą wykonywane przez pracowników ARM na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia. Przedmiotowy przepis wskazuje uprawnienia i obowiązki podmiotów uczestniczących w postępowaniu kontrolnym. Proponowane zasady przeprowadzenia kontroli nie odbiegają zasadniczo od zasad obowiązujących w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw. Kontroli podlegają również zapasy handlowe, jednak tylko w zakresie dotyczącym wiarygodności danych przekazywanych ARM w raportach miesięcznych.

W art. 30 ust. 1-9 zostały określone zasady procedury kontrolnej Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do przeprowadzania inspekcji stanu zapasów obowiązkowych w przedsiębiorstwach i podmiotach zobowiązanych do ich utrzymywania oraz w przedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego. Czynności kontrolne będą wykonywane przez pracowników URE na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia. Przedmiotowy przepis wskazuje uprawnienia i obowiązki podmiotów uczestniczących w postępowaniu kontrolnym.

Rozdział 5 dotyczy zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w odniesieniu do ropy naftowej i paliw.

Artykuł 31 usytuowany został w rozdziale 5 projektu ustawy, w którym to rozdziale, zgodnie z jego tytułem – reguluje się zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie ropy naftowej i produktów naftowych oraz konieczności wypełniania zobowiązań międzynarodowych.

Celem przepisów tego artykułu jest przygotowanie się producentów i handlowców do funkcjonowania na rynku paliwowym, w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie ropy naftowej i produktów naftowych.

Artykuł 31 ust. 1 nakłada na producentów i handlowców obowiązek opracowania procedur postępowania w sytuacjach wystąpienia zakłóceń w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych oraz w przypadkach wystąpienia poważnych awarii technicznych. Ust. 2 określa zakres procedur. Ust. 4 nakłada obowiązek przekazywania istotnych informacji o awariach i zakłóceniach w dostawach ministrowi właściwemu ds. gospodarki, co umożliwi sprawne działanie w takich sytuacjach. Proponowane przepisy mają na celu stworzenie kompletnej procedury przygotowania do działań interwencyjnych, poczynając od szczebla podstawowego, tj. szczebla podmiotu gospodarczego zaopatrującego rynek w paliwa. Wprowadzenie obowiązku posiadania procedur interwencyjnych na szczeblu przedsiębiorstwa powinno przyczynić się do poprawy sprawności podejmowania działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych. Należy również zaznaczyć, że znaczna część przedsiębiorstw, w szczególności duże firmy, posiadają już tego rodzaju procedury. Należy również wspomnieć, że informacje zawarte w tych planach podlegają ochronie na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnej. Oznacza to, że informacje zawarte w procedurach nie będą mogły zostać przekazane stronie trzeciej oraz że dostęp do nich będzie miała jedynie ograniczona grupa osób posiadających certyfikaty bezpieczeństwa.

W art. 32 ust. 1 wymieniono sytuacje, w których podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie powstałym zagrożeniom. Pkt 1 określa sytuacje zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa, tzn. zagrożenie powstania nierównowagi w bilansie naftowym lub też zaistniałe już problemy w zaopatrzeniu rynku, pkt 2 – konieczność wypełnienia zobowiązań międzynarodowych. Ust. 2 określa, na czym polegają działania w sytuacjach określonych w ust. 1.

Zaproponowana szeroka formuła przepisów ma na celu zapewnienie możliwości i środków interwencji Radzie Ministrów w każdej sytuacji, gdy takie działanie jest niezbędne, bez względu na przyczynę jej zaistnienia (powódź, pożary, inne stany wyjątkowe, zakłócenia gospodarcze, techniczne).

Artykuły 33 i 34 określają tryby uruchamiania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych.

Artykuł 33 określa tzw. tryb krajowy – tj. sytuację, gdy zapasy muszą być uwolnione w celu złagodzenia zakłóceń na rynku krajowym. Projekt określa ministra właściwego ds. gospodarki jako głównego dysponenta zapasów obowiązkowych oraz zapasów państwowych. Tryb uwalniania zapasów obowiązkowych w sytuacji kryzysu wewnętrznego nie uległ zasadniczym zmianom w porównaniu z rozwiązaniami obowiązującymi. W ustawie proponuje się jedynie rezygnację z nakazu sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych nakładanego w formie rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki, z jednoczesnym uszczegółowieniem przepisów dotyczących nakazu sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych wskazanym podmiotom, nakładanego w formie decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw gospodarki. Proponowane zmiany mają przede wszystkim usprawnić proces reakcji na zakłócenia w zaopatrzeniu rynku w paliwa.

Elementem nowym w stosunku do przepisów ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw jest także rezygnacja z zastosowania cen rynkowych w przypadku nakazu sprzedaży paliw z zapasów wskazanym podmiotom i zastąpienie ich ceną wskazaną w decyzji oraz przejęcie przez Skarb Państwa ewentualnych wynikających z tego roszczeń. Proponowana zmiana ma na celu zagwarantowanie w sytuacji kryzysowej szybkich dostaw paliw z zapasów obowiązkowych podmiotom o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, życia, zdrowia i bezpieczeństwa osób.

Postanowienia art. 34 (tzw. międzynarodowy tryb uwalniania zapasów) wprowadzają zmiany w celu wypełnienia przyszłych zobowiązań wobec Międzynarodowej Agencji Energetycznej. Ust. 1 pkt 2 lit. c wprowadza zmiany polegające na przyznaniu ministrowi właściwemu do spraw gospodarki możliwości wezwania przedsiębiorstw utrzymujących zapasy obowiązkowe do obowiązkowego złożenia oferty sprzedaży określonej ilości paliw na rzecz innego państwa członkowskiego MAE. Zmiana ta oznacza w praktyce jedynie modyfikację obecnie istniejącego nakazu sprzedaży paliw z zapasów podmiotom zagranicznym. Wprowadzenie nakazu złożenia oferty sprzedaży związane jest z zapewnieniem możliwości realizacji przez Polskę zobowiązań wobec MAE, dotyczących tzw. alokacji zagranicznych, które polegają na dzieleniu w sytuacji kryzysowej istniejących dostaw paliw między państwa członkowskie MAE, w oparciu o ich udział w dostawach w sytuacji normalnie funkcjonującego rynku i zapewnieniu w ten sposób dostaw państwom członkowskim, które ucierpiały na skutek zakłóceń w produkcji i/lub dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych.

Wspomnieć należy jednak, że transakcje takie negocjowane są bezpośrednio przez przedsiębiorstwa odsprzedające zapasy i (zagraniczne) przedsiębiorstwa wyrażające chęć ich nabycia i że są one realizowane w oparciu o cenę uzgodnioną w trakcie takich negocjacji.

Ponadto uruchomienie mechanizmu alokacji zagranicznych przewidziane jest jedynie w sytuacjach ostatecznych i odbywa się w drodze decyzji Rady Zarządzającej MAE, w skład której, po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w MAE, wchodził będzie również nasz przedstawiciel.

Artykuł 35 określa organy i podmioty, które mogą wystąpić w sytuacji zakłóceń na rynku naftowym do ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem o wydanie decyzji administracyjnych dotyczących obniżenia zapasów obowiązkowych lub ich interwencyjnej sprzedaży. Przyjęto, że organami i podmiotami tymi będą wojewoda, producent i handlowiec oraz podmiot zainteresowany nabyciem paliw z zapasów, przy czym podmiot ten musi należeć do grupy podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjo-

nowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia lub bezpieczeństwa obywateli.

Jednocześnie przyjęto, że decyzje w trybie art. 34 (tryb międzynarodowy) wydawane będą z urzędu przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Artykuł 36 daje możliwość ministrowi właściwemu ds. gospodarki dopuszczenia do obrotu paliwa z zapasów interwencyjnych, które nie spełniają wymagań jakościowych, po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej. Przepis został przeniesiony z obecnie obowiązującej ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw.

W art. 37 zawarto delegację dla ministra właściwego ds. gospodarki do wydania rozporządzenia określającego szczegółowy sposób obniżania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw. Celem przepisu jest stworzenie szczegółowych procedur zapewniających sprawność procesu decyzyjnego.

Postanowienia art. 38 dotyczą sposobu i trybu przekazywania informacji dotyczących zapasów, o których mowa w art. 22 ust. 1, oraz informacji o dostawach (planowanych i zakontraktowanych przez przedsiębiorców), zarówno w odniesieniu do przedsiębiorców (ust. 1), jak i Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych (ust. 2). Przepis ten wprowadza podstawę prawną do tzw. sprawozdawczości kryzysowej i ma na celu umożliwienie Polsce wypełniania zobowiązań wobec MAE, w przypadku gdyby Agencja w sytuacji kryzysowej zdecydowała się na wprowadzenie tzw. kwestionariusza B (tj. kwestionariusza kryzysowego obejmującego dane historyczne oraz dane nt. przyszłych dostaw). Sprawozdawczość kryzysowa może również być przydatna w przypadku wewnętrznego kryzysu. Umożliwia ona dostęp do bieżących danych, co może być konieczne, aby zapewnić sprawne i efektywne działania interwencyjne. Dane te, podobnie jak informacje zawarte w kwestionariuszach miesięcznych, podlegają ochronie.

Artykuł 39 jest delegacją dla Rady Ministrów, która, na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki, może wydać rozporządzenie włączające zapa-

sy handlowe producentów i handlowców do zapasów obowiązkowych paliw w sytuacjach określonych w art. 32 ust. 1. Proponowane przepisy zostały przeniesione z ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw, z niewielką modyfikacją formuły przepisu, mającą na celu zwiększenie jego przejrzystości.

Przepisy art. 40 są rozszerzeniem uprawnień Rady Ministrów do wprowadzenia ograniczeń w zakresie obrotu paliwami, w drodze rozporządzenia, na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki, w sytuacjach, o których mowa w art. 32. Przepisy te stanowią nowy środek interwencji na rynku naftowym i mają za zadanie umożliwienie wypełnienia zobowiązań wobec MAE, dotyczących ograniczenia popytu na paliwa ciekłe w sytuacji kryzysowej.

Przepisy art. 41 dają Radzie Ministrów możliwość wprowadzenia ograniczeń mających na celu zmniejszenie zużycia paliw, w drodze rozporządzenia, na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki, w sytuacjach określonych w art. 32. Ust. 1 pkt 1-6 zawierają listę ograniczeń, które zostały wybrane z katalogu ograniczeń stosowanych w krajach będących członkami MAE. Ograniczenia takie są również stosowane w krajach będących członkami Unii Europejskiej. Ust. 2 określa zasady wprowadzenia tych ograniczeń. Podobnie jak w przypadku art. 40, przepis ten ma na celu umożliwienie Polsce wypełnienia zobowiązań dotyczących ograniczenia popytu na paliwa w sytuacji kryzysowej. Przy opracowaniu listy środków uwzględniono fakt, że UE i MAE wymagają, aby program interwencji na rynku naftowym obejmował środki o różnym poziomie restrykcyjności, pozwalające, w razie potrzeby, na ograniczenie popytu na paliwa w sposób szybki i efektywny, ale przede wszystkim optymalnie dostosowany do sytuacji na rynku. Proponowany zestaw środków powinien spełnić to wymaganie. Katalog środków określony został na podstawie doświadczeń międzynarodowych, z uwzględnieniem środków jak najmniej dotkliwych.

Spodziewane efekty zastosowania niektórych środków oraz szacunek kosztów ich wdrożenia na podstawie doświadczeń krajów członkowskich przedstawiono w publikacji MAE pt. „Saving oil in a hurry”. Poniżej przedstawiono

wyniki badania niektórych środków zaproponowanych w projekcie ustawy, przeprowadzonego przez MAE:

Tablica nr 1: Szacunek potencjalnej zmiany zużycia paliw, przy zastosowaniu określonych środków interwencyjnych

	Razem wszystkie regiony MAE (oszczędność w baryłkach na dzień)	Oszczędność zużycia paliw w transporcie w procentach	Oszczędność zużycia paliw w procentach	Środki osiągnięcia oszczędności
Zakaz jazdy samochodami	4 083 000	20.52%	14.17%	zakaz jazdy samochodami na podstawie numerów rejestracyjnych – parzyste/nieparzyste, wsparty wzmożoną kontrolą policyjną, odpowiednią kampanią informacyjną i plakatami informacyjnymi
	486 000	2.44%	1.69%	zakaz korzystania z samochodu przez jeden dzień w tygodniu, wsparty wzmożoną kontrolą policyjną, odpowiednią informacją i plakatami
Ograniczenia w prędkości jazdy	1 283 00	6.39%	4.46%	obniżenie prędkości do 90 km/h, wsparte wzmożoną kontrolą policyjną lub nadzorem kamer, odpowiednią informacją i plakatami

Tablica nr 2: Ocena kosztów prowadzenia poszczególnych rodzajów polityk ograniczenia popytu

Rodzaj środka interwencyjnego	Koszt zaoszczędzonego paliwa na baryłkę
Zakaz jazdy co drugi dzień (parzyste/nieparzyste) z odpowiednią kampanią informacyjną	0.44 USD
Zakaz jazdy co drugi dzień wsparty wzmożoną kontrolą policyjną i informacjami	0.92 USD
Zakaz jazdy przez jeden dzień na dziesięć dni z informacją	3.72 USD
Ograniczenie prędkości jazdy – wzmocniona kontrola policyjna, informacja	4.50 USD
Ograniczenie prędkości jazdy – tylko kamery i informacja	4.62 USD
Zakaz jazdy przez jeden dzień na dziesięć dni, wzmożona kontrola policyjna, informacja	7.71 USD

Artykuł 42 ust. 1 określa sytuacje, kiedy minister właściwy ds. gospodarki występuje z wnioskiem do Rady Ministrów o wydanie rozporządzeń, o których mowa w art. 40 i 41. Dopuszcza się możliwość wnioskowania ministra właściwego ds. gospodarki o wydanie rozporządzeń z urzędu lub na wniosek wojewodów, producentów lub handlowców. Przepisy ust. 2 i 3 zapewniają właściwy przepływ informacji o wprowadzeniu ograniczeń.

Przepisy art. 43 zapewniają kontrolę nad wprowadzonymi ograniczeniami przez wskazanie w ust. 2 organów i służb odpowiedzialnych za kontrolę przestrzegania wprowadzonych ograniczeń. Zakłada się, że organem odpowiedzialnym za zapewnienie koordynacji kontroli przestrzegania wprowadzanych ograniczeń będzie wojewoda. W celu wypełnienia nałożonych na wojewodę obowiązków może on korzystać z podległych mu służb zespolonych, np. policji i inspekcji handlowej. Przyjęte rozwiązanie nawiązuje do zasad podziału obowiązków zawartych w ustawie o stanie klęski żywiołowej¹⁴⁾ i ma na celu wykorzystanie stworzonych na mocy tej ustawy wojewódzkich struktur antykrzysowych, a tym samym uniknięcie powielania funkcji i ograniczenie wydatków.

Przepisy art. 44 nakładają na wojewodów obowiązek przygotowania planów działań mających na celu sprawne wprowadzenie ograniczeń i kontrolę ich przestrzegania. Ust. 1 pkt 1-4 precyzują, co w szczególności muszą zawierać te plany. Ust. 2 nakłada obowiązek zatwierdzenia planów oraz określa terminy ich aktualizacji.

Przepis art. 45 zapewnia ochronę informacji zawartych w procedurach kryzysowych producentów i handlowców oraz w planach wojewodów dotyczących postępowania na wypadek wprowadzenia ograniczeń, w zakresie wykazu podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, mających prawo do priorytetowych dostaw paliw z zapasów obowiązkowych.

Artykuł 46 daje delegację dla ministra właściwego ds. gospodarki do wydania rozporządzenia określającego organy uprawnione do wydania upoważnień do zakupu określonej ilości paliw (kartki) oraz wzory tych upoważnień, a także upoważnień do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń. Zakłada się również, że organami tymi będą wojewodowie, co określono we wstępnej wersji rozporządzenia wykonawczego.

Przepisy art. 47 ust. 1 nakładają na ministra właściwego ds. gospodarki obowiązek powiadomienia Komisji Europejskiej oraz odpowiednich organów innych organizacji międzynarodowych o każdym przypadku obniżenia zapasów interwencyjnych poniżej określonego poziomu. Ust. 2 określa, co w szczególności powinno zawierać to powiadomienie. Dodatkowo ust. 3 zobowiązuje do powiadomienia o wprowadzeniu ograniczeń, o których mowa w art. 40 i 41. Obowiązek notyfikacji ww. zdarzeń wynika wprost z przepisów unijnych – art. 7 dyrektywy 2006/67/WE.

Przepisy art. 48 określają procedury wystąpienia ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem do Komisji Europejskiej lub organów innych organizacji międzynarodowych o podjęcie wspólnych działań interwencyjnych. Wprowadzenie procedur ma na celu usprawnienie procesu decyzyjnego.

Rozdział 6 odnosi się do zasad postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego w zakresie dotyczącym gazu ziemnego.

Postanowienia art. 11a ustawy – Prawo energetyczne, realizujące art. 3 i 8 dyrektywy 2004/67/WE, przekształcono w przepisy art. 49 ust. 1 ustawy, które nakładają na przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego oraz podmioty zlecające świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego obowiązek opracowania procedur postępowania stosowanych w przypadku wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu gazowego lub nieprzewidzianego wzrostu zużycia tego gazu przez odbiorców. Obowiązek ten, zgodnie z ust. 3, nie dotyczy odbiorców w gospodarstwach domowych.

Stosownie do ust. 2 przedmiotowe procedury te podlegają uzgodnieniu z podmiotami zobowiązanymi do ich realizacji i będą przekazywane do wiadomości operatora systemu przesyłowego gazowego.

W ust. 4 przedmiotowego artykułu określony został minimalny zakres przedmiotowy tych procedur, obejmujący sposób uruchamiania dodatkowych dostaw gazu ziemnego z innych źródeł lub kierunków oraz zmniejszenia poboru gazu ziemnego przez odbiorców zgodnie z umowami z nimi zawartymi.

W myśl postanowień art. 50 ust. 1, w przypadku wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu paliw gazowych do systemu przesyłowego lub nieprzewidzianego wzrostu jego zużycia, przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym, podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego oraz podmioty zlecające świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji podejmują dostępne sobie działania zaradcze w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania paliw gazowych swoim odbiorcom. Zgodnie z ust. 2 pkt 1 i 2 tego artykułu, o podjętych działaniach w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz o ewentualnym braku możliwości jego zapewnienia podmioty zobowiązane do podjęcia takich

działań informują niezwłocznie operatora systemu przesyłowego gazowego, a także swoich odbiorców, z którymi zawarły umowy sprzedaży tych paliw.

Postanowienia art. 51 ust. 1 nakładają na operatora systemu przesyłowego gazowego obowiązek, aby w sytuacji otrzymania od przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego oraz podmiotów zlecających świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji zawiadomienia o możliwości wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu paliw oraz w sytuacji awarii technicznej zakłócającej pracę systemu gazowego lub nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego podjął we współpracy z tymi podmiotami działania mające na celu zapewnienie lub przywrócenie prawidłowego funkcjonowania systemu. W ust. 2 pkt 1, 2 oraz 3 tego artykułu określone zostały działania i obowiązki ciążyące na tych podmiotach oraz innych użytkownikach systemu w sytuacji opisanej w ust. 1. Do przedmiotowych działań i obowiązków należy pozostawanie w gotowości do uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, obowiązku ich uruchamiania oraz realizowaniu poleceń operatora systemu gazowego.

Artykuł 52 w ust. 1, 2, 3, 5, 6 i 7 określa zasady uruchomienia zapasów obowiązkowych oraz obowiązki operatora systemu przesyłowego gazowego. Uruchomienia zapasów dokonuje operator systemu przesyłowego gazowego lub systemów połączonych po uzyskaniu zgody Ministra Gospodarki, w formie decyzji administracyjnej, informując o tym zlecających usługę przesyłania lub dystrybucji, na rzecz których uruchomione zostają zapasy obowiązkowe.

O uruchomieniu zapasów obowiązkowych operator informuje codziennie ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Natomiast na operatorze systemu magazynowania gazu ziemnego ciąży obowiązek przekazania operatorowi systemu przesyłowego gazowego lub systemów połączonych informacji o właścicielach i ilościach gazu ziemnego pobranego z instalacji magazynowych. Informacje przekazywane są również zlecającym usługę przesyłania lub dystrybucji.

Wskazane zostały także możliwe sposoby rozliczania się między przedsiębiorstwem energetycznym i odbiorcą końcowym, na rzecz którego nastąpi uruchomienie dostaw gazu ziemnego pochodzących z zapasów obowiązkowych, a ich właścicielem.

Artykuł 53 zawiera przepisy dotychczasowego art. 11b ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo energetyczne, a więc obowiązek dla operatora systemu przesyłowego, który w porozumieniu z przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu paliwami gazowymi musi zawiadomić ministra właściwego do spraw gospodarki o wystąpieniu zdarzeń, których skala sprawia, że mimo zastosowania działań zaradczych na poziomie przedsiębiorstw, niezbędne jest wprowadzenie ograniczeń w poborze gazu ziemnego

Artykuł 54 ust. 1 zawiera katalog sytuacji, w których możliwe jest wprowadzenie ograniczeń w poborze paliw gazowych. Uwzględniono w nim możliwości wystąpienia zakłóceń w dostawach, awarii technicznej oraz innych sytuacji zagrażających życiu i mieniu, a także konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych. W ust. 2 określono, że ograniczenia w poborze gazu ziemnego mają charakter maksymalnych ograniczeń godzinowych i dobowych.

Artykuł 55 ust. 1 jest zgodny w treści z art. 11 ustawy – Prawo energetyczne, w którym zawarta jest treść delegacji ustawowej dla Rady Ministrów w przedmiocie określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze paliw gazowych. Przepis ten uprawnia Radę Ministrów do określenia ram prawnych i zasad wprowadzania ograniczeń. Został on włączony do rozdziału dotyczącego zasad postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa jako jeden z istotnych elementów systemu reagowania. W ust. 2 została uściślona treść przedmiotowej delegacji.

W związku z powyższym wraz z wejściem w życie ustawy niezbędna będzie zmiana dotychczasowych przepisów wykonawczych, tj. rozporządzenia Ra-

dy Ministrów z dnia 11 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych lub ciekłych oraz w dostarczaniu i poborze paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła¹⁵⁾ wydanej na podstawie art. 11 ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne.

Natomiast art. 55 ust. 3 jest przeniesieniem art. 11 ust. 6b z ostatniej nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne z dnia 21 lipca 2006 r., który implementuje art. 8 ust. 1 dyrektywy zobowiązujący państwa członkowskie do opracowania i uaktualniania przepisów dotyczących działań w przypadkach nadzwyczajnych oraz niezwłocznego informowania o nich Komisji Europejskiej.

Artykuł 56 ust. 1 i 2 jest przeniesieniem postanowień art. 11 ust. 7 i 9 ustawy – Prawo energetyczne, który zawiera upoważnienie dla Rady Ministrów do wprowadzenia, na wniosek Ministra Gospodarki, ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz mówi o obowiązku informowania o tym fakcie Komisji Europejskiej, państw członkowskich UE oraz państw członkowskich EFTA/EOG.

Artykuł 57 jest również przeniesieniem obecnie obowiązującego art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo energetyczne, który stanowi, że przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki wprowadzanych ograniczeń w poborze gazu ziemnego. Celem tego przepisu jest jednoznaczne rozstrzygnięcie w przypadku ewentualnych roszczeń z tytułu wprowadzonych ograniczeń. Tym samym przedmiotowy przepis chroni te podmioty przed konsekwencjami wprowadzanych ograniczeń.

Przepisy art. 58 stanowią przeniesienie i doprecyzowanie zakresu przedmiotowego i podmiotowego art. 11a ustawy – Prawo energetyczne. W ust. 1, 2 i 3 zobowiązano operatorów systemów gazowych lub przedsiębiorstwa pełniące funkcje operatorów do opracowania planów wprowadzenia ograniczeń i informowania odbiorców o ustalonej dla nich, w zatwierdzonym planie wprowadzenia ograniczeń, maksymalnej ilości poboru gazu ziemnego w poszczególnych stopniach zasilania.

Stosownie do ust. 4 plany ograniczeń nie będą obejmowały odbiorców w gospodarstwach domowych.

W ust. 3-5 przedmiotowego artykułu określono procedurę wymiany informacji niezbędnych do tworzenia i wprowadzania planów ograniczeń. Zgodnie z tymi przepisami odbiorcy objęci planami ograniczeń informują operatora, do którego sieci są przyłączeni, do dnia 30 września każdego roku, o minimalnej ilości gazu ziemnego, której pobór nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych i odpowiada maksymalnemu dozwolonemu poborowi gazu ziemnego w 10 stopniu zasilania.

W ust. 6-15 określona została procedura weryfikacji przekazanych informacji niezbędnych do tworzenia i wprowadzania planów ograniczeń.

Operatorzy systemów dystrybucyjnych, połączonych lub przedsiębiorstwa pełniące ich funkcje, zgodnie z ust. 16, przekazują operatorowi systemu przesyłowego, na jego wniosek, dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami wprowadzania ograniczeń do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

Plany wprowadzania ograniczeń są aktualizowane każdego roku przez właściwych operatorów i przedkładane do zatwierdzenia, w drodze decyzji administracyjnej, przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku. Zatwierdzone plany operatorów systemów dystrybucyjnych, połączonych oraz przedsiębiorstw pełniących takie funkcje przekazywane są niezwłocznie przez te podmioty operatorowi systemu przesyłowego gazowego (ust. 17-18).

W art. 59 ust. 1 i 2 wymienione zostały działania, do których podjęcia zobowiązani są operatorzy systemów przesyłowych i połączonych w sytuacji wprowadzenia ograniczeń w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Należą do nich:

- 1) realizacja obowiązków związanych z wprowadzaniem ograniczeń przez ustalanie i podawanie do publicznej wiadomości stopni zasilania, zgodnie z planami wprowadzania ograniczeń;
- 2) koordynacja działań przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym, innych operatorów systemów gazowych, operatorów systemów magazynowania gazu ziemnego, operatorów systemów skraplania gazu ziemnego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa systemu gazowego i realizacji wprowadzonych ograniczeń;
- 3) dysponowanie pełną mocą i pojemnością instalacji magazynowania gazu ziemnego oraz skraplania gazu ziemnego przyłączonych do systemu gazowego oraz uruchamianie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego.

Ponadto operatorzy systemów dystrybucyjnych lub połączonych będą, w okresie obowiązywania ograniczeń, przekazywać operatorowi systemu przesyłowego gazowego do godziny 10.00 każdej doby dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami ograniczeń.

W ust. 3 tego samego artykułu wskazano, że przy uruchamianiu zapasów obowiązkowych w okresie obowiązywania ograniczeń należy również zachować wszystkie wymogi procedury określonej w art. 26.

Przepisy art. 60 dają Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki uprawnienie do kontroli przestrzegania wprowadzonych ograniczeń.

Przepisy art. 61 stanowią przeniesienie procedury postępowania zawartej w art. 11b ustawy – Prawo energetyczne, gdy uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz wprowadzenie ograniczeń w jego poborze nie usunęło zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w zakresie dostaw gazu ziemnego na określonym obszarze kraju oraz bezpieczeństwa osób lub znacznych strat materialnych. W takiej sytuacji operator sys-

temu przesyłowego gazowego lub operator systemów połączonych, w porozumieniu z przedsiębiorstwami energetycznymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym lub z własnej inicjatywy, niezwłocznie zawiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki, który może wystąpić z wnioskiem do Rady Ministrów o konieczności zawiadomienia Przewodniczącego Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu o wystąpieniu zaistniałej sytuacji lub wystąpienia do Komisji Europejskiej z żądaniem zwołania Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu.

W art. 62 zawarta została delegacja ustawowa dla Rady Ministrów do objęcia kategorią zapasów obowiązkowych wszystkich zapasów gazu ziemnego znajdujących się w instalacjach magazynowych na terenie RP. Może to nastąpić jedynie w sytuacji, kiedy wszystkie przewidziane ustawą środki zostały już wyczerpane i niezbędne jest podjęcie dodatkowych działań. Od chwili wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów zapasy te stają się zapasami obowiązkowymi, a przepisy dotyczące zasad postępowania, uruchamiania i rozliczeń stosuje się zgodnie z postanowieniami ustawy.

Rozdział 7 określa zasady nakładania kar.

W art. 63-67 wprowadzono zasady nakładania kar za nieprzestrzeganie obowiązku gromadzenia zapasów obowiązkowych, niewłaściwe wykonywanie przez magazynierów zleconego im zadania magazynowania zapasów państwowych lub nieprzestrzeganie ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz ograniczeń mających na celu zmniejszenie zużycia paliw, określając jednocześnie tryb przeprowadzania egzekucji nakładanych kar oraz wskazując, że należności pieniężne z ich tytułu stanowią dochód budżetu państwa (art. 66 ust. 1).

W stosunku do rozwiązań zawartych w ustawie o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw ustawa wprowadza zaostrzone kary w stosunku do przedsiębiorców, którzy nie utworzyli wymaganej ilości zapasów obowiązkowych lub w zapasach tych utrzymują paliwa o niewłaściwej jakości lub też nie dokonali obowiązkowej sprzedaży paliw. Wypełnianie

przez przedsiębiorców zobowiązań wynikających z ustawy ma duże znaczenie dla realizacji przez Polskę zobowiązań – obecnie w stosunku do UE, a w przyszłości w stosunku do Międzynarodowej Agencji Energetycznej. System kar ma więc istotne znaczenie dla zapewnienia przestrzegania przez Polskę tych wymagań. Proponowana zmiana ma na celu wzmocnienie motywacji przedsiębiorców do wykonywania przepisów ustawy, a tym samym uniknięcie sytuacji niewypełniania przez RP ciężących na niej zobowiązań międzynarodowych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w odniesieniu do obowiązkowej sprzedaży, w ustawie wprowadzono rozwiązanie, które gwarantuje przedsiębiorcom wyrównanie ewentualnych strat powstałych w wyniku zastosowania przy takiej sprzedaży administracyjnie ustalonej ceny.

W przypadku kar określonych w sposób widełkowy w art. 65 określono kryteria, jakimi posługiwać się będą organy wymierzające karę. Kryteria te obejmują: okres czasu, stopień oraz przyczyny naruszenia przepisów ustawy przez karany podmiot lub osobę, a także częstotliwość naruszania przez nich przepisów ustawy w przeszłości.

Dla całych przepisów przyjęto jednakowy – administracyjny tryb nakładania kar.

W przepisach art. 66 przyjęto również, że przewinienia dotyczące:

- 1) nieutworzenia przez wskazane w ustawie podmioty zapasów obowiązkowych,
- 2) obniżenia przez nie zapasów obowiązkowych bez uzyskania stosownego pozwolenia,
- 3) utrzymywania w zapasach paliw niespełniających wymagań jakościowych oraz
- 4) niedopełnienia obowiązku sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych

ulegają przedawnieniu, w przypadku gdy od stwierdzenia ich wystąpienia przez odpowiednie organy kontrolne upłynął rok. Przepis ten ma na celu

zmobilizowanie organów kontrolnych do dokonania rozstrzygnięć w zakresie karania podmiotów, które dopuściły się ww. przewinień. W stosunku do pozostałych przewinień określonych w art. 68 ust. 1 pkt 4-6 oraz pkt 8-20 proponuje się przyjęcie trzyletniego okresu przedawnienia kary, liczonego od daty stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy. Przyjęcie trzyletniego okresu przedawnienia kary wynika z konieczności zagwarantowania nieuchronności poniesienia kary przez podmioty, które naruszyły przepisy, oraz przyjętego w stosunku do tych przepisów bardziej złożonego systemu wymierzania kary.

Rozdział 8 określa zmiany w przepisach obowiązujących.

Ze względu na fakt, że niniejsza ustawa reguluje między innymi materię spraw w zakresie bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej, produktów naftowych oraz związanego z tym systemu zapasów interwencyjnych, które były dotychczas regulowane w ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych i zapasach obowiązkowych paliw¹⁶⁾, przepisami art. 68 zostają wprowadzone następujące zmiany do ustawy o rezerwach państwowych i zapasach obowiązkowych.

Art. 68 pkt 1 zmienia tytuł ustawy ze względu na przeniesienie przepisów dotyczących zapasów obowiązkowych do niniejszej ustawy. Po wydzieleniu zapasów interwencyjnych ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych regulować będzie w zakresie ropy naftowej, paliw ciekłych i węgla kamiennego kwestie dotyczące rezerw o przeznaczeniu militarnym i mobilizacyjnym i dodatkowo kwestie fakultatywnego uprawnienia dotyczącego tworzenia zapasów węgla kamiennego. Rezerwy te ze względu na swoje przeznaczenie podlegają odmiennej procedurze uruchomienia, w odmienny sposób są przekazywane odbiorcom. W odmienny sposób uregulowane są również zasady ich tworzenia i raportowania ich poziomu. Celem dokonania takiego wydzielenia jest fakt, że obie kategorie zapasów pełnią zupełnie odmienną rolę i inne jest ich przeznaczenie. Najczęściej będą również wykorzystywane w odmiennych sytuacjach.

Art. 68 pkt 2 zmienia zakres ustawy, dostosowując go do dalszych zmian wprowadzonych w tekście.

Art. 68 pkt 3 dodaje po ust. 2 ust. 3 określający stan rezerw gospodarczych. Przyjmuje się, że będą one odpowiadały stanom zastrzeżonym. Oznacza to, że w rezerwach państwowych paliw, w rozumieniu ustawy o rezerwach państwowych, będą utrzymywane jedynie zapasy o charakterze militarnym.

Art. 68 pkt 4 wprowadza uzupełnienie zadań ARM o zadania wynikające z niniejszej ustawy.

Art. 68 pkt 5. Ze względu na przeniesienie regulacji dotyczących zapasów obowiązkowych paliw oraz regulacji dotyczących zapasów obowiązkowych gazu ziemnego skreśla się rozdziały dotychczas regulujące te kwestie.

Art. 68 pkt 6 uchyla artykuły dotyczące kar w zakresie naruszenia wymagań ustawy, określonych w skreślonych rozdziałach.

Art. 68 pkt 7 nadaje nowe brzmienie art. 24 w związku ze zmianami wprowadzonymi ust. 6, tj. uchYLENIEM kar.

W związku z tym, że niniejszą ustawą reguluje się m.in. materię spraw w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego, która była dotąd uregulowana w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, wprowadzone zostają przepisami art. 69 następujące zmiany do ustawy – Prawo energetyczne:

Art. 69 pkt 1. W art. 3 pkt 10a została podana nowa definicja instalacji magazynowej, do której włączono również pojemności magazynowe gazociągów.

Art. 69 pkt 2. W art. 9c ust. 1, określającym zadania operatorów systemu gazowego, wykreślono obowiązek realizacji ograniczeń w dostarczaniu paliw gazowych, gdyż przepisy w zakresie ograniczeń zostały przeniesione do niniejszej ustawy.

Art. 69 pkt 3. Artykuł 9j otrzymał nową treść odnoszącą się tylko do materii elektroenergetyki, przez wyłączenie z niego zagadnień związanych z zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego i działaniami w sytuacjach awarii systemu gazowego.

Art. 69 pkt 4. Regulacje wprowadzania ograniczeń zawarte dotąd w art. 11 były dotąd wspólne dla paliw, energii elektrycznej i gazu ziemnego. Zmiana treści art. 11 miała na celu stworzenie oddzielnej regulacji w zakresie wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego.

Art. 69 pkt 5. Przepis ten uchyla art. 11a i 11b w związku z przeniesieniem materii w nich uregulowanej do niniejszej ustawy.

Art. 69 pkt 6. W art. 15b ust. 2 pkt 11 zmieniona została tym przepisem podstawa prawna podejmowanych działań i wprowadzanych ograniczeń w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego, o których informacja ma być zawarta w sprawozdaniu Ministra Gospodarki z nadzoru nad bezpieczeństwem energetycznym, w związku z przeniesieniem przedmiotowej materii do niniejszej ustawy.

Art. 69 pkt 7. Przepis ten uchyla art. 15d w związku z przeniesieniem materii w nim uregulowanej do niniejszej ustawy.

Art. 69 pkt 8. W art. 33 ust. 1 dodano pkt 1a wprowadzający dodatkowy wymóg, który musi spełniać podmiot ubiegający się o koncesję, tzn. posiadania własnych pojemności magazynowych lub zawarcia umowy przedwstępnej o świadczenie usługi magazynowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zapasów obowiązkowych gazu ziemnego.

Art. 69 pkt. 9. W art. 35 ust. 1 dodano pkt 1a rozszerzający zakres przedmiotowy wniosku o wydanie koncesji o wskazanie w nim prognozowanej wielkości przywozu gazu ziemnego oraz sposób utrzymywania zapasów obowiązkowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 69 pkt 10. W art. 41 ust. 2 zamieszczono dodatkowy przypadek, którego zaistnienie powoduje cofnięcie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki koncesji na obrót gazem ziemnym za granicą, tj. nieutrzymywania przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą zapasów obowiązkowych lub niezapewnienia ich dostępności.

Art. 69 pkt 11. W art. 45 dodaje się ust. 1a, który umożliwi pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw energetycznych w zakresie magazynowania paliw gazowych, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji magazynów paliw gazowych, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6%.

Art. 69 pkt 12. Przepis ten wyłącza materię kar pieniężnych za niestosowanie się do ograniczeń w poborze paliw w związku z przeniesieniem tej materii do niniejszej ustawy.

Ponieważ art. 41 daje Radzie Ministrów możliwość wprowadzenia ograniczeń mających na celu zmniejszenie zużycia paliw, w drodze rozporządzenia, na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki, w sytuacjach określonych w art. 32, a jednym z ograniczeń wymienionych w art. 41 ust. 1 pkt 3 jest ograniczenie w dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych, zaszła konieczność wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym¹⁷⁾.

Art. 70 wprowadza dodatkowy ust. 5a, który umożliwi wprowadzenie ograniczeń w dopuszczalnej prędkości dla pojazdów samochodowych, co stanowi jeden z elementów katalogu ograniczeń mających na celu zmniejszenie zużycia paliw ciekłych.

Rozdział 9 zawiera przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 71 określa terminy w zakresie dostosowania się do przepisów niniejszej ustawy przez producentów i handlowców tworzących już zapasy obowiązkowe na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw oraz zasady wdrażania przepisów niniejszej ustawy przez przedsiębiorców, którzy dotychczas nie byli zobowiązani do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych. W artykule tym określono również harmonogram rozbudowy zapasów obowiązkowych paliw (ust. 3 i 4).

Zawarta w projekcie ustawy „ścieżka dojścia” (art. 71) nie odbiega od przyjętej w obecnych regulacjach. Zakończenie budowy zapasów ropy naftowej i produktów naftowych najpóźniej w okresie do końca roku 2008 zostało wskazane również jako warunek uzyskania przez Polskę członkostwa w MAE w roku 2007 oraz ma na celu zapewnienie realizacji uzgodnień dokonanych w ramach negocjacji akcesyjnych do UE.

Jednocześnie w pierwszym roku obowiązywania ustawy (2007) określono terminy przygotowywania się do realizacji harmonogramu rozbudowy zapasów i wyrównania wyjściowego poziomu zapasów obowiązkowych.

Podmioty, które zobowiązane były do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych, zobowiązane będą do dokonania, w ciągu dwóch tygodni od dnia wejścia w życie przepisów ustawy, przeliczenia poziomu posiadanych zapasów oraz obliczenia wymaganej dla nich ilości zapasów obowiązkowych zgodnie z regułami wprowadzonymi ustawą, a następnie uzupełnienia stanu zapasów do dnia 1 lipca 2007 r. do poziomu 66-dniowego, tj. poziomu obowiązującego zgodnie z obecnymi regulacjami na dzień 31 grudnia 2006 r.

Podmioty, które dotychczas nie były zobowiązane do tworzenia zapasów paliw (z wyłączeniem LPG), zobowiązane zostały do wyrównania poziomu zapasów do poziomu 66-dniowego w tym samym terminie.

Art. 72 określa, że obecny rejestr producentów i importerów utworzony na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach

obowiązkowych paliw staje się rejestrem producentów i handlowców w rozumieniu projektowanej ustawy.

Art. 73 wskazuje, że ropa i paliwa utrzymywane w ramach państwowych rezerw gospodarczych na poczet zapasów gromadzonych w celu wypełnienia zobowiązań unijnych stają się zapasami państwowymi, w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 74 ust. 1 i 2 wprowadza harmonogram, zgodnie z którym mają być tworzone i regularnie powiększane zapasy obowiązkowe gazu ziemnego. Obecnie obowiązkowa wielkość zapasów w wysokości odpowiadającej 3% planowanej wielkości importu gazu ziemnego zostanie w roku 2009 zwiększona do wielkości odpowiadającej 11 dniom średniego dziennego przywozu gazu ziemnego zrealizowanej przez podmioty zobowiązane do utrzymywania zapasów obowiązkowych. W roku 2010 i 2011 zapasy zostaną zwiększone o pięć dni rocznie. Założony poziom zapasów obowiązkowych osiągnięty zostanie w roku 2012. Rozłożenie w czasie obowiązku osiągnięcia planowanej wielkości 30 dni zapasów gazu ziemnego ma na celu uwzględnienie potrzeby dostosowania się podmiotów do przedstawionych zasad oraz zrealizowanie procesów inwestycyjnych i organizacyjnych związanych z budową nowych powierzchni magazynowych oraz dostosowania systemu przesyłowego.

Art. 75 i 76 określa terminy przedłożenia po raz pierwszy procedur dotyczących działań kryzysowych przez producentów i handlowców oraz planów kontroli ograniczeń przez wojewodów.

Możliwość stosowania obecnych przepisów w stosunku do spraw wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy daje art. 77.

Art. 78 określa, że przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie ustawy o rezerwach państwowych i zapasach obowiązkowych paliw zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez okres 6 mie-

sięcy, z wyłączeniem przepisów wydanych na podstawie art. 15 ust. 5 – tj. harmonogramu rozbudowy zapasów paliw, które to przepisy zostały wprowadzone bezpośrednio do ustawy, w części dotyczącej przepisów przejściowych (art. 71).

Przewidzianym w ustawie aktom wykonawczym odpowiadają następujące rozporządzenia wydane na podstawie obowiązujących przepisów:

Projekt ustawy	Ustawa z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw
Art. 3 ust. 5 (wykaz towarów objętych przy obliczaniu ilości zapasów obowiązkowych, oraz z których tworzy się zapasy obowiązkowe)	Art. 19a ust. 4
Art. 8 ust. 3 (sposób tworzenia zapasów i obliczania ich ilości)	Art. 19a ust. 5
Art. 13 ust. 5 (rejestr)	Art. 17 ust. 4
Art. 37 (szczegółowy sposób obniżania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw)	Art. 19i
	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne
Art. 46 (organy upoważnione do wydawania upoważnień do zakupu paliw, wzory upoważnień do zakupu i wzory upoważnień do kontroli)	Art. 11 ust. 6
Art. 55 ust. 1 (tryb wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego)	Art. 11 ust. 6

Przepisy wykonawcze, obowiązujące na podstawie obecnych regulacji w odniesieniu do podstawowych zasad funkcjonowania systemu zapasów funkcjonowania systemu zapasów obowiązkowych i zasad wprowadzania ograniczeń w sprzedaży i poborze paliw i gazu ziemnego, nie są sprzeczne z przepisami ustawy.

Art. 79 określa termin wejścia w życie niniejszej ustawy (14 dni od dnia publikacji ustawy) oraz zawiera wyłączenia przepisów dotyczących zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych, które zaczną obowiązywać od dnia 1 marca 2007 r. Termin wejścia w życie był tematem wielokrotnych roboczych rozmów z Sekretariatem MAE, którego opinia nt. dostosowania regulacji polskich do wymagań Agencji będzie stanowiła podstawę decyzji dotyczących uzyskania przez Polskę członkostwa w tej

organizacji. Ostatecznie termin dostosowano do działań mających na celu uzyskanie przez Polskę członkostwa w MAE jeszcze w pierwszej połowie roku 2007. Podmioty objęte ustawą otrzymają czas do połowy 2007 r. na dostosowanie poziomu zapasów obowiązkowych do zmian w zakresie przedmiotowym i podmiotowym obowiązku tworzenia tych zapasów, tj. zmian w podstawie obliczania wymaganego poziomu zapasów. Rozbudowanie zapasów do poziomu wymaganego dla roku 2007, podobnie jak ma to miejsce w obecnie obowiązujących regulacjach, będzie dokonywane przez okres całego roku, tj. do dnia 31 grudnia 2007.

4. Działalność lobbingowa w procesie przygotowywania projektu ustawy

W trakcie przygotowywania ustawy nie odnotowano zgłoszeń zainteresowania udziałem w pracach nad jej projektem, w trybie określonym w art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

¹⁾ Key World Energy Statistics, IEA 2005.

²⁾ Patrz przypis 1.

³⁾ Prognoza IEA: Oil Market Report, wydanie z dnia 13 grudnia 2005 r.

⁴⁾ dyrektywa Rady 2006/67/WE nakładająca na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub produktów ropopochodnych (Dz.Urz. UE L 217 z dnia 8 sierpnia 2006 r.) przyjęta w formie nowej dyrektywy jest wersją ujednoczoną dyrektywy 68/414/EWG (Dz.Urz. UE L 308 z dnia 23 grudnia 1968 r.). Dyrektywa ta nie wprowadza zmian merytorycznych.

⁵⁾ Do Międzynarodowej Agencji Energetycznej nie należą Litwa, Łotwa, Estonia, Słowacja, Polska, Słowenia i Malta. Polska i Słowacja, posiadają członkostwo w OECD i są państwami kandydującymi do Międzynarodowej Agencji Energetycznej.

⁶⁾ Dz.Urz. UE L 127 z dnia 29 kwietnia 2004 r., str. 127; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, roz. 12, t. 3, str. 19.

⁷⁾ Dz.Urz. UE L 127 z dnia 29 kwietnia 2004 r., str. 127; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, roz. 12, t. 3, str. 19.

⁸⁾ System biletowy oznacza utrzymywanie zapasów przez przedsiębiorców (np. rafinerie) na rzecz innych przedsiębiorców, którzy wykupili tzw. „bilety”. Utrzymywane w tym systemie zapasy stanowią własność przedsiębiorcy, który je utrzymuje. Przedsiębiorca na rzecz którego zapasy te są utrzymywane zyskuje jednak w ramach wykupionego biletu prawo do ich nabycia w sytuacji kryzysowej.

⁹⁾ System gazowy został zdefiniowany na potrzeby projektowanej ustawy jako sieci gazowe oraz przyłączone do nich urządzenia i instalacje współpracujące z siecią oraz inne urządzenia i instalacje znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez które gaz ziemny jest wprowadzany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i rozprzeczany po tym terytorium. Definicja taka jest niezbędna ze względu na różnorodność systemów gazowych którymi gaz ziemny jest sprowadzany do Polski. Stanowi to doprecyzowanie w odniesieniu do definicji zawartej w ustawie – Prawo energetyczne.

¹⁰⁾ Obliczono na podstawie wstępnych danych statystycznych dla roku 2005 – Oil Statistics 2006, IEA.

¹¹⁾ Raport roczny 2005, Polska Organizacja Gazu Płynnego.

¹²⁾ Prezes URE jest centralnym organem administracji dysponującym niezbędną wiedzą o sektorze gazowym oraz danymi statystycznymi, w oparciu o które dokonywana będzie analiza stanu zapasów.

¹³⁾ Minister właściwy do spraw gospodarki zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.) jest odpowiedzialny za „funkcjonowanie krajowych systemów energetycznych, z uwzględnieniem zasad racjonalnej gospodarki i potrzeb bezpieczeństwa energetycznego kraju”.

¹⁴⁾ Dz. U. z 2002 r. Nr 62, poz. 558, Nr 74, poz. 676 oraz z 2006 r. Nr 50, poz. 360.

¹⁵⁾ Dz. U. Nr 59, poz. 518, z późn. zm.

¹⁶⁾ Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 197, z 2004 r. Nr 42, poz. 386 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 i Nr 143, poz. 1201.

¹⁷⁾ Dz. U. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wpływ na budżet państwa

Wprowadzone przez projekt zmiany nie wpłyną na wydatki budżetu państwa. Zadanie tworzenia zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych będzie finansowane ze środków Agencji Rezerw Materiałowych (ARM).

Zaliczenie kosztów z tytułu wzrostu zapasów do kosztów działalności przedsiębiorstw, zgodnie z art. 12 projektu, nie wpłynie na wysokość wpływów podatkowych (CIT). Możliwość taką już obecnie przewiduje obowiązująca ustawa o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw (art. 19e). Zwiększenie poziomu zapasów obowiązkowych zostanie zrekompensowane przez przedsiębiorców, przez podniesienie cen paliw, co z kolei wpłynie na wysokość ich przychodów. Tym samym podstawa opodatkowania nie zmieni się w znaczący sposób.

Projektowana regulacja nie powinna powodować skutków dla budżetów wojewodów. Część zadań wojewodów ujętych w projektowanej regulacji ma już swoje odpowiedniki w obowiązujących regulacjach, np.:

- 1) na podstawie ustawy – Prawo energetyczne i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych lub ciekłych oraz dostarczaniu i poborze paliw gazowych wojewoda odpowiada za:
 - wydawanie upoważnień do zakupu paliw – obowiązek ten przeniesiono do art. 44 projektu ustawy i do rozporządzenia, które zostanie wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 46 tej ustawy,
 - kontrolowanie przestrzegania ograniczeń w sprzedaży paliw ciekłych – obowiązek ten przeniesiono do art. 43 ust. 4 i art. 44;
- 2) na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 października 2006 r. w sprawie szczegó-

łowego interwencyjnego postępowania przy wydawaniu decyzji o obniżeniu ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych (i wcześniejszego odpowiednika tego rozporządzenia) wojewodowie mają prawo do:

- wnioskowania o wydanie zgody na uruchomienie przez przedsiębiorców lub handlowców utrzymywanych przez nich zapasów obowiązkowych w celu pokrycia braków na rynku,
- wnioskowania o wydanie decyzji nakładającej na producentów lub handlowców obowiązek sprzedaży paliw z zapasów podmiotom o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób.

Uprawnienia te zostały przeniesione do art. 35 przedłożonego projektu ustawy. Przyjęto również, że dodatkowe obowiązki wynikające z ustawy – tj.: koordynacja kontroli wszystkich wprowadzanych ograniczeń (art. 43 ust. 4), opracowywanie planów działań antykryzysowych (art. 44) będą realizowane przez wojewodę przy wykorzystaniu wojewódzkich struktur ds. działań antykryzysowych, powołanych przez ustawę o stanie klęski żywiołowej.

Podobnie wygląda podejście do pozostałych wskazanych organów odpowiedzialnych za zapewnienie przestrzegania wprowadzanych ograniczeń – tj. Policji, Inspekcji Handlowej i Straży Miejskiej. Zakłada się, że będą one działały w oparciu o posiadane kadry. Ze względu na incydentalny charakter kryzysów na rynku naftowym tworzenie dodatkowych stanowisk z tytułu ustawy byłoby nieuzasadnione.

2. Podmioty, na które oddziałuje ustawa

2.1. W zakresie ropy naftowej i produktów naftowych przepisy ustawy dotyczyć będą:

- 1) przedsiębiorstw zajmujących się produkcją paliw oraz przedsiębiorstw zajmujących się przywozem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ropy naftowej i paliw ciekłych, biopaliw ciekłych oraz gazu płynnego (LPG),

- 2) organów administracji państwowej: Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw gospodarki, wojewodów i podległych im służb oraz Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych i w ograniczonym zakresie organów samorządu terytorialnego.

Przepisy ustawy zmieniają dotychczas obowiązujące uregulowania prawne dotyczące obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw, w stosunku do podmiotów wymienionych w pkt 1, w następującym zakresie:

- zmiana podstawy, od której naliczane są zapasy obowiązkowe ropy naftowej i produktów naftowych (powiększenie o ilości ropy naftowej dotychczas nieobjętej obowiązkiem tworzenia zapasów),
- włączenie gazu płynnego (LPG) do paliw, w zakresie których tworzy się i utrzymuje zapasy obowiązkowe paliw,
- ujednoczenie wymagań co do tworzenia zapasów obowiązkowych paliw wobec wszystkich przedsiębiorców, włącznie z rozpoczynającymi działalność.

Ustawa zakłada udział państwa w tworzeniu zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych na zasadach zbliżonych do obecnie obowiązujących. Przyjęto, że jednym z elementów zapasów interwencyjnych będą zapasy państwowe ropy naftowej i produktów naftowych tworzone przez ministra właściwego do spraw gospodarki i utrzymywane przez ARM. Minimalny poziom zapasów państwowych powinien odpowiadać co najmniej 14 dniom średniego wewnętrznego zużycia ropy naftowej i produktów naftowych. Zadanie to jest obecnie finansowane ze środków ARM.

Wprowadzona ustawą zmiana sposobu obliczania zużycia wewnętrznego, polegająca na zmianie zakresu produktów, które brane są pod uwagę w obliczeniu tego zużycia, spowoduje wzrost podstawy, od której obliczane będą zapasy interwencyjne o ok. 4,44 mln ton w roku 2007.

W kolejnych latach zmiany poziomu zapasów będą wynikały jedynie ze zmiany faktycznego poziomu konsumpcji krajowej. Wielkości te zostały obliczone jako różnica między ilością sprowadzonych w ramach przywozu ropy naftowej i paliw ciekłych a wielkością konsumpcji produktów wymienionych w trzech grupach produktów, od których tworzone są zapasy obowiązkowe paliw ciekłych w chwili obecnej na podstawie obowiązującej ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw w odniesieniu do roku 2005.¹⁾

Zmiana w sposobie obliczania konsumpcji krajowej oznacza, że Agencja Rezerw Materiałowych będzie utrzymywała zapasy państwowe większe niż dotychczas o ok. 190 tys. ton ropy naftowej lub produktów naftowych (w zależności od przyjętej struktury towarowej zapasów). Poziom obecnie utrzymywanych przez ARM zapasów w ramach państwowych rezerw gospodarczych wynosi około 675 tys. ton ropy naftowej oraz około 60 tys. ton produktów gotowych, a roczne koszty związane z ich utrzymywaniem wynoszą około 60 mln zł.

Szacowany koszt utworzenia dodatkowej ilości zapasów wyniesie ok. 260 mln zł²⁾. Coroczny koszt związany z utrzymywaniem tej dodatkowej ilości zapasów państwowych w roku 2007 i latach następnych wyniesie ok. 15,5 mln zł.

Dodatkowo ARM utrzymywać będzie zapasy interwencyjne, biorąc za podstawę wielkość konsumpcji krajowej (obliczanej zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie) produktów naftowych innych niż paliwa takich jak: parafiny, lubrykaty, bituminy, koks naftowy, które zgodnie z metodologią Międzynarodowej Agencji Energetycznej stanowią część podstawy obliczania wielkości minimalnych zapasów, do utrzymywania których zobowiązane jest państwo będące członkiem tej organizacji. Zgodnie z danymi statystycznymi³⁾ krajowa konsumpcja ww. produktów pochodzących z importu wyniosła w Polsce w 2005 r. ok. 81 tys. ton. Oznacza to konieczność tworzenia dodatkowych zapasów w ilości ok. 22 tys. ton w roku 2007. Zakłada się, że zapasy te będą tworzone i utrzymywane w postaci ropy naftowej. Szacowany koszt utworzenia tych zapasów wyniesie ok.

29 mln zł, a roczne koszty związane z utrzymaniem tej dodatkowej ilości zapasów państwowych wyniosą ok. 1,5 mln zł.

Razem koszty związane z utworzeniem dodatkowej ilości zapasów państwowych wyniosą w roku 2007 ok. 285 mln zł. Koszty związane z utrzymaniem dodatkowej ilości zapasów państwowych wyniosą ok. 16 mln zł rocznie w roku 2007 i w latach następnych. Zapasy te w części zostaną utworzone przez zakup ropy naftowej lub produktów naftowych – koszty tego zakupu zostaną pokryte ze środków własnych Agencji Rezerw Materiałowych. W części natomiast zapasy te nie będą musiały być zakupione, gdyż obecnie Agencja posiada nadwyżkę zapasów w różnych grupach produktów naftowych i paliw ponad wymagane 14 dni.

Powyższych obliczeń dokonano przy następujących założeniach:

- Agencja Rezerw Materiałowych wykorzysta istniejące możliwości magazynowe,
- cena baryłki ropy naftowej wynosi 60 USD,
- kurs 1 USD wynosi 3,1 zł,
- koszt magazynowania 1 m³ ropy naftowej wynosi około 6 zł miesięcznie.

Obecnie działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw i przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej i paliw ciekłych, biopaliw ciekłych oraz gazu płynnego prowadzi 210⁴⁾ podmiotów. Zmiany wprowadzone ustawą ograniczą się głównie do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu ropy naftowej (17 podmiotów) oraz do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu gazu płynnego LPG (84 podmioty). Dla pozostałych podmiotów działających w sektorze naftowym ustawa nie wprowadza większych zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów.

Wprowadzona ustawą zmiana sposobu obliczania wewnętrznej konsumpcji, polegająca na zmianie zakresu towarów w nią wliczanych, spowoduje wzrost podstawy, od której obliczane będą zapasy obowiązkowe o ok. 4,44 mln ton. Wielkość ta została obliczona jako różnica między ilością

sprowadzonej w ramach przywozu ropy naftowej i produktów naftowych a wielkością konsumpcji produktów wymienionych w trzech grupach produktów, od których tworzone są zapasy obowiązkowe w chwili obecnej.

Dla sektora naftowego, a w praktyce dla producentów oraz handlowców zajmujących się przywozem ropy naftowej oznacza to obowiązek dodatkowego utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych w wysokości ok. 980 tys. ton ropy naftowej od roku 2007 i dodatkowych 40 tys. ton od roku 2008. Koszty związane z utworzeniem tej ilości zapasów obowiązkowych szacuje się na ok. 1 400 mln zł łącznie do końca roku 2008. Szacunkowe coroczne koszty związane z utrzymywaniem tej dodatkowej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej to ok. 77 mln zł rocznie.

Do podanych powyżej kosztów należy doliczyć koszt budowy zbiorników przeznaczonych na utrzymywanie zwiększonej ilości zapasów obowiązkowych, szacowany na ok. 770 mln zł. Koszty związane z budową zbiorników rozłożą się między przedsiębiorców budujących zbiorniki na potrzeby utrzymywania własnych zapasów oraz na przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania.

Powyższe obliczenia wykonano, przyjmując następujące założenia:

- koszt tony baryłki ropy naftowej wynosi 60 USD,
- kurs 1 USD wynosi 3,1 zł,
- koszt utrzymania 1 m³ zapasów ropy naftowej wynosi około 6 zł miesięcznie,
- koszt budowy 100 tys. m³ naziemnego zbiornika ropy naftowej wynosi 60 mln zł.

Wdrożenie przepisów ustawy i tym samym utworzenie przez importerów ropy naftowej zapasów obowiązkowych może oznaczać nieznaczny wzrost cen paliw. Przy założeniu, że konsumpcja krajowa paliw, przy uwzględnieniu utrzymujących się od kilku lat tendencji spadkowych lub wzrostowych w zależności od rodzaju paliwa, wyniesie w roku 2007:

- dla benzyn silnikowych – ok. 4.000 tys. ton (ok. 5.296 tys. m³),

- olejów napędowych – ok. 9.000 tys. ton (ok. 10.620 tys. m³),
- lekkiego oleju opałowego – ok. 2.500 tys. ton (ok. 2.950 tys. m³),

możemy mieć do czynienia ze wzrostem cen (cena hurtowa netto – bez podatku akcyzowego, opłaty paliwowej oraz podatku VAT) szacowanym na następującym poziomie:

- dla benzyn – przy 28% udziale paliwa w ogólnej konsumpcji – ok. 1,4 gr / 1 litr,
- dla oleju napędowego – przy 56% udziale w ogólnej konsumpcji – ok. 2,8 gr / 1 litr,
- dla lekkiego oleju opałowego – przy 16% udziale w ogólnej konsumpcji – ok. 0,8 gr / 1 litr.

Podmioty zajmujące się przywozem gazu płynnego (LPG) nie były dotychczas objęte obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych. Ze względu na duży udział tego paliwa w rynku paliw ustawa wprowadza taki obowiązek. Przy założeniu zużycia gazu płynnego (LPG) pochodzącego z importu, na poziomie ok. 2 mln ton (wg danych z 2005 r.) poziom zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) wyniesie ok. 198 tys. ton.

Należy zaznaczyć, że proces tworzenia tych zapasów został rozłożony na okres trzech lat, zgodnie z harmonogramem określonym w art. 71 ust. 4. Ponadto ustawa daje możliwość utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) w postaci benzyn silnikowych.

Przy szacowaniu kosztów związanych z tworzeniem i utrzymywaniem zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) przyjęto, że 90% tych zapasów będzie tworzone i utrzymywane w postaci benzyn silnikowych, pozostała część w postaci gazu płynnego (LPG).

Przyjęto dwa warianty możliwych rozwiązań w odniesieniu do części zapasów utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych:

Wariant I: paliwo nie będzie stanowiło własności przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych

wych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty tzw. usługi biletowej wyniosą, dla całego rynku, ok. 48 mln zł rocznie.

Wariant II: paliwo będzie stanowiło własność przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty zakupu benzyn, dla całego rynku, wyniosą ok. 390 mln zł łącznie do roku 2009, a roczne koszty związane z utrzymywaniem tych zapasów to ok. 20 mln zł.

Dla pozostałych 10% ilości zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) tworzonych i utrzymywanych w postaci LPG szacunkowe koszty mogą wynieść ok. 32 mln zł na zakup gazu płynnego łącznie do roku 2009 oraz 87 mln zł łącznie do roku 2009 na budowę zbiorników.

Szacunkowe przeniesienie kosztów tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) na cenę litra tego gazu wyniesie ok. 0,014 zł łącznie do 2009 r.

Powyższe obliczenia wykonano przyjmując następujące założenia:

- koszt brutto tony LPG w hurcie wynosi 2 700 zł,
- koszt netto tony LPG w hurcie wynosi 1 897,37 zł,
- miesięczny koszt usługi biletowej wynosi 20 zł za m³ miesięcznie,
- koszt brutto 1 m³ benzyny E 95 w hurcie wynosi ok. 3 360 zł,
- koszt netto 1 m³ benzyny E 95 w hurcie wynosi ok. 1 963 zł,
- koszt budowy zbiornika o pojemności 4.000 m³ wynosi ok. 11,7 mln zł.

2.2. W odniesieniu do sektora gazu ziemnego przepisy ustawy dotyczyć będą:

- 1) przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą, przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie magazynowania gazu ziemnego, także świadczących usługi magazynowania oraz operatora systemu przesyłowego lub/i operato-

rów systemów połączonych, oraz podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego do Polski,

- 2) organów administracji państwowej: Rady Ministrów, ministra właściwego ds. gospodarki, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- 3) odbiorców gazu ziemnego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa dostaw dla gospodarstw domowych oraz cen gazu, uwzględniających koszty magazynowania.

W zakresie wpływu proponowanej regulacji na przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą oraz podmioty planowane stopniowe zwiększanie wielkości zapasów obowiązkowych powodować będzie dla nich skutki finansowe w postaci kosztów związanych z zakupem gazu w wielkościach odpowiadających harmonogramowi tworzenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz kosztów zakupu usługi magazynowania lub budowy i utrzymania własnych magazynów gazu. Według szacunków Ministerstwa Gospodarki niniejsza ustawa spowoduje, że nowe pojemności magazynowe i zakupy dodatkowych ilości gazu na utworzenie zapasów staną się konieczne począwszy od 2009 r. Stanie się tak, gdyż w harmonogramie dochodzenia do wymaganych wielkości zapasów gazu przyjęto, że do roku 2009 wielkość zapasów wynosić będzie co najmniej 11 dni średniego dziennego przywozu gazu ziemnego, co w przybliżeniu odpowiada 3% przywozu, czyli wysokości, która już obecnie obowiązuje na skutek istniejących przepisów ustawy – Prawo energetyczne. Stąd też do końca września roku 2009 przedsiębiorstwa obecne na rynku będą wypełniały obowiązki ustawowe bez dodatkowych inwestycji.

Ponadto warto zauważyć, że istniejące pojemności magazynów gazu w Polsce wystarczają na zmagazynowanie około 16% rocznego faktycznego przywozu gazu do Polski, co z kolei odpowiada około 60 dniom średniego dziennego przywozu gazu do Polski. Jednak w przedstawionej ocenie nie brano tej wielkości pod uwagę.

W związku z powyższym należy zauważyć, że przedsiębiorstwa uzyskują wystarczająco długi okres czasu, przeznaczony na dostosowanie się do

nowych zasad i do zwiększenia ilości zapasów obowiązkowych gazu. Koszty związane z zakupem gazu ponad aktualnie obowiązujący poziom (3%/11 dni) wyniosą w przybliżeniu od ok. 497 do ok. 1 008 mln zł łącznie do 2012 r., czyli terminu osiągnięcia poziomu zapasów odpowiadających 30 dniom średniego dziennego przywozu (import i nabycie wewnątrz-wspólnotowe), w zależności od ceny gazu i rzeczywistego wzrostu zużycia gazu.

Niezbędna będzie również budowa nowych pojemności magazynowych i rozbudowa dotychczasowych w wielkości odpowiadającej co najmniej zwiększającemu się poziomowi zapasów obowiązkowych. Koszty te, nie uwzględniając obecnie posiadanych pojemności, wyniosą w przybliżeniu od ok. 880 do ok. 1 190 mln zł łącznie do 2012 r., w zależności od rzeczywistego wzrostu zużycia gazu.

Przedsiębiorstwa zostały uprawnione do uwzględniania kosztów związanych z realizacją obowiązku magazynowania w taryfie stosowanej w obrocie gazem, co spowoduje wpływ tych kosztów na wysokość cen gazu dla odbiorców. Według przybliżonych szacunków koszty te spowodują wzrost ceny gazu o około 10 do 13 groszy za metr sześcienny gazu ziemnego łącznie do roku 2012.

Powyższe wyliczenia zostały wykonane, przyjmując w założeniach, że:

- koszt budowy 1 mln m³ pojemności magazynowej wynosi około 1,1 mln zł,
- wielkość krajowego wydobycia osiągnie poziom 5,5 mld m³ w roku 2008 i pozostanie na tym poziomie,
- kurs 1 USD wynosi 3,1 zł.

Na końcu niniejszego dokumentu przedstawiono tabelę z szacunkowymi obliczeniami, o których mowa powyżej.

3. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy poddany został konsultacjom społecznym z następującymi podmiotami: Nafta Polska S.A., Polski Koncern Naftowy Orlen S.A., Grupa Lotos S.A., Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o., Rafineria Czechowice S.A., Rafineria Trzebinia S.A., Rafineria Jasło S.A., Rafineria Jedlicze S.A., Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz – System Sp. z o.o., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., EuRoPol Gaz S.A., Media Odra Warta Sp. z o.o., Agencja Rynku Energii S.A., Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego, Polska Izba Paliw Płynnych, Polska Organizacja Gazu Płynnego, Instytut Technologii Nafty w Krakowie, Centralne Laboratorium Naftowe w Warszawie, Instytut Nafty i Gazu w Krakowie, Izba Gospodarcza Gazownictwa, skupiająca podmioty zajmujące się zaopatrzeniem odbiorców w paliwa gazowe, Polska Izba Przemysłu Chemicznego, reprezentująca branżę chemiczną wobec organów administracji państwowej oraz organizacji międzynarodowych, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, organizacja zrzeszająca i reprezentująca przedsiębiorców prywatnych.

Projekt ustawy został również umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki, w części BIP, w celu umożliwienia przedkładania uwag przez inne zainteresowane podmioty i osoby.

W ramach uzgodnień społecznych nie uwzględniono m.in. następujących uwag merytorycznych:

- przesunięcia terminu wprowadzenia obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych LPG na okres po zakończeniu tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw (tj. od roku 2009),
- wprowadzenia w ustawie przepisów zakładających coroczne ustanawianie poziomu zapasów utrzymywanych w formie ropy naftowej, w drodze decyzji ministra gospodarki, i zwiększenie możliwości w tym zakresie, w celu uwzględnienia sytuacji na rynku magazynowym,
- możliwości utrzymywania zapasów gazu płynnego LPG w postaci gazu płynnego dla celów grzewczych,

- możliwości określenia minimalnego przyrostu masy produktu finalnego otrzymanego przez producenta zajmującego się produkcją paliw w drodze ich mieszania, od której nie ma obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych,
- ograniczenia możliwości utrzymywania części zapasów obowiązkowych poza terytorium RP do 20%, a nie jak w projekcie do 5%.

4. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów, które w bezpośredni sposób wpływałyby na rynek pracy. Pośrednio, zwiększone zapotrzebowanie na pojemności magazynowe – potrzeba budowy nowych magazynów paliw i gazu ziemnego lub rozbudowa istniejących, może spowodować zwiększenie zapotrzebowanie na pracowników, którzy mogą być zatrudnieni przy ich budowie i obsłudze.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedsiębiorstwa zobowiązane ustawą do tworzenia zapasów czasowo mogą pogorszyć swoją konkurencyjność w okresie rozbudowy magazynów i powiększania zapasów obowiązkowych do wymaganego poziomu. Obowiązek tworzenia zapasów w pełnym wymiarze dotyczył będzie przedsiębiorców od pierwszego roku ich działalności. Rozwiązanie takie pozwoli uniknąć patologicznego procederu, polegającego na zakładaniu przedsiębiorstw na okres tylko 1 roku i następnie ich zamykaniu, co skutkowało utrzymywaniem zapasów obowiązkowych na obniżonym poziomie i powodowało nierówne warunki konkurencyjne oraz obniżenie poziomu zapasów, do których utrzymywania Polska została zobowiązana.

Zwiększenie zakresu tworzenia zapasów obowiązkowych jednocześnie powinno pobudzić przedsiębiorczość w obszarach związanych np. z magazynowaniem paliw i gazu ziemnego oraz ich rozbudową/budową.

Zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w ropę naftową, paliwa i gaz ziemny zwiększy konkurencyjność gospodarki i jednocześnie zapewni jej funkcjonowanie w sytuacji pojawienia się zakłóceń w dostawach ropy naftowej, produktów naftowych lub gazu ziemnego. Wprowadzenie nowych rozwiązań umożliwi również Polsce przystąpienie do Międzynarodowej Agencji Energetycznej, a przez to w sytuacji kryzysowej, zapewnienie wsparcia innym państw należących do tej organizacji i poprawę wizerunku Polski na arenie międzynarodowej, co pozytywnie wpłynie na atrakcyjność naszej gospodarki.

W zakresie sektora gazu ziemnego wpływ na funkcjonowanie i konkurencyjność gospodarki może mieć wzrost cen gazu dla odbiorców końcowych, spowodowany uwzględnieniem w taryfie uzasadnionych kosztów magazynowania, kosztów budowy magazynów gazu ziemnego oraz stopy zwrotu z kapitału zaangażowanego w rozbudowę/budowę infrastruktury magazynowej.

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionów

Ustawa nie wpłynie znacząco na sytuację i rozwój regionów. Zwiększenie bezpieczeństwa dostaw może jednak w sytuacji kryzysowej zapewnić sprawne ich funkcjonowanie. Ponadto pozytywne skutki dla regionalnych rynków mogą przynieść inwestycje w rozbudowę magazynów ropy, paliw i gazu ziemnego.

		Prognozy wzrostu zużycia gazu					
		traktatowy	węglowy	gazowy	wzrost o 3,5% rocznie	wzrost o 1 mld m ³ rocznie	
Założenie co do ceny 1000 m ³ gazu	200 USD	zużycie na przełomie lat 2011/2012 w mln m ³	20 090	20 426	20 090	18 321	21 400
		wydobycie krajowe w 2012 r. w mln m ³	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
		koszt budowy magazynów gazu do 2012 r. w mln PLN	1 040,3	1 085,9	1 040,3	882,3	1 193,1
		koszt zakupu gazu na zapasy do 2012 r. w mln PLN	586,4	612,1	586,4	497,3	672,5
		wpływ na cenę 1 m ³ gazu do 2012 r. (całkowita amortyzacja w taryfie) w PLN	0,107	0,108	0,107	0,102	0,110
	250 USD	zużycie na przełomie lat 2011/2012 w mln m ³	20 090	20 426	20 090	18 321	21 400
		wydobycie krajowe w 2012 r. w mln m ³	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
		koszt budowy magazynów gazu do 2012 r. w mln PLN	1 040,3	1 085,9	1 040,3	882,3	1 193,1
		koszt zakupu gazu na zapasy do 2012 r. w mln PLN	733,0	765,1	733,0	621,6	840,6
		wpływ na cenę 1 m ³ gazu do 2012 r. (całkowita amortyzacja w taryfie) w PLN	0,117	0,118	0,117	0,112	0,120
	300 USD	zużycie na przełomie lat 2011/2012 w mln m ³	20 090	20 426	20 090	18 321	21 400
		wydobycie krajowe w 2012 r. w mln m ³	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
		koszt budowy magazynów gazu do 2012 r. w mln PLN	1 040,3	1 085,9	1 040,3	882,3	1 193,1
		koszt zakupu gazu na zapasy do 2012 r. w mln PLN	879,6	918,1	879,6	745,9	1 008,7
		wpływ na cenę 1 m ³ gazu do 2012 r. (całkowita amortyzacja w taryfie) w PLN	0,126	0,128	0,126	0,121	0,130

1) IEA Statistics Oil Information 2006.

2) Szacunek kosztów dokonano przy założeniu, że dodatkowe zapasy wynikające ze zmiany sposobu obliczania średniej dziennej konsumpcji wewnętrznej tworzone będą w postaci ropy naftowej.

3) IEA Statistics Oil Information 2006.

4) Wg Statystyka Celna 2006 r. dane na dzień 30 czerwca 2006 r.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Ewa Ośniecka-Tamecka

Min.EOT/2888 /DP/2006/mn

Warszawa, 24 listopada 2006 r.

Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego, oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz wykonywaniu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowna Pani Minister!

W związku z przedłożonym projektem (pismo znak RM-10-175-06 z dnia 20 listopada br.), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan Piotr Grzegorz Woźniak
Minister Gospodarki

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW
2006 -11- 27

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾

z dnia

**w sprawie szczegółowego wykazu towarów objętych systemem zapasów
interwencyjnych**

Na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia..... o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr ..., poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wykaz towarów:

- 1) uwzględnianych podczas ustalania ilości zapasów interwencyjnych;
- 2) w których tworzy się zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw.

§ 2. Obowiązek tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw dotyczy ropy naftowej i paliw oznaczonych następującymi kodami CN i PKWiU:

1) ropa naftowa:

2709 00 11.10.10;

2) oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe:

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

- a) oleje lekkie do przeprowadzania procesu specyficznego
2710 11 11,
- b) oleje średnie do przeprowadzania procesu specyficznego
2710 19 11 ,
- c) oleje ciężkie do przeprowadzania procesu specyficznego
2710 19 31
2710 19 51;

3) paliw ciekłych i biopaliw ciekłych:

- a) grupa benzyn silnikowych i materiałów pędnych do silników lotniczych:

2710 11 41	23.20.11-50.10
2710 11 45	23.20.11-50.20
2710 11 49	23.20.11-50.30

2710 11 31	23.20.11-40.00
2710 11 70	23.20.12-00.00,

- b) grupa olejów napędowych do silników i materiałów pędnych do silników lotniczych na bazie nafty oraz oleje napędowe pozostałe z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów, olejów do silników statków morskich:

2710 19 41	23.20.15-50.10
2710 19 45	23.20.15-50.20
2710 19 49	23.20.15-50.30

2710 19 41	23.20.15-50.90
	23.20.15-70.00
2710 19 45	23.20.15-50.90
	23.20.15-70.00
2710 19 49	23.20.15-50.90
	23.20.15-70.00

2710 19 21	23.20.14-00.10
2710 19 25	
2710 19 29	

- c) grupa ciężkich olejów opałowych z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów olejów do silników statków morskich:

2710 19 61	23.20.17-50.00
2710 19 63	23.20.17-70.00
2710 19 65	23.20.17-70.00
2710 19 69	23.20.17-70.00

4) gaz płynny LPG - skroplone lekkie węglowodory - propan, butan lub ich mieszaniny, stosowane jako paliwo napędowe lub do ogrzewania:

2711 12 23.20.21

2711 13

§ 3. Obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw dotyczy ropy i paliw oznaczonych następującymi kodami CN i PKWiU:

1) ropa naftowa:

2709 00 11.10.10;

2) oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe.

a) oleje lekkie do przeprowadzania procesu specyficznego

2710 11 11,

b) oleje średnie do przeprowadzania procesu specyficznego

2710 19 11,

c) oleje ciężkie do przeprowadzania procesu specyficznego

2710 19 31

2710 19 51,

3) paliw ciekłych i biopaliw ciekłych:

a) grupa benzyn silnikowych i materiałów pędnych do silników lotniczych:

2710 11 41 23.20.11-50.10

2710 11 45 23.20.11-50.20

2710 11 49 23.20.11-50.30

2710 11 31 23.20.11-40.00

2710 11 70 23.20.12-00.00,

b) grupa olejów napędowych do silników i materiałów pędnych do silników lotniczych na bazie nafty oraz oleje napędowe pozostałe z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów, olejów do silników statków morskich:

2710 19 41 23.20.15-50.10

2710 19 45 23.20.15-50.20

2710 19 49 23.20.15-50.30

2710 19 41 23.20.15-50.90

23.20.15-70.00

2710 19 45 23.20.15-50.90

2710 19 49 23.20.15-70.00
 23.20.15-50.90
 23.20.15-70.00

2710 19 21 23.20.14-00.10
2710 19 25
2710 19 29,

c) grupa ciężkich olejów opałowych z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów olejów do silników statków morskich:

2710 19 61 23.20.17-50.00
2710 19 63 23.20.17-70.00
2710 19 65 23.20.17-70.00
2710 19 69 23.20.17-70.00;

4) gaz płynny LPG

a) skroplone lekkie węglowodory - propan, butan lub ich mieszaniny, stosowane jako paliwo napędowe lub do ogrzewania:

2711 12 23.20.21
2711 13

§ 4. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, w zakresie których tworzy się zapasy obowiązkowe (Dz. U. Nr 265, poz. 2219).

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Obecnie wykaz paliw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych w zakresie, których tworzy się zapasy obowiązkowe (Dz. U. Nr 265 poz. 2219).

Zgodnie z przepisami w/w rozporządzenia zapasy obowiązkowe paliw tworzone są w trzech kategoriach produktowych:

1) grupa benzyny silnikowe i materiały pędne do silników lotniczych:

- benzyny silnikowe:	PCN	PKWiU
	2710 11 41	23.20.11-50.10
	2710 11 45	23.20.11-50.20
	2710 11 49	23.20.11-50.30
- benzyny lotnicze:	2710 11 31	23.20.11-40.00
	2710 11 70	23.20.12-00.00

2) grupa olejów napędowych do silników i materiały pędne do silników lotniczych na bazie ropy oraz olejów napędowych pozostałych z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów, olejów do silników statków morskich:

- oleje napędowe do silników:	PCN	PKWiU
	2710 19 41	23.20.15-50.10
	2710 19 45	23.20.15-50.20
	2710 19 49	23.20.15-50.30
- oleje napędowe pozostałe:	PCN	PKWiU
	2710 19 41	23.20.15-50.90
		23.20.15-70.00
	2710 19 45	23.20.15-50.90

23.20.15-70.00

2710 19 49 23.20.15-50.90

- materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty:

PCN

PKWiU

2 710 19 21

23.20.14-00.10

3) grupa olejów opałowych z wyłączeniem znakowanych i barwionych na podstawie odrębnych przepisów olejów do silników statków morskich:

PCN

PKWiU

2710 19 61

23.20.17-00

2710 19 63

2710 19 65

2710 19 69

2. Wprowadzane zmiany

Ustawa z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym w art. 3 ust. 5 zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw gospodarki do wydania rozporządzenia określającego szczegółowy wykaz towarów tworzących bazę dla kalkulacji zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw i zapasów państwowych ropy naftowej i produktów naftowych oraz z których tworzy się zapasy obowiązkowe

Zaproponowane w projekcie rozporządzenia zmiany w odniesieniu do obecnie obowiązującego rozporządzenia polegają na:

- określeniu wykazu towarów uwzględnianych podczas ustalania ilości zapasów interwencyjnych,
- określeniu wykazu towarów, w których tworzy się zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw.

Zapasy obowiązkowe **tworzy się** od surowej ropy naftowej, olejów ropy naftowej i olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych, olejów lekkich, średnich i ciężkich do przeprowadzania procesu specyficznego gazu płynnego LPG oraz paliw, które w dotychczasowych przepisach są objęte tym obowiązkiem z rozszerzeniem na biopaliwa ciekłe.

Natomiast obowiązek **utrzymywania** zapasów obowiązkowych dotyczy wybranych towarów ujętych w powyższym wykazie.

Przy opisie wyłączeń z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych od paliw wykorzystywanych do napędu silników statków morskich nawiązano do podejścia przyjętego w przepisach podatkowych – ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 29, poz. 257 i Nr 68, poz. 623 z późn. zm.) i rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005 r w sprawie znakowania i barwienia paliw silnikowych oraz olejów opałowych dla celów kontroli obrotu – zakładających wprowadzenie znakowania i barwienia paliw silnikowych oraz olejów opałowych przeznaczonych do celów żeglugi.

W celu uniknięcia konieczności dokonywania zmian zapisów przedkładanego rozporządzenia w przypadku każdej zmiany w/w rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005 r – np. w zakresie znacznika, proponuje się jednocześnie sformułowanie odniesienia do przepisów podatkowych bez umieszczania rozwiązania szczegółowego.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozporządzenie nie wpływa na zwiększenie wydatków budżetowych.

2) Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie

Przepisy rozporządzenia skierowane są do przedsiębiorstw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw ciekłych, a także Agencji Rezerw Materiałowych.

3) Konsultacje społeczne

Projekt będzie poddany konsultacjom społecznym równocześnie z uzgodnieniami międzyresortowymi. Projekt rozporządzenia będzie konsultowany z następującymi partnerami społecznymi:

- „Nafta Polska” S.A.
- PKN Orlen S.A.
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego
- Polska Izba Paliw Płynnych
- Polska Organizacja Gazu Płynnego
- Rafineria Jasło S.A.
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.
- Rafineria Czechowice S.A.
- Rafineria Trzebinia S.A.
- Grupa Lotos S.A. ,
- Rafineria Jedlicze S.A.

Projekt rozporządzenia zostanie także umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5) Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Wyższe koszty związane z tworzeniem i utrzymywaniem zapasów, z uwzględnieniem rozszerzonego zakresu przedmiotowego projektu rozporządzenia mogą wpłynąć na pozycję konkurencyjną niektórych podmiotów, dotychczas nie objętych obowiązkiem tworzenia zapasów.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność zewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów.

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾**

z dnia

**w sprawie szczegółowego sposobu ustalania ilości zapasów
obowiązkowych ropy naftowej i paliw**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy sposób

- a) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez handlowców i producentów oraz ustalania ich ilości w tym również przez producentów paliw wytwarzających te paliwa poprzez procesy mieszania paliw lub komponentów,
- b) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG przez producentów i handlowców oraz ustalania ich ilości utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych,
- c) ustalania i tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw przez producentów i handlowców w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw, lub w zakresie przywozu ropy naftowej w danym roku kalendarzowym,

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

- 2) procentowy udział zapasów poszczególnych grup produktów, które mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej;
- 3) rodzaje dokumentów potwierdzających wyłączenia z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 4) sytuacje, w których producent i handlowiec może wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasową zmianę utrzymywanych zapasów obowiązkowych paliw w grupach innych niż były tworzone;
- 5) sytuacje, w których producent i handlowiec może wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw;

§ 2. 1. Producenci i handlowcy tworzą zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw zwane dalej „zapasami” ustalając ich ilość na dany rok kalendarzowy na podstawie wielkości produkcji lub przywozu ropy naftowej i paliw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w poprzednim roku kalendarzowym, według poniższego wzoru, z zastrzeżeniem ust. 2- 6:

$$ZO = \left[\frac{P - O}{R} \times H \right] \times W$$

1) w przypadku paliw poszczególne symbole oznaczają:

- ZO - minimalną wielkość zapasów, wyrażoną w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K);
- P - wielkość produkcji i przywozu paliw określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia w sprawie szczegółowego wykazu towarów w zakresie których tworzy się zapasy interwencyjne (Dz. U. Nr, poz.), wyrażoną w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K);
- O - uprawnione odliczenia, o których mowa w ust. 3, wyrażone w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K);
- R - liczbę dni w danym roku kalendarzowym;

- H - wielkość zapasów wyrażoną w dniach średniego dziennego wewnętrznego zużycia ropy naftowej i paliw, zgodnie z art. 71 ust. 3 w odniesieniu do ropy naftowej i paliw oraz zgodnie z art. 71 ust. 4 w odniesieniu do gazu płynnego LPG;
- W - współczynnik średniego poziomu zapasów tworzonych przez producentów i handlowców na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych i ubytków podczas przemieszczania zapasów. Współczynnik ten wynosi w 2006 r. - 1, 03, a w roku 2007 i w latach następnych – 1,1;

2) w przypadku ropy naftowej poszczególne symbole oznaczają:

- ZO - minimalną wielkość zapasów, wyrażoną w jednostkach wagowych;
- P - wielkość przywozu ropy naftowej wyrażoną w jednostkach wagowych;
- O - uprawnione odliczenia, o których mowa w ust. 3, wyrażone w jednostkach wagowych;
- R - liczbę dni w danym roku kalendarzowym;
- H - wielkość zapasów wyrażoną w dniach średniego dziennego wewnętrznego zużycia ropy naftowej i paliw, zgodnie z art. 71 ust. 3 w odniesieniu do ropy naftowej i paliw oraz zgodnie z art. 71 ust. 4 w odniesieniu do gazu płynnego LPG;
- W - współczynnik średniego poziomu zapasów tworzonych przez producentów i handlowców na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych i ubytków podczas przemieszczania zapasów. Współczynnik ten wynosi w 2006 r. - 1, 03, a w roku 2007 i w latach następnych – 1,1.

2. Do wielkości produkcji wlicza się także paliwa silnikowe i oleje opałowe wytworzone w drodze mieszania lub przeklasyfikowania komponentów paliwowych.

3. Wielkość produkcji lub przywozu ropy naftowej i paliw, o których mowa w ust. 1, pomniejsza się odpowiednio o ilości:

- 1) ropy naftowej wywiezionej z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) paliw wyprodukowanych z ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu, a następnie wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) paliw wyprodukowanych z ropy naftowej wydobytej w kraju lub z obszaru morskiego należącego do krajowej strefy ekonomicznej, o ile udział tych paliw nie przekracza 20 % ogólnej ilości ich produkcji w danym roku;
- 4) gazu płynnego (LPG) wywiezionego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) paliw wykorzystanych do napędu statków morskich podczas podróży dalekomorskich (bunkier morski);
- 6) biokomponentów wykorzystywanych do produkcji biopaliw ciekłych w wielkości przekraczającej ich maksymalny udział w paliwach ciekłych określony w przepisach o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw;
- 7) paliw wyprodukowanych z olejów odpadowych;
- 8) ropy naftowej i paliw przeznaczonych na powiększenie lub uzupełnienie zapasów obowiązkowych.

4. Do produkcji, o której mowa w ust. 1, nie wlicza się także ilości paliw lub półproduktów, sprowadzonych przez producenta w ramach przywozu i wykorzystanych przez tego producenta w procesie wytwarzania paliw, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia.....2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu towarów w zakresie których tworzy się zapasy interwencyjne, o ile producent ten odrębnie uwzględnił sprowadzone ilości paliw i półproduktów w wyliczeniach, o których mowa ust. 1.

5. Wielkością importu lub eksportu jest ilość paliwa określona w zgłoszeniach celnych, o których mowa w przepisach celnych.

6. Wielkością przywozu lub wywozu jest ilość ropy naftowej i paliw określona w dokumentach dotyczących przemieszczania lub ewidencjonowania wyrobów akcyzowych zharmonizowanych, określona w przepisach o podatku akcyzowym, a w szczególności:

- 1) administracyjnym dokumencie towarzyszącym;
- 2) uproszczonym dokumencie towarzyszącym;
- 3) dokumencie handlowym;
- 4) fakturze;

- 5) deklaracji dla podatku akcyzowego (AKC-3);
- 6) informacji o podatku akcyzowym od paliw silnikowych (AKC-3/D) oraz informacji o podatku akcyzowym od olejów opałowych (AKC-3/I);
- 7) deklaracji uproszczonej nabycia wewnątrzspółnotowego (AKC-U);
- 8) ewidencji administracyjnych dokumentów towarzyszących;
- 9) ewidencji wyrobów akcyzowych zharmonizowanych.

§ 3. 1. Handlowiec lub producent wytwarzający paliwa ciekłe poprzez procesy mieszania tych paliw, tworzy zapasy w ilościach, dla których podstawę naliczenia stanowi suma wielkości przywozu paliwa lub półproduktu oraz wielkości dodatków zużytych w procesie uszlachetniania i mieszania, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Handlowiec będący równocześnie producentem wytwarzającym paliwa poprzez przerób ropy naftowej tworzy zapasy obowiązkowe, w postaci:

- 1) ropy naftowej - od ropy naftowej, z wyłączeniem ropy naftowej przeznaczonej na produkcję paliw,
- 2) paliw - od paliw wyprodukowanych z ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu.

3. Producenci paliw, wytwarzający je poprzez procesy mieszania paliw lub ich komponentów, od których poprzedni krajowy producent lub przywoźący tworzy zapasy, tworzą zapasy, dla których podstawą naliczenia jest różnica między ilością produktu końcowego i tej ilości paliw, od której zapasy już tworzy poprzedni producent lub przywoźący.

4. Podstawą naliczenia, o którym mowa w ust. 3, jest oświadczenie producenta lub handlowca przekazane producentowi, który przeznaczają nabyte paliwa lub ich komponenty do dalszego przerobu. Oświadczenie powinno zawierać zobowiązanie producenta lub handlowca do utworzenia zapasów.

§ 4.1. Dopuszcza się możliwość tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG w postaci benzyn silnikowych. Dokonując przeliczenia wymaganej wielkości zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG na benzynę, w następujący sposób:

$$P_b = \frac{P_{LPG} \times Q_{LPG}}{Q_b}$$

2. Poszczególne symbole oznaczają:

P_b – wielkość zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG utrzymywaną w postaci benzyny, wyrażoną w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15°C (288°K);

P_{LPG} – wielkość zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG, obliczoną zgodnie z § 2, wyrażoną w jednostkach objętościowych;

Q_b – średnią wartość opałową benzyn, wynoszącą 29 MJ/m^3

Q_{LPG} – średnią wartość opałową gazu płynnego LPG, wynoszącą $19,90 \text{ MJ/m}^3$

§ 5.1. Producenci i handlowcy w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw lub w zakresie przywozu ropy naftowej w danym roku kalendarzowym obowiązani są do utrzymywania wymaganej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw do chwili wykreślenia z rejestru producentów i handlowców.

§ 6.1. Procentowy udział zapasów poszczególnych paliw, które mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej i półproduktów jej rafinacji nie może przekraczać:

1) dla paliw, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy, od dnia:

- a) 1 stycznia 2007 r. - 55% całkowitej ilości zapasów tych paliw,
- b) 1 stycznia 2008 r. - 50% całkowitej ilości zapasów tych paliw;

2) dla paliw, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy, od dnia:

- a) 1 stycznia 2007 r. - 80% całkowitej ilości zapasów tych paliw,
- b) 1 stycznia 2008 r. - 75% całkowitej ilości zapasów tych paliw.

2. Półprodukty rafinacji ropy naftowej przeznaczone do wytworzenia produktów gotowych, o których mowa w rozporządzeniu wymienionym w § 8, znajdujące się w końcowym etapie procesu produkcyjnego, przed procesem uszlachetniania, komponowania, barwienia i znakowania, zalicza się do produktów gotowych.

§ 7. 1. Dokumentem potwierdzającym wyłączenia, o których mowa w art. 5 ust. 6 pkt 5 ustawy, jest oświadczenie złożone przez nabywcę na dokumencie dostawy (kwiecie bunkrowym), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić dokument potwierdzający wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów od produkcji i przywozu paliw przeznaczonych do napędu statków morskich tylko wtedy, gdy zawiera co najmniej następujące informacje:

- 1) nazwę i adres dostawcy paliwa;
- 2) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) i numer identyfikacji podatkowej (NIP) dostawcy paliwa ciekłego;
- 3) datę dostawy paliwa;
- 4) miejsce dostawy paliwa;
- 5) nazwę zaopatrywanej jednostki pływającej, jej numer nadany przez Międzynarodową Organizację Morską (numer IMO) oraz banderę;
- 6) dane identyfikacyjne środka transportu, którym dokonano dostawy paliw;
- 7) rodzaj dostarczanych paliw;
- 8) ilość dostarczanych paliw;
- 9) podpis osoby dostarczającej paliwa w imieniu dostawcy;
- 10) podpis osoby przyjmującej paliwa w imieniu podmiotu posiadającego jednostkę pływającą.

§ 8. Dopuszcza się możliwość tworzenia i utrzymywania zapasów zamiennie w grupach paliw wymienionych w § 3 pkt 3, rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia..... 2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu towarów objętych systemem zapasów interwencyjnych.

§ 9.1. Minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek przedsiębiorcy, może zezwolić, w drodze decyzji administracyjnej, na czasową zamianę utrzymywanych zapasów obowiązkowych paliw w grupach innych niż były tworzone, jeżeli występują:

- 1) długotrwałe problemy techniczne związane z produkcją, przywozem lub magazynowaniem jednego z paliw objętych obowiązkiem tworzenia zapasów u danego producenta lub handlowca;

- 2) nieprzewidziane zdarzenia losowe uniemożliwiające producentowi lub przywoźcemu utrzymywanie zapasów w grupach, zgodnie ze strukturą produkcji lub przywozu paliw, jakie dany producent lub handlowiec zrealizował w roku poprzednim.

2. Dopuszcza się także możliwość zamiany utrzymywanych zapasów w grupach produktów innych niż były tworzone pierwotnie, w przypadku trwałego zaprzestania przez producenta lub handlowca obowiązane do tworzenia zapasów, produkcji lub przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednego z paliw objętych obowiązkiem tworzenia zapasów, w roku w którym producent lub handlowiec zaprzestał produkcji lub przywozu tych paliw oraz w roku kalendarzowym następującym po tym roku.

3. Zamiana utrzymywanych zapasów, o której mowa w ust. 1, może dotyczyć wyłącznie zapasów tworzonych z paliw wymienionych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 8.

§ 10. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek przedsiębiorcy może zezwolić, w drodze decyzji administracyjnej na okresowe niepowiększanie zapasów jeżeli wystąpi jedna z niżej podanych przyczyn:

- 1) braki ropy naftowej i paliw na światowym rynku naftowym, które uniemożliwiają wypełnienie obowiązku;
- 2) katastrofa naturalna lub inne działania np. atak terrorystyczny, uniemożliwiające wypełnienie obowiązku;
- 3) awaria instalacji u producenta

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Obecnie sposób tworzenia zapasów obowiązkowych paliw ciekłych określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych (Dz. U. Nr 92 poz. 642).

Główne zasady tworzenia zapasów obowiązkowych zawarte w w/w rozporządzeniu zakładają:

- tworzenie zapasów w oparciu o produkcję i przywóz netto, zrealizowane w roku poprzednim,
- powiększanie zapasów obowiązkowych w trybie kwartalnym,
- przyjęcie oświadczenia nabywcy paliwa na dokumencie dostawy (kwiecie bunkrowym), jako potwierdzenia wyłączenia z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych paliw przeznaczonych do bunkrowania statków morskich,
- możliwość czasowego, zamiennego utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw pomiędzy grupami określonymi w rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, w zakresie których tworzy się zapasy obowiązkowe, maksymalnie do 3 miesięcy jeżeli występują długotrwałe problemy techniczne lub miały miejsce nieprzewidziane zdarzenia losowe,
- możliwość utrzymywania przez producentów paliw i przywoźących do 60% w roku 2006, 55% w roku 2007 oraz 50% od stycznia 2008 r. zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w postaci ropy naftowej i półproduktów, a w przypadku ciężkiego oleju opałowego do 80% w roku 2006 i 75% od stycznia 2008 r.

W związku z ustawą z dnia istnieje konieczność wydania nowego rozporządzenia, spójnego z nową ustawą.

2. Zakres wprowadzonych zmian

Ustawa z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) rozszerza zakres towarów od których powstaje obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów o ropę

naftową i gaz płynny LPG. Ponadto regulacje dotyczące zlecenia przez przedsiębiorców tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw zostały przeniesione z rozporządzenia do ustawy (art. 11).

Konieczność corocznego dostosowywania poziomu zapasów obowiązkowych do nowej podstawy wyliczenia została przeniesiona do ustawy. Oznacza to, że przedsiębiorca podlegający obowiązkowi ustawowemu zobowiązany jest do uwzględnienia zmiany poziomu produkcji lub przywozu, w kolejnych latach swojej działalności i odpowiedniego dostosowywania poziomu zapasów obowiązkowych do tych zmian.

3. Zakres regulacji

Rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu ustalania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw określa w szczegółowy sposób kwestie dotyczące:

1. tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw oraz ustalania ich ilości
2. tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG oraz ustalania ich ilości,
3. ustalania i tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w przypadku zakończenia, zawieszenia, zmiany zakresu działalności gospodarczej,
4. procentowego udziału zapasów utrzymywanych w ropie naftowej,
5. dokumenty potwierdzające wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów,
6. czasowej zamiany utrzymywanych zapasów pomiędzy grupami, w jakich są tworzone,
7. zezwoleń na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

Ustalanie ilości należnych do utworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw następuje na podstawie wielkości produkcji lub przywozu ropy lub paliw zrealizowanych przez producenta lub handlowca w poprzednim roku kalendarzowym. Dla ułatwienia i ujednoczenia metodologii wyliczania tych wielkości wprowadzono wzór, który może być wykorzystany zarówno do wyliczenia ilości zapasów paliw ciekłych, gazu LPG oraz ropy naftowej.

W procesie ustalania wielkości produkcji stanowiącej podstawę do wyliczenia zapasów obowiązkowych pozostawiono możliwość pomniejszeń tej wielkości o m.in.: ropę naftową wywiezioną z terytorium Polski, paliw wyprodukowanych z ropy naftowej przewiezionej do kraju, gazu płynnego LPG wywiezionego z Polski, paliw wykorzystanych do bunkrowania statków odbywających podróże dalekomorskie,

biokomponentów, paliw wyprodukowanych z olejów odpadowych oraz ropy i paliw przeznaczonych na powiększenie zapasów.

Jako dokumenty potwierdzające dokonanie importu lub eksportu wskazuje się zgłoszenia celne, natomiast wielkość przywozu lub wywozu (nabycie lub dostawy wewnątrzspółnotowe) określają dokumenty dotyczące przemieszczania lub ewidencjonowania wyrobów zharmonizowanych.

W rozporządzeniu przewidziano także sytuację, gdy od paliw stanowiących komponent do produkcji paliw w procesie mieszania poprzedni krajowy producent utworzył zapasy, to wówczas podstawą naliczenia należnych do utworzenia zapasów przez drugiego producenta jest różnica pomiędzy ilością produktu końcowego i ilością od której zapasy tworzy pierwszy wspomniany producent.

Podstawą do skorzystania z tej możliwości jest oświadczenie producenta lub handlowca przekazane producentowi wykorzystującemu paliwo jako komponent do dalszej produkcji. Oświadczenie to musi zawierać zobowiązanie producenta lub handlowca do utworzenia tych zapasów.

W przypadku gazu płynnego LPG, z uwagi na trudności logistyczne związane z jego magazynowaniem założono, iż zapasy w tym paliwie będą mogły być tworzone w postaci benzyn silnikowych. Gaz płynny stanowi bowiem paliwo alternatywne dla benzyn silnikowych i jakiegokolwiek zakłócenia w jego dostawach mogą skutkować „przełączeniem się” użytkowników na benzyny.

Podobnie jak w przypadku wyliczenia należnych do utworzenia ilości zapasów ropy naftowej i paliw, zaproponowano dokonywanie przeliczenia wymaganej wielkości zapasów obowiązkowych przewidzianych do utworzenia w postaci gazu płynnego na zapasy w postaci benzyny.

Utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w przypadku zakończenia, zawieszenia, zmiany zakresu działalności gospodarczej – z uwagi na zachowanie stabilności systemu zapasów interwencyjnych zakłada się, iż producenci i handlowcy objęci obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej utrzymują te zapasy do chwili wykreślenia z rejestru producentów i handlowców prowadzonego przez Agencję Rezerw Materiałowych.

Procentowy udział zapasów utrzymywanych w ropie naftowej - ograniczenie możliwości utrzymywania zapasów obowiązkowych w formie ropy naftowej i półproduktów wiąże się przede wszystkim z koniecznością poprawy bezpieczeństwa dostaw paliw na rynek. O bezpieczeństwie tym decyduje w dużej mierze struktura utrzymywanych zapasów. Zbyt wysoki udział zapasów w formie ropy naftowej i półproduktów nie pozwoli na skuteczną interwencję na rynku ograniczoną zbyt niskim udziałem gotowych paliw, które mogą być wprowadzone na rynek niezwłocznie po podjęciu stosownej decyzji. Przedstawiona w rozporządzeniu propozycja zakłada kontynuację dotychczasowej polityki w tym zakresie i utrzymuje

stopniowe dojście do docelowej wielkości zapasów utrzymywanej w formie ropy naftowej do 50% odnośnie zapasów benzyn i oleju napędowego. W przypadku zapasów obowiązkowych ciężkich olejów opałowych proponuje się obniżenie limitu do 75%.

Przy ustanowieniu progu zapasów, które mogą być utrzymywane w formie ropy naftowej wzięto pod uwagę średni udział zapasów utrzymywanych w formie ropy naftowej w innych krajach europejskich.

Jednocześnie proponuje się rozłożenie zmniejszenia udziału zapasów w ropie naftowej na 2 lata z pierwszym progiem określonym na rok 2007 r. (obniżenie udziału ropy naftowej w zapasach benzyn i olejów napędowych do 55% i w zapasach ciężkich olejów opałowych – do 80%) oraz drugim na rok 2008 (obniżenie udziału ropy naftowej w zapasach benzyn i olejów napędowych do 50% w zapasach ciężkich olejów opałowych do 75%). Podobnie jak w poprzednim rozporządzeniu zakłada się również zniesienie obowiązku uzyskiwania corocznie zgody ministra właściwego do spraw gospodarki na utrzymywanie zapasów w formie ropy naftowej i półproduktów w ramach określonych wyżej proporcji.

Dokumenty potwierdzające wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów – proponuje się zachowanie dotychczasowych rozwiązań w zakresie wyłączeń z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych od produkcji i przywozu paliw przeznaczonych na bunkrowanie statków morskich odbywających rejsy dalekomorskie. Podstawą do wyłączenia będzie oświadczenie złożone przez nabywcę tego paliwa złożone na dokumencie dostawy tzw. kwicie bunkrowym.

Czasowa zamiana utrzymywanych zapasów pomiędzy grupami, w jakich są tworzone - w przypadku zaistnienia szczególnych okoliczności takich jak:

- długotrwałe problemy techniczne związane z produkcją, przywozem magazynowaniem jednego z paliw,
- nieprzewidzianymi zdarzeniami losowymi uniemożliwiającymi utrzymywanie zapasów paliw w grupie, w której powinny być tworzone

Minister Gospodarki może wyrazić, w drodze decyzji administracyjnej, zgodę na ich czasowe zamienne utrzymywanie.

Zezwolenia na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw – regulacja dotycząca uprawnienia dla ministra właściwego do spraw gospodarki do zezwolenia, na niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, w szczególnie uzasadnionych przypadkach ma na celu umożliwienie uwzględnienia szczególnych sytuacji, w których, z przyczyn od niego niezależnych przedsiębiorca tworzący zapasy obowiązkowe nie jest w stanie tego obowiązku zrealizować. Chodzi tu przede wszystkim o braki ropy naftowej i paliw na światowym rynku ropy naftowej, katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne, awarie instalacji itp.

Opisane powyżej rozwiązania pozwolą na pełne dostosowanie przepisów szczegółowych do rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym oraz pozwolą na znaczne usprawnienie funkcjonowania systemu zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, w zakresie zasad ich tworzenia i utrzymywania.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozrządzenie nie wpływa na zwiększenie wydatków budżetowych.

2) Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie

Przepisy rozporządzenia skierowane są do przedsiębiorstw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw (rafinerie, producenci paliw oraz przedsiębiorcy sprowadzający ropę naftową i paliwa na terytorium RP). Zgodnie ze stanem na koniec października 2006 r. obowiązkiem tym objętych było 107 przedsiębiorców (producentów i sprowadzających paliwa ciekłe), natomiast katalog ten ulegnie zmianie z uwagi na konieczność uwzględnienia w nim przedsiębiorstw zajmujących się przywozem ropy naftowej i gazu płynnego LPG.

Obecnie, działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej i paliw ciekłych, biopaliw ciekłych oraz gazu płynnego, prowadzi 210² podmiotów. Zmiany wprowadzone ustawą i projektowanym rozporządzeniem ograniczą się głównie do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu ropy naftowej (17 podmiotów) oraz do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu gazu płynnego LPG (84 podmioty). Dla pozostałych podmiotów działających w sektorze naftowym projekt nie wprowadza zasadniczych zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów.

Wprowadzona ustawą zmiana sposobu obliczania wewnętrznej konsumpcji, polegająca na zmianie zakresu towarów w nią wliczanych, spowoduje wzrost podstawy, od której obliczane będą zapasy obowiązkowe o ok. 4,44 mln ton. Wielkość ta została obliczona jako różnica między ilością sprowadzonej w ramach przywozu ropy naftowej i produktów naftowych, a wielkością konsumpcji produktów wymienionych w trzech grupach produktów, od których tworzone są zapasy obowiązkowe w chwili obecnej.

Dla sektora naftowego, a w praktyce dla producentów oraz handlowców zajmujących się przywozem ropy naftowej oznacza to obowiązek dodatkowego utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych w wysokości ok. 980 tys. ton ropy naftowej od roku 2007 i dodatkowych 40 tys. ton od roku 2008. Koszty związane z utworzeniem tej ilości zapasów obowiązkowych szacuje się na ok. 1400 mln zł łącznie do końca roku 2008. Szacunkowe coroczne koszty związane z utrzymywaniem tej dodatkowej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej to ok. 77 mln zł rocznie.

² wg Statystyka Celna 2006 r. dane na dzień 30 czerwca 2006 r.

Podmioty zajmujące się przywozem gazu płynnego (LPG) nie były dotychczas objęte obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych. Ze względu na duży udział tego paliwa w rynku paliw ustawa wprowadza taki obowiązek. Przy założeniu zużycia gazu płynnego (LPG) pochodzącego z importu, na poziomie ok. 2 mln ton (wg danych z 2005 r.) poziom zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) wyniesie ok. 198 tys. ton.

Przy szacowaniu kosztów związanych z tworzeniem i utrzymywaniem zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) przyjęto, że 90% tych zapasów będzie tworzone i utrzymywane w postaci benzyn silnikowych, pozostała część w postaci gazu płynnego (LPG).

Przyjęto dwa warianty możliwych rozwiązań w odniesieniu do części zapasów utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych:

Wariant I: paliwo nie będzie stanowiło własności przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty tzw. usługi biletowej wyniosą, dla całego rynku, ok. 48 mln zł rocznie.

Wariant II: paliwo będzie stanowiło własność przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty zakupu benzyn, dla całego rynku, wyniosą ok. 390 mln zł łącznie do roku 2009, a roczne koszty związane z utrzymywaniem tych zapasów to ok. 20 mln zł.

Dla pozostałych 10% ilości zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) tworzonych i utrzymywanych w postaci LPG szacunkowe koszty mogą wynieść ok. 32 mln zł na zakup gazu płynnego łącznie do roku 2009 oraz 87 mln zł łącznie do roku 2009 na budowę zbiorników.

Uwzględniając sposób oddziaływania proponowanych zmian na podmioty, które są adresatami rozporządzenia, zmiany te dotyczą głównie zmian merytorycznych wpływających na koszty tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw przez podmioty objęte obowiązkiem ustawowym oraz te podmioty, które na mocy nowej ustawy zostaną nim objęte

3) Konsultacje społeczne

Projekt będzie podlegał konsultacjom społecznym równocześnie z uzgodnieniami międzyresortowymi.

Projekt rozporządzenia będzie skonsultowany z następującymi partnerami społecznymi:

- „Nafta Polska” S.A.,
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego,

- Polska Izba Paliw Płynnych,
- Polska Organizacja Gazu Płynnego,
- PKN Orlen S.A.
- Grupa Lotos S.A.,
- Rafineria Nafty Jasło S.A.
- Rafineria Czechowice S.A.
- Rafineria Trzebinia S.A.
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych.

Projekt rozporządzenia zostanie także zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie w krótszej perspektywie nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Zwiększenie ogólnego wolumenu zapasów oraz zachowana zmiana struktury zapasów na korzyść produktów gotowych będzie wiązać się ze wzrostem zapotrzebowania na nowe pojemności magazynowe, a tym samym przyczyni się do ożywienia tego rynku i wzrostu zatrudnienia w obszarach związanych z tym rynkiem.

5) Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Konieczność poniesienia dodatkowych kosztów może wpłynąć na czasowe pogorszenie konkurencyjności przedsiębiorstw zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw, w tym w szczególności podmiotów nowoobjętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów.

Ze względu na konieczność poniesienia wyżej wskazanych kosztów rozporządzenie będzie miało także tymczasowy wpływ na konkurencyjność gospodarki polskiej. Koszty te pomimo iż obciążają bezpośrednio podmioty tworzące zapasy obowiązkowe przenoszone będą prawdopodobnie w koszty paliwa wprowadzanego przez nie na rynek, a tym samym koszty produktów i usług, w procesie tworzenia lub świadczenia których wykorzystywane są paliwa np. koszty transportu.

Po zakończeniu okresu wprowadzania zmian, który zbiegnie się z zakończeniem okresu przejściowego, jaki Polska otrzymała na rozbudowę zapasów do poziomu odpowiadającego 90 dniowej konsumpcji wewnętrznej koszty ponoszone przez Polską gospodarkę będą porównywalne do kosztów ponoszonych przez inne państwa członkowskie UE, z tytułu utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów.

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

12/04zb

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

**w sprawie rejestru producentów i handlowców, obowiązanych do
tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej
lub paliw**

Na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dniar. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób prowadzenia rejestru;
- 2) dokumenty będące podstawą dokonania wpisu do rejestru i wykreślenia z rejestru;
- 3) dane podlegające wpisowi do rejestru;
- 4) wzory wniosków o dokonanie wpisu i wykreślenia z rejestru.

§ 2. 1. Rejestr producentów i handlowców, zwany dalej "rejestrem", prowadzi się w formie ksiąg i akt rejestrowych oraz elektronicznego systemu przetwarzania danych.

2. Księgi rejestrowe składają się z:

- 1) księgi ogólnej - zawierającej wykaz producentów i handlowców, datę i podstawę wpisu do rejestru bądź wykreślenia z rejestru oraz numery rejestrowe producentów i przywożących;
- 2) ksiąg szczegółowych - zawierających:
 - a) oznaczenie producenta i handlowca oraz adres zakładu głównego, w tym adres do korespondencji,
 - b) oznaczenie formy prawnej producenta i handlowca,

¹ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

- c) określenie przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej, wraz z numerami identyfikacji podatkowej (NIP) i identyfikacji w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON),
- d) datę rozpoczęcia i zakończenia działalności gospodarczej,
- e) określenie ilości i rodzaju:
 - ropy naftowej i paliw wprowadzanych na rynek krajowy,
 - tworzonych zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw w danym roku kalendarzowym.

3. Akta rejestrowe składają się z dokumentów będących podstawą dokonania wpisu do rejestru, zmiany jego treści, danych o wielkości zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, miejscach ich magazynowania, a także kopii decyzji ministra właściwego do spraw gospodarki i prowadzącego rejestr, protokołów z kontroli, wezwań i upomnień, korespondencji ogólnej oraz dokumentów dotyczących zmiany wpisu w rejestrze i wykreślenia z rejestru.

4. Dla każdego producenta i handlowca wpisanych do rejestru prowadzi się oddzielne akta.

5. W przypadku wykreślenia producenta lub handlowca z rejestru, nadany numer rejestrowy nie może być powtórnie wykorzystany.

6. Akta rejestrowe i dane w nich zawarte nie mogą być udostępniane osobom trzecim.

§ 3. 1. Wpis do księgi i akt rejestrowych musi być trwały i wyraźny, nie może być wymazywany ani w inny sposób usuwany.

2. Dane zawarte w księgach i aktach rejestrowych nie mogą być z nich usunięte.

3. Adnotacji o sprostowaniu błędów pisarskich i rachunkowych oraz innych oczywistych omyłek, w zakresie objętym rejestrem, dokonuje się w odpowiednich księgach, o których mowa w § 2 ust. 2, oraz aktach rejestrowych.

4. W przypadku konieczności sprostowania wpisu w karcie rejestrowej zamieszcza się w niej adnotację o treści sprostowania i jej podstawie oraz datę i podpis osoby dokonującej sprostowania.

§ 4. 1. Prowadzący rejestr może zapisywać część danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia.....r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym, zwanej dalej "ustawą", w elektronicznym systemie przetwarzania danych, pod warunkiem, że dane te znajdują potwierdzenie w aktach rejestrowych.

2. Elektroniczny system przetwarzania danych może dodatkowo zawierać:

- 1) informacje, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy, prowadzone oddzielnie dla każdego producenta i handlowca;
- 2) zbiorcze dane o aktualnym stanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw utworzonych przez producenta i handlowca oraz stanie krajowych zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw;
- 3) zbiorcze dane o strukturze produkcji paliw i przywozu ropy naftowej i paliw, a także strukturze wywozu ropy naftowej i paliw w danym roku kalendarzowym;
- 4) informacje o miejscach magazynowania zapasów ropy naftowej i paliw.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, mogą być usuwane po przedstawieniu ministrowi właściwemu do spraw gospodarki sprawozdania, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy, pod warunkiem że dane te zostaną zarchiwizowane na trwałych nośnikach zewnętrznych.

§ 5. 1. Dokumentami będącymi podstawą wpisu do rejestru są:

- 1) wniosek producenta lub handlowca, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy;
 - 2) aktualny wyciąg lub odpis z Krajowego Rejestru Sądowego przedsiębiorców bądź zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej;
 - 3) zaświadczenie o nadaniu numeru REGON;
 - 4) kopie umów:
 - a) dotyczącej przechowywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw w magazynach dzierżawionych lub użyczonych albo u przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania,
 - b) na podstawie której producent lub handlowiec zlecił wykonanie swoich zadań w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw innemu przedsiębiorcy
- o których mowa odpowiednio w art. 10 i art. 11 ustawy.

2. Dokumentami będącymi podstawą do wykreślenia z rejestru są:

- 1) wniosek producenta lub handlowca, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy;
- 2) dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3;

3. Prezes Agencji Rezerw Materiałowych może wezwać producenta lub handlowca do uzupełnienia dokumentów, o których mowa w ust. 2, o dokumenty, o których mowa w art. 16 ust. 5.

§ 6. Wzór wniosku o:

- 1) wpis do rejestru - określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykreślenie z rejestru - określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie rejestru producentów i przywoźących, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych (Dz. U. Nr 9, poz. 50).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

Pieczęć adresowa producenta
lub handlowca

WNIOSEK

o wpis do rejestru producentów i handlowców, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych

1. Imię i nazwisko lub nazwa producenta lub handlowca:
2. Forma prawna:
- 2.1. Numer identyfikacji podatkowej NIP:
- 2.2. Numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON:
3. Siedziba i adres producenta lub handlowca:
- (kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr budynku, nr lokalu, nr telefonu, nr faksu)
- a) adres zakładu głównego:
- (wypełnić wówczas, gdy adres jest inny niż siedziba producenta lub handlowca)
- b) adres do korespondencji (w tym osoby odpowiedzialnej za zapasy obowiązkowe):
- (stanowisko, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za problematykę zapasów obowiązkowych, kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr budynku, nr lokalu, nr telefonu, nr faksu)
4. Przedmiot działalności gospodarczej:
- (wymienić przedmiot lub przedmioty działalności gospodarczej, o których mowa w art. 2 pkt 23 i pkt 24 ustawy)
5. Data rozpoczęcia działalności gospodarczej:
- (wpisać datę rozpoczęcia produkcji lub przywozu ropy naftowej i paliw objętych obowiązkiem tworzenia zapasów)
6. Dane o wielkości produkcji, przywozu i rodzaju paliw lub półproduktów rafinacji ropy naftowej, ropy naftowej, objętych obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych, planowane na dany rok (w m³) z podaniem kodów CN, PKWiU):
 - 1) oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe:.....
 - 2) oleje lekkie i preparaty do przeprowadzania procesu specyficznego:.....
 - 3) benzyny silnikowe:
 - 4) benzyny lotnicze:
 - 5) oleje napędowe do silników:
 - 6) materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty:
 - 7) oleje napędowe pozostałe przeznaczone na cele opałowe (z wyłączeniem olejów do silników statków morskich):
 - 8) oleje opałowe (z wyłączeniem olejów do silników statków morskich):
 - 9) skroplone lekkie węglowodory - propan, butan lub ich mieszaniny, stosowane jako paliwo napędowe lub grzewcze:.....
7. Dane o ilości, rodzaju i gatunku paliwa ciekłego, półproduktu rafinacji ropy naftowej, ropy naftowej, objętych obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw w danym roku:

- 1) oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe:.....
 - 2) oleje lekkie i preparaty do przeprowadzania procesu specyficznego:.....
 - 3) benzyny silnikowe:
 - 4) benzyny lotnicze:
 - 5) oleje napędowe do silników:
 - 6) materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty:
 - 7) oleje napędowe pozostałe przeznaczone na cele opałowe (z wyłączeniem olejów do silników statków morskich):.....
 - 8) oleje opałowe (z wyłączeniem olejów do silników statków morskich):
 - 9) skroplone lekkie węglowodory - propan, butan lub ich mieszaniny, stosowane jako paliwo napędowe lub grzewcze.....
(wpisać wielkości należnych zapasów)*
8. Miejsce magazynowania zapasów:
- (pełna nazwa firmy, kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr budynku, nr lokalu, nr telefonu, nr faksu oraz forma wykorzystania: własność, dzierżawa, wynajem, usługa magazynowania)

Uwagi

.....

.....

* Wyliczone wg wzoru: ilość paliwa wymieniona w pkt 6 / liczba dni w danym roku pomnożone przez ilość dni określoną w harmonogramie Np. (1.000 m³ : 365) x 73 dni = 199,999 m³).

Załączniki:

1. Aktualny wyciąg lub odpis z rejestru sądowego przedsiębiorców lub zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (poświadczona za zgodność z oryginałem kopia).
2. Zaświadczenie (poświadczona za zgodność z oryginałem kopia) o nadaniu numeru identyfikacyjnego w krajowym rejestrze podmiotów gospodarki narodowej REGON.
3. Kopia umowy magazynowania, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia ...2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń w ich dostawach i kryzysu na rynku naftowym
(Dz. U. zr. Nr .., poz. 197).

Sporządził:

.....

.....

(imię i nazwisko, nr telefonu)

.....

(podpis i pieczęć kierującego przedsiębiorstwem)

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

Pieczęć adresowa producenta
lub handlowca

WNIOSEK

o wykreślenie z rejestru producentów i handlowców, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw

1. Imię i nazwisko lub nazwa producenta lub handlowca:
2. Forma prawna:
3. Numer nadany przez prowadzącego rejestr:
- 3.1 Numer identyfikacji podatkowej:
- 3.2 Numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym
podmiotów gospodarki narodowej REGON:
4. Siedziba i adres producenta lub handlowca:
- (kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr budynku, nr lokalu,
nr telefonu, nr faksu)
- a) adres zakładu głównego:
- (wypełnić wówczas, gdy adres jest inny niż
siedziba producenta/handlowca)
- b) adres do korespondencji:
- (kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr
budynku, nr lokalu, nr telefonu, nr faksu)
5. Treść wniosku:
Wnoszę o
6. Uzasadnienie:
.....
.....
.....
(wyszczególnić podstawy prawne /inne okoliczności/
uzasadniające wykreślenie z rejestru)

Załączniki:

1. Aktualny wyciąg lub odpis z rejestru sądowego przedsiębiorców lub zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (poświadczona za zgodność z oryginałem kopia).
2. Zaświadczenie (poświadczona za zgodność z oryginałem kopia) o nadaniu numeru identyfikacyjnego w krajowym rejestrze podmiotów gospodarki narodowej REGON.
3. Dokumenty potwierdzające zasadność wniosku, w szczególności dotyczące cofnięcia koncesji na obrót paliwami ciekłymi (OPC) lub wytwarzanie paliw ciekłych (WPC), zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, zezwolenia na nabywanie wyrobów zharmonizowanych, upadłości przedsiębiorcy itp. (poświadczone za zgodność z oryginałem kopie).

Sporządził:

.....
(imię i nazwisko, nr telefonu)

.....
(podpis i pieczęć
kierującego przedsiębiorstwem)

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Obecnie zasady prowadzenia rejestru przedsiębiorstw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie rejestru producentów i przywożących obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych (Dz. U. Nr 9, poz. 50). Niniejsze rozporządzenie jest wykonaniem delegacji ustawowej wynikającej z art. 17 ust. 4. ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 197, z późn. zm.), nakładającej na ministra właściwego do spraw gospodarki zobowiązania do określenia sposobu prowadzenia rejestru, a także dokumentów będących podstawą do dokonania wpisu do rejestru oraz wykreślenia z rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych.

Rozporządzenie sprecyzowało uregulowania prawne w zakresie dokumentów stanowiących podstawę do wpisu/wykreślenia z rejestru, określiło okoliczności i dokumenty jakie należy przedstawić wraz z wnioskiem o wpis do rejestru bądź o wykreślenie z niego. Zawarte w przedmiotowym projekcie rozwiązania bazowały na ponad dwuletnich doświadczeniach w zakresie prowadzenia rejestru przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych.

2. Proponowane zmiany

Podtrzymują obowiązujące zasady tworzenia i prowadzenia przez Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych rejestru producentów i handlowców. Dookreślono, iż rejestr ten winien zawierać oznaczenie przedsiębiorstwa, niezbędne dane ekonomiczne dotyczące przedsiębiorcy oraz informacje dotyczące magazynowania. Określono szczegółowe zasady prowadzenia rejestru, a wzory wniosków i dokumentów zostały ustalone i znajdują się w rozporządzeniu jako załączniki.

Dodatkowym elementem jest wprowadzenie obowiązku przekazywania listy i danych adresowych podmiotów wpisanych do rejestru przez Prezesa ARM, Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki. Przepis ten ma na celu zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie obowiązku posiadania koncesji przez podmioty wpisane do rejestru.

Wprowadzono również przepis mający na celu wzmocnienie ochrony danych indywidualnych zawartych w rejestrze, z wyłączeniem listy podmiotów i ich danych adresowych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozporządzenie nie wpływa na zwiększenie wydatków budżetowych.

2) Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie.

Rozporządzenie adresowane jest do prowadzącego rejestr podmiotów objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw - Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych oraz podmiotów objętych obowiązkiem tworzenia zapasów zdefiniowanych w art. 2 pkt 18 i 19 ustawy z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym.

Przepisy rozporządzenia doprecyzowują dotychczas obowiązujące uregulowania prawne dotyczące prowadzenia rejestru oraz dokumentów będących podstawą do dokonania wpisu do rejestru oraz wykreślenia z rejestru.

3) Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia będzie podlegał konsultacjom społecznym równocześnie z uzgodnieniami międzyresortowymi.

Projekt zostanie przekazany do konsultacji następującym partnerom społecznym:

- „Nafta Polska” S.A.
- PKN Orlen S.A.
- Grupa Lotos ,
- Polska Organizacja Przemysłu Naftowego i Handlu,
- Polska Izba Paliw Płynnych,
- Polska Organizacja Gazu Płynnego,
- Rafineria Jasło S.A.,
- Rafineria Czechowice S.A.,
- Rafineria Trzebinia S.A.,
- Rafineria Jedlicze S.A.,
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.,
- Związek pracodawców Branży Naftowej.

Projekt rozporządzenia równolegle zostanie również podany do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie go na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5) Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki. Prowadzenie rejestru ma jedynie charakter techniczny, a przyjęte w tym zakresie reguły nie wpływają w żaden sposób na pozycje konkurencyjną podmiotów podlegających obowiązkowi rejestrowemu. Z tych samych powodów rozporządzenie nie będzie miało wpływu na zewnętrzną konkurencyjność gospodarki.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów.

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾

z dnia

**w sprawie szczegółowego sposobu obniżania ilości zapasów obowiązkowych
ropy naftowej lub paliw**

Na podstawie art. 37 ustawy z dnia 2007 r. o zapasach ropy naftowej, paliw i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb postępowania przy wydawaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki, zwanego dalej „ministrem”, decyzji:
 - a) zezwalających na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość obniżenia oraz sposób i termin odtworzenia tych zapasów, lub

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

- b) nakazujących producentom lub handlowcom sprzedaż określonej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, wskazanym podmiotom krajowym, po cenie określonej w tej decyzji,
 - c) zezwalających na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość obniżenia oraz sposób i termin odtworzenia tych zapasów,
 - d) nakazujących producentom lub handlowcom przedstawienie oferty sprzedaży określonej ilości ropy naftowej lub paliw z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, określając wielkość oferty sprzedaży oraz termin jej obowiązywania;
- 2) dane, które powinny być zawarte we wnioskach o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 1;
 - 3) kategorie podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, mające prawo do pierwszeństwa zaopatrzenia w paliwa pochodzące z zapasów obowiązkowych oraz ich miejsce w systemie priorytetowego zaopatrzenia w ropę naftową lub paliwa.

§ 2. Decyzje, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy, minister wydaje z urzędu lub na wniosek:

- 1) wojewody;
- 2) producenta lub handlowca obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw.

§ 3.1. Z wnioskiem, o którym mowa w § 2 pkt 1, wojewoda występuje w przypadku, gdy zakłócenia w dostawach ropy naftowej lub produktów naftowych lub zagrożenie wystąpieniem takich zakłóceń mają miejsce na obszarze jego właściwości i oddziałują negatywnie na funkcjonowanie wojewódzkiej administracji zespolonej oraz na bezpieczeństwo i zaopatrzenie ludności w produkty pierwszej potrzeby.

2. Wniosek wojewody powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu administracji rządowej;
- 2) określenie rodzaju paliw oraz proponowanej wielkości obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 3) określenie proponowanego okresu obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;

- 4) uzasadnienie konieczności obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 5) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

3. Minister, wydając decyzję, uwzględnia miejsce magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz konieczność zapewnienia sprawnych dostaw brakujących paliw na obszar województwa, na którym wystąpiły zakłócenia w dostawach lub zagrożenie wystąpieniem takich zakłóceń.

4. Minister wydaje decyzję w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 4.1. Wniosek producenta lub handlowca, o którym mowa w § 2 pkt 2, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie, siedzibę i adres producenta lub przywożącego;
- 2) propozycje w zakresie rodzaju paliw i wielkości obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 3) propozycje w zakresie terminu oraz sposobu odtworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 4) propozycję w zakresie przewidywanego harmonogramu obniżania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 5) uzasadnienie konieczności obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 6) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

2. Minister wydaje decyzję w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, chyba że zachodzi potrzeba uzgodnienia z producentem lub handlowcem elementów decyzji w sposób odmienny niż proponowany we wniosku, w zakresie o którym mowa w ust. 1 pkt 2-4.

3. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 2, powinny zostać zakończone w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 5.1. Decyzje, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 3 lit. b-c ustawy, minister wydaje na wniosek:

- 1) wojewody;
- 2) podmiotu zainteresowanego nabyciem paliw.

2. Wniosek wojewody powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu administracji rządowej;
- 2) określenie ilości i rodzaju paliw, których nabyciem jest zainteresowany określony podmiot;
- 3) wskazanie przeznaczenia paliwa z podaniem priorytetu zgodnie z listą, o której mowa w ust. 4;
- 4) uzasadnienie konieczności nabycia paliw;
- 5) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

3. Wniosek podmiotu zainteresowanego nabyciem paliw powinien zawierać:

- 1) nazwę, siedzibę i adres podmiotu oraz formę prawną prowadzonej działalności;
- 2) określenie rodzaju prowadzonej działalności;
- 3) określenie ilości i rodzaju paliw, których nabyciem jest zainteresowany podmiot;
- 4) wskazanie przeznaczenia paliw, z podaniem priorytetu zgodnie z listą, o której mowa w ust. 4;
- 5) uzasadnienie konieczności nabycia paliw;
- 6) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

4. Rozpatrując wnioski, o których mowa w ust. 1, minister bierze pod uwagę aktualny poziom zaopatrzenia rynku w paliwa, stan zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw oraz potrzebę priorytetowego zaopatrzenia podmiotów zabezpieczających podstawowe warunki bytowe i społeczne obywateli oraz organów państwa i służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, a także Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ich działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego, kierując się listą priorytetów udostępniania paliw z zapasów obowiązkowych.

5. Listę priorytetów, o których mowa w ust. 4, określa załącznik do rozporządzenia.

6. Minister, wydając decyzję, uwzględnia miejsce magazynowania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz konieczność zapewnienia sprawnych dostaw paliw do podmiotów zainteresowanych ich nabyciem.

7. Minister wydaje decyzję w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 6.1. Decyzje, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy, minister wydaje z urzędu lub na wniosek producenta lub handlowca, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, po przeprowadzeniu postępowania wstępnego.

2. Postępowanie wstępne minister rozpoczyna niezwłocznie po zakończeniu uzgodnień z odpowiednimi organami organizacji międzynarodowych, z członkostwem w których wiąże się obowiązek obniżenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, przeprowadzonych zgodnie z przepisami Unii Europejskiej i innymi wiążącymi Rzeczpospolitą Polską zobowiązaniami międzynarodowymi.

3. Postępowanie wstępne polega na zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w prasie o zasięgu krajowym ogłoszenia zawierającego:

- 1) informację o zobowiązaniach Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z przeprowadzonych uzgodnień;
- 2) określenie ilości i rodzaju paliw, których ma dotyczyć obniżenie;
- 3) określenie okresu obowiązywania decyzji zezwalających na obniżenie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 4) wezwanie producentów lub przywoźących, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw do składania, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia ogłoszenia, wniosków o obniżenie tych zapasów.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie, siedzibę i adres producenta lub przywoźącego;
- 2) propozycje dotyczące rodzaju paliw oraz wielkości obniżania zapasów obowiązkowych takich paliw;
- 3) propozycje w zakresie przewidywanego terminu oraz sposobu odtworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 4) propozycję w zakresie przewidywanego harmonogramu obniżania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 5) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

5. Minister wydaje decyzję w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wezwania do składania wniosków, chyba że zachodzi potrzeba uzgodnienia z producentem lub przywoźącym elementów decyzji w sposób odmienny, niż proponowany we wniosku, w zakresie, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4.

6. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 5, powinny zostać zakończone w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

7. W przypadku gdy decyzja jest wydawana z urzędu, ilość zapasów obniżanych w celu realizacji zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej jest dzielona równomiernie na wszystkich producentów i handlowców, w oparciu o ich udziały w sprzedaży paliw, o których mowa w art. 18 ustawy, w poprzednim roku kalendarzowym, określone na podstawie informacji przedłożonych przez producentów i handlowców Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych w trybie art. 21 ustawy.

§ 7.1. Decyzje, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy, minister wydaje po przeprowadzeniu postępowania w trybie określonym w ust. 2-6.

2. Postępowanie, o którym mowa w ust. 1, minister rozpoczyna niezwłocznie po zakończeniu uzgodnień ze stosownymi organami organizacji międzynarodowych, z członkostwem w których wiąże się obowiązek sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw na rzecz innego kraju, zgodnie z stosownymi przepisami Unii Europejskiej i innymi wiążącymi Rzeczpospolitą Polską zobowiązaniami międzynarodowymi.

3. Postępowanie polega na zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz prasie o zasięgu krajowym ogłoszenia zawierającego:

- 1) informację o zobowiązaniach Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z przeprowadzonych uzgodnień,
- 2) określenie ilości i rodzaju paliw przewidzianych do sprzedaży z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw,
- 3) listę państw, posiadających na mocy uzgodnień, o których mowa w ust. 2, prawo do dodatkowych dostaw,
- 4) wezwanie producentów lub przywożących, obowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw do składania, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia zamieszczenia ogłoszenia, deklaracji o gotowości sprzedaży paliw z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

4. Deklaracja, o której mowa w ust. 3 pkt 4, powinna zawierać dodatkowo:

- 1) oznaczenie, siedzibę i adres producenta lub przywożącego;
- 2) określenie ilości i rodzaju paliw;

- 3) przewidywany termin oraz sposób odtworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw;
- 4) dane osoby uprawnionej do kontaktu.

5. Minister po otrzymaniu deklaracji producentów lub przywożących niezwłocznie przekazuje je organom organizacji międzynarodowych, o których mowa w ust.2.

6. Producenci i przywożący niezwłocznie informują ministra o dokonaniu uzgodnień z podmiotami, na których rzecz ma nastąpić sprzedaż paliw.

7. Wydając decyzję, minister uwzględnia:

- 1) konieczność zapewnienia realizacji zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej, w sposób optymalny z technicznego i operacyjnego punktu widzenia;
- 2) uzgodnienia, o których mowa w ust. 6.

8. Minister wydaje decyzję, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 6.

§ 8. Decyzje, o których mowa w rozporządzeniu, doręcza się niezwłocznie stronom postępowania oraz Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Gospodarki
z dnia

**LISTA PRIORYTETÓW
UDOSTĘPNIANIA PALIW Z ZAPASÓW OBOWIĄZKOWYCH ROPY NAFTOWEJ LUB PALIW**

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
1	do 2 %	Administracja publiczna: - ministerstwa i urzędy centralne, - terenowa administracja	Służby ratunkowe i poszukiwawcze. Służba zdrowia: - pogotowie lotnicze. Terenowa	Administracja publiczna: - ministerstwa i urzędy centralne, - terenowa administracja, rządowa (zespolona	Służba zdrowia: - publiczne i niepubliczne ZOZ. Terenowa administracja	Służba zdrowia: - publiczne i niepubliczne ZOZ Terenowa administracja (zespolona): - policja, - straż pożarna.

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie ropy	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
		<p>rządowa (zespolona i niezespólona),</p> <p>- samorząd terytorialny.</p> <p>Służba zdrowia :</p> <p>- publiczne i niepubliczne ZOZ,</p> <p>- pogotowie ratunkowe.</p> <p>Służby komunalne:</p> <p>- wodno-kanalizacyjne,</p> <p>- ciepłownicze,</p> <p>- energetyczne,</p> <p>- oczyszczania miasta.</p> <p>Siły Zbrojne RP (w zakresie działań na rzecz</p>	<p>administracja (zespolona):</p> <p>- policja,</p> <p>- straż pożarna.</p> <p>Aerokluby (klucze rozpoznania łącznikowego OC).</p> <p>Siły Zbrojne RP (w zakresie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego).</p>	<p>i niezespólona),</p> <p>- samorząd terytorialny.</p> <p>Służba zdrowia :</p> <p>- publiczne i niepubliczne ZOZ,</p> <p>- pogotowie ratunkowe.</p> <p>Służby komunalne:</p> <p>- wodno-kanalizacyjne,</p> <p>- ciepłownicze,</p> <p>- energetyczne,</p> <p>- oczyszczania miasta.</p> <p>Siły Zbrojne RP (w zakresie działań na rzecz</p>	<p>(zespolona i niezespólona):</p> <p>- policja,</p> <p>- straż pożarna.</p> <p>Służby ratunkowe i poszukiwawcze.</p> <p>Służby komunalne:</p> <p>- wodno-kanalizacyjne,</p> <p>- ciepłownicze,</p> <p>- energetyczne,</p> <p>- oczyszczania miasta.</p> <p>Siły Zbrojne RP (w zakresie działań na rzecz</p>	<p>Służby ratunkowe i poszukiwawcze.</p> <p>Służby komunalne:</p> <p>- wodno-kanalizacyjne,</p> <p>- ciepłownicze,</p> <p>- energetyczne,</p> <p>- oczyszczania miasta.</p> <p>Siły Zbrojne RP (w zakresie działań na rzecz</p>

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
		bezpieczeństwa publicznego)				
2	2-10%	Zakłady opieki społecznej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Ośrodki odosobnienia (zakłady karne, domy poprawcze). Transport zabezpieczający: - zakłady produkcji, przetwórstwa i dystrybucji żywności.		Zakłady opieki społecznej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Ośrodki odosobnienia (zakłady karne, domy poprawcze). Transport zabezpieczający: - zakłady produkcji, przetwórstwa i dystrybucji żywności. Transport publiczny: - komunikacja miejska.	Zakłady opieki społecznej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	Zakłady opieki społecznej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
		Transport publiczny: - komunikacja miejska. Usługi pocztowe, telekomunikacyjne i bankowe.		Usługi pocztowe, Telekomunikacyjne i bankowe.		

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
3	10-25%			<p>Administracja terenowa (zespólna):</p> <ul style="list-style-type: none"> - służby ochrony środowiska - służby weterynaryjne. <p>Transport bydła rzeźnego na cele produkcji i tuczu zwierząt lub dla celów weterynaryjnych. Pozbywanie się odpadków z rzeźni.</p> <p>Usługi weterynaryjne.</p>	<p>Rzeźnie bydła na cele produkcji żywności lub tuczu zwierząt lub dla celów weterynaryjnych, pozbywanie się odpadów z rzeźni.</p> <p>Administracja terenowa (zespólna):</p> <ul style="list-style-type: none"> - służby weterynaryjne. 	
4	25-75%	Inne uzasadnione zużycie.	Przewozy lotnicze w zakresie zapewnienia: <ul style="list-style-type: none"> - obowiązku użyteczności 	Rolnictwo: <ul style="list-style-type: none"> - produkcja żywności i tucz zwierząt. 	Rolnictwo: <ul style="list-style-type: none"> - produkcja żywności i tucz zwierząt. 	Placówki oświatowe.

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie ropy	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
			<p>publicznej, ciągłości funkcjonowania transportu lotniczego.</p> <p>Terenowa administracja (niezespółona):</p> <ul style="list-style-type: none"> - służby celne i podatkowe. 	<p>Zaopatrzenie aptek.</p> <p>Lokalna komunikacja pasażerska.</p>		
5	Powyżej 75%		Inne uzasadnione zużycie.		<p>Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła.</p> <p>Działalność dotycząca produkcji, przesyłu i dystrybucji paliw wszystkich typów.</p> <p>Rutynowe działania dla podtrzymania obiektów nuklearnych lub innych</p>	Inne uzasadnione zużycie.

Priorytet*)	Procent dostępnych dostaw paliw ciekłych na rynku w odniesieniu do średnich dostaw z ostatniego roku kalendarzowego	DOSTAWY HURTOWE				
		Benzyny silnikowe	Benzyny lotnicze, materiały pędne do silników lotniczych na bazie nafty	Oleje napędowe do silników	Oleje napędowe pozostałe	Oleje opalowe
1	2	3	4	5	6	7
					niebezpiecznych obiektów.	

*) priorytety o wyższym numerze obejmują także priorytety o niższym numerze.

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Sposób interwencyjnego wykorzystania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 31 października 2006 r. w *sprawie szczegółowego interwencyjnego postępowania przy podejmowaniu decyzji dotyczących wykorzystania zapasów obowiązkowych paliw ciekłych* (Dz. U. Nr 213, poz. 1562).

Główne zasady wykorzystania zapasów obowiązkowych zakładają dwa równoległe tryby obniżania zapasów i sprzedaży:

- dla kryzysów krajowych (art. 19g ustawy o rezerwach państwowych oraz zapasach obowiązkowych paliw) oraz
- dla wypełnienia zobowiązań międzynarodowych (art. 19h w/w ustawy)

Przepisy ustawy z dnia2007 r. *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym* nie zakładają zmian w tym zakresie. Istnieje konieczność wydania nowego rozporządzenia, spójnego z ww. ustawą.

2. Wprowadzane zmiany

Zgodnie z delegacją zawartą w art. 37 ustawy *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym* minister właściwy do spraw gospodarki zobowiązany został do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu obniżania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw. Rozporządzenie określa:

- tryb postępowania przy wydawaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki, zwanego dalej „ministrem”, decyzji:

- e) zezwalających na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość obniżenia oraz sposób i termin odtworzenia tych zapasów, lub
 - f) nakazujących producentom lub handlowcom sprzedaż określonej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, wskazanym podmiotom krajowym, po cenie określonej w tej decyzji,
 - g) zezwalających na obniżenie ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez określonych producentów lub handlowców, określając wielkość obniżenia oraz sposób i termin odtworzenia tych zapasów,
 - h) nakazujących producentom lub handlowcom przedstawienie oferty sprzedaży określonej ilości ropy naftowej lub paliw z zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw, określając wielkość oferty sprzedaży oraz termin jej obowiązywania;
- dane, które powinny być zawarte we wnioskach o wydanie decyzji,
 - kategorie podmiotów o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania państwa, gospodarki, życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, mające prawo do pierwszeństwa zaopatrzenia w paliwa pochodzące z zapasów obowiązkowych oraz ich miejsce w systemie priorytetowego zaopatrzenia w ropę naftową lub paliwa.

Projekt rozporządzenia zakłada, że postępowanie przy wydawaniu decyzji obejmuje wszystkie istotne elementy tego procesu począwszy od inicjowania decyzji do jej ostatecznego przekazania do realizacji, tj. określa:

- tryb wydawania decyzji,
- podmioty uprawnione do występowania z wnioskami o wydanie decyzji,
- informacje, które muszą być zawarte we wnioskach o wydanie decyzji,
- okoliczności, jakie muszą być wzięte pod uwagę przy wydawaniu decyzji, przy uwzględnieniu poszczególnych typów decyzji oraz
- terminy, w jakich takie decyzje powinny być wydane i zasady informowania o podjętych decyzjach.

Dostosowanie terminologii do zmian wprowadzonych w ustawie wynika przede wszystkim z rozszerzenia zakresu towarów objętych obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw.

Możliwość wydawania decyzji o uwolnieniu zapasów przez ministra właściwego do spraw gospodarki z własnej inicjatywy ma przede wszystkim na celu umożliwienie elastycznego reagowania na zakłócenia w dostawach ropy naftowej lub paliw na rynek. Taka procedura wydawania decyzji pozwala na szybką reakcję. Opisanie reguł postępowania w rozporządzeniu zapewnia przejrzystość wydawanych tych decyzji.

Umieszczenie przepisu określającego okoliczności, w jakich z wnioskiem o uwolnienie zapasów może wystąpić wojewoda ma przede wszystkim na celu zwiększenie przejrzystości tej procedury. Wojewoda może wystąpić z wnioskiem w sytuacji, gdy rzeczywiste lub spodziewane problemy w dostawach dotyczyć będą jedynie zarządzanego przez niego województwa i gdy problemy te będą miały charakter powszechny, tj. nie będą dotyczyły pojedynczych przedsiębiorstw, a społeczności danego województwa, jako całości. W takiej sytuacji, wojewoda występując z wnioskiem o uwolnienie zapasów, reprezentuje inne podmioty.

Przyjęto również, że adresatem decyzji w takiej sytuacji będą podmioty, których zapasy zlokalizowane są w miejscach zapewniających szybkie ich przemieszczenie na teren województwa, gdzie nastąpiły problemy w zaopatrzeniu w paliwa.

Ze względu na rolę jaką odgrywają wojewodowie jako przedstawiciele środowisk lokalnych, w procesie podejmowania decyzji, o których mowa w projekcie rozporządzenia zostaną oni włączeni w proces konsultacji projektu.

Wprowadzenie priorytetów w postępowaniu przy wydawaniu decyzji o obowiązkowej sprzedaży paliw wyznaczonym podmiotom ma służyć:

- zapewnieniu odpowiedniego traktowania służbom istotnym dla bezpieczeństwa, zdrowia i życia ludności oraz służbom i podmiotom o strategicznym znaczeniu dla skuteczności samych działań interwencyjnych i funkcjonowania gospodarki narodowej podczas kryzysu w dostawach paliw ciekłych,
- poprawie efektywności podejmowanych przez rząd działań poprzez doprecyzowanie procedur decyzyjnych.

Załącznik do rozporządzenia nie uległ zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Tak jak dotychczas proponuje się 5 poziomów priorytetów, uwzględniających zróżnicowane znaczenie poszczególnych służb i podmiotów dla funkcjonowania państwa w sytuacji wystąpienia problemów w dostawach i skuteczności samych działań oraz zróżnicowanie skali zakłóceń w dostawach produktów naftowych na rynek.

Poziomy priorytetów określono w następujący sposób:

- **Poziom 1** - dla sytuacji, w której dostępne dostawy paliw stanowią do 2% dostaw normalnych,
- **Poziom 2** – dla sytuacji, w której dostępne dostawy paliw stanowią od 2% do 10% dostaw normalnych,
- **Poziom 3** - gdy dostawy te wynoszą 10%-25% dostaw normalnych,
- **Poziom 4** - dla dostaw w granicach 25%-75%,
- **Poziom 5** - gdy dostawy paliw na rynek wynoszą ponad 75% dostaw normalnych.

Ponadto ze względu na zróżnicowaną strukturę podmiotową zużycia poszczególnych paliw, priorytety określone zostały odrębnie dla każdego rodzaju paliwa.

Zgodnie z przyjętym podejściem założono, że prawo do priorytetowych dostaw paliw ciekłych mają przede wszystkim publiczne i niepubliczne szpitale, przychodnie, ośrodki opiekuńcze i wychowawcze oraz tzw. infrastruktura krytyczna tj. służby energetyczne, ciepłownicze, gazownicze, wodno-kanalizacyjne oraz transport publiczny i działalność związana z produkcją i dystrybucją żywności.

Wprowadzenie priorytetów pozwoli na optymalne, szybkie i skuteczne działania interwencyjne, nadając procesowi podejmowania decyzji bardziej zorganizowany i przejrzysty charakter. Jednocześnie zapewni, iż posiadane w zapasach paliwa będą dzielone w sposób zorganizowany i optymalny z punktu widzenia łagodzenia negatywnych objawów kryzysu.

Zgodnie z danymi zgromadzonymi w ramach badań statystyki publicznej proponowany zakres priorytetów obejmuje:

- ok. 12 101 publicznych i niepublicznych ZOZ-ów,
- ok. 1545 placówek stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, szpitale specjalistyczne, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgniarstwo-opiekuńcze, hospicja),
- ok. 990 jednostek ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej,
- ok. 1154 placówki opieki społecznej (domy i zakłady społeczne),
- ok. 688 placówek opiekuńczo-wychowawczych².

² Dane pochodzą z Rocznika Statystycznego RP 2005 r.

Dokładne liczbowe określenie grupy uprzywilejowanej nie jest jednak możliwe ze względu na fakt, iż takie grupy potencjalnych, uprzywilejowanych odbiorców jak służby energetyczne, ciepłownicze, gazownicze i wodno-kanalizacyjne oraz zakłady prowadzące działalność z zakresu transportu publicznego, jak również działalność w zakresie produkcji i dystrybucji żywności, nie podlegają wydzielonej ewidencji dokonywanej w ramach statystyki publicznej. Z tego też względu trudno jest dokładnie określić zużycie paliw ciekłych przez te służby.

Szacunkowa wielkość miesięcznego zużycia paliw ciekłych przez odbiorców priorytetowych wynosi ok. 450 tys. m³.

Określenie priorytetów zaopatrzenia w paliwa z zapasów obowiązkowych służyć będzie również jako podstawa planowania antykryzysowego w odniesieniu do kryzysów na rynku naftowym i opracowania planów interwencyjnych na wypadek wystąpienia takich kryzysów.

Rozporządzenie nie określa sytuacji w których minister gospodarki może wydać decyzje administracyjne. Zgodnie z ustawą *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym*, minister może podjąć decyzje, o których mowa w rozporządzeniu „w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa polegającego na wystąpieniu braku równowagi na rynku ropy naftowej lub rynku paliw lub braku równowagi na tym rynku” (art. 31 ust. 1 pkt 1) lub w przypadku „konieczności wypełnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych dotyczących zabezpieczenia rynku ropy naftowej lub rynku paliw” (art. 31 ust. 1 pkt 2) . Załącznik do rozporządzenia określa natomiast priorytety w dostawach paliw z zapasów, w sytuacji wystąpienia konieczności wydania decyzji nakazującej sprzedaż paliw z zapasów obowiązkowych, wskazanemu podmiotowi. Awaria techniczna może być powodem do uruchomienia zapasów, natomiast powodem takim nie mogą być planowane postoje remontowe, ponieważ jest to niezgodne z ogólnym celem utrzymywania zapasów obowiązkowych, którym jest przeciwdziałanie nieprzewidzianym zakłóceniom w dostawach.

Przepisy zawierające przesłanki, jakimi będzie kierował się minister właściwy do spraw gospodarki przy wyborze producenta lub przywożącego, na którego, w drodze decyzji, nałożony zostanie obowiązek sprzedaży paliw z

³ szacunek dokonany na podstawie danych rzeczywistych dotyczących zużycia paliw ciekłych przez służby zespolone i niespolone (policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe) oraz kluczową infrastrukturę krytyczną dla województwa mazowieckiego oraz dane na temat zużycia paliw ciekłych z publikacji: Oil Information, IEA 2005

zapasów obowiązkowych wojewodzie lub podmiotowi zainteresowanemu nabyciem takich paliw w trybie określonym w rozporządzeniu, miało na celu poprawę przejrzystości procedury wydawania tych decyzji. Przyjęto, iż kryterium wyboru będzie w takich przypadkach lokalizacja zapasów.

Przepisy precyzujące postępowanie przy wydawaniu decyzji administracyjnych o obniżeniu zapasów obowiązkowych oraz interwencyjnej sprzedaży paliw z zapasów, w celu realizacji zobowiązań międzynarodowych związane jest bezpośrednio z kierunkiem zmian w ustawie *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego, zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym*. Decyzje będą wydawane z inicjatywy ministra właściwego do spraw gospodarki lub na wniosek podmiotu utrzymującego zapasy obowiązkowe, po uprzednim przeprowadzeniu postępowania rozpoznawczego – w przypadku decyzji zezwalających na obniżenie zapasów paliw ciekłych lub postępowania uzgodnieniowego – w przypadku decyzji nakazujących sprzedaż paliw z tych zapasów wskazanemu podmiotowi zagranicznemu. Przewidziane tryby uwzględniają element ustaleń dokonanych z odpowiednimi organami organizacji międzynarodowych, z członkostwem w których wiąże się konieczność podjęcia działań interwencyjnych lub uzgodnienia dokonane z tymi organizacjami. W chwili obecnej chodzi tu przede wszystkim o organy unijne i tryb przewidziany w art. 7 dyrektywy Rady 68/414/EWG z dnia 20 grudnia 1968 r. *nakładającej na Państwa Członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów surowej ropy naftowej i/lub produktów ropopochodnych*. Po przystąpieniu Polski do Międzynarodowej Agencji Energetycznej, procedura ta będzie dotyczyć również decyzji podejmowanych przez Radę Zarządzającą MAE, w trybie określonym w Porozumieniu *w sprawie Międzynarodowego Programu Energetycznego*.

Mechanizm, do którego odnoszą się decyzje wydawane w trybie „międzynarodowym”, zakładające sprzedaż paliw z zapasów na rzecz podmiotu zagranicznego nazwano mechanizmem alokacji dostaw. Opiera się on na zasadzie solidarnego ponoszenia obciążeń przez kraje będące członkami UE. Podobny mechanizm funkcjonuje w ramach Międzynarodowej Agencji Energetycznej. Mechanizm ten polega na podziale, w sytuacjach głębokiego i długotrwałego kryzysu na rynku naftowym, dostępnych dla państw UE / państw członkowskich MAE dostaw zgodnie z przyjętymi z góry zasadami. Postępowanie w takich sytuacjach polega na zsumowaniu wszystkich dostaw napływających na rynek Wspólnoty (po przystąpieniu do MAE odniesieniem będą wszystkie kraje MAE)

i ich podziale pomiędzy państwa członkowskie, w oparciu o udziały poszczególnych państw w zbiorowym zużyciu produktów naftowych w sytuacji normalnie funkcjonującego rynku. W takiej sytuacji kraje posiadające dostęp do większych dostaw zobowiązane są udostępnić część swoich paliw krajom, których dostęp do dostaw nie zabezpiecza ich uprawnionego udziału, obliczonego zgodnie z w/w metodą.

Polska jako członek UE i przyszły członek MAE będzie uczestniczyła, poprzez swego przedstawiciela w Radzie Zarządzającej Agencji w uzgodnieniach dokonywanych przez organy tych organizacji, w tym uzgodnieniach dotyczących uruchamiania mechanizmu alokacji zapasów.

Ponadto transakcje kupna lub sprzedaży będą następowały w oparciu o ceny rynkowe i uprzednie uzgodnienia pomiędzy podmiotami realizującymi transakcje.

Należy również zaznaczyć, iż mechanizm ten stanowi swego rodzaju ostateczność. Zarówno kraje UE jak i kraje członkowskie MAE deklarują, iż działania interwencyjne powinny uwzględniać mechanizmy rynkowe. Dotychczas mechanizm ten nie był wykorzystywany ani na forum UE, ani na forum MAE.

Obszar regulowany w projekcie rozporządzenia nie jest regulowany przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt rozporządzenia nie dotyczy zagadnień objętych obowiązkiem notyfikacji Komisji Europejskiej określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w *sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych*, w związku z powyższym nie podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozrządzenie nie wpływa na zwiększenie wydatków z budżetu państwa oraz wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

2) Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Przepisy rozporządzenia skierowane są przede wszystkim do organu odpowiedzialnego za wydawanie decyzji dotyczących sposobu uwolnienia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw a także ich sprzedaży oraz do przedsiębiorstw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw (producenci paliw oraz przedsiębiorcy sprowadzający ropę naftową lub paliwa na terytorium RP), będących adresatami tych decyzji. Zmiany proponowane w rozporządzeniu polegają przede wszystkim na możliwości dokonania uwolnienia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw utrzymywanych przez tych przedsiębiorców lub ich sprzedaży nie na wniosek zainteresowanego podmiotu, ale również z inicjatywy ministra właściwego do spraw gospodarki. Uprawnienie to dotyczy zarówno kryzysów lokalnych, jak też wynika z konieczności zapewnienia wypełniania zobowiązań międzynarodowych RP w zakresie interwencji na rynku naftowym. Ponieważ zapasy obowiązkowe tworzone są w celu zabezpieczenia rynku, nie zaś zabezpieczenia przedsiębiorstw je utrzymujących, z punktu widzenia przedsiębiorców zmiana ta nie powinna mieć większego znaczenia. Zapasy uwalniane są po cenach obowiązujących na rynku. W rozporządzeniu dąży się również do zwiększenia przejrzystości procesu podejmowania poszczególnych typów decyzji i wyboru ich adresatów.

3) Konsultacje społeczne

Projekt będzie podlegał konsultacjom społecznym równocześnie z konsultacjami międzyresortowymi. Projekt rozporządzenia będzie konsultowany z następującymi partnerami społecznymi:

- Nafta Polska S.A.
- PKN Orlen S.A.
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego

- Polska Izba Paliw Płynnych
- Rafineria Jasło S.A.
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych
- Rafineria Czechowice S.A.
- Rafineria Trzebinia S.A.
- Grupa Lotos S.A.
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.
- Agencja Rynku Energii S.A.

Projekt rozporządzenia oraz wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem zostaną również podane do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki, w części „Biuletyn Informacji Publicznej”, zgodnie z zaleceniami zawartymi w art. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz.U. Nr 169, poz. 1413).

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5) Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. W sytuacji kryzysowej przyczyni się natomiast do zapewnienia dostaw paliw tym podmiotom, które są istotne z punktu widzenia ochrony zdrowia i życia ludzi oraz funkcjonowania państwa i gospodarki.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

7) Wpływ na sektor finansów publicznych

Rozporządzenie nie wpływa na sektor finansów publicznych. Rozporządzenie nie wpływa również na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾

z dnia

**w sprawie organów uprawnionych do wydawania odbiorcom upoważnień
do zakupu paliw oraz wzory tych upoważnień**

Na podstawie art. 46 ustawy z dnia 2007 r. o zapasach ropy naftowej, paliw i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wykonywaniu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organy uprawnione do wydawania odbiorcom upoważnień, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1, zwanych dalej „upoważnieniami”;
- 2) wzory upoważnień do:
 - a) zakupu określonej ilości paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1;
 - b) przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń, o których mowa w art. 40 ust. 1.

§ 2. 1. Organem uprawnionym do wydawania upoważnień, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1, jest wojewoda.

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

2. Wojewoda może zlecić wydawanie upoważnień organom wykonawczym samorządu terytorialnego, jako zadanie zleczone.

§ 3. 1. Upoważnienie do zakupu określonej ilości paliw, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy, powinno zawierać:

- 1) określenie organu wydającego to upoważnienie;
- 2) numer rejestracyjny pojazdu;
- 3) określenie ilości i rodzaju paliwa;
- 4) datę jego ważności.

2. Upoważnienie do zakupu określonej ilości paliw należy zabezpieczyć hologramem lub znakiem wodnym.

3. Wzór upoważnienia do zakupu określonej ilości paliwa stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Upoważnienie do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń, o których mowa w art. 40 ust. 1. ustawy, powinno zawierać:

- a) określenie organu wydającego upoważnienie;
- b) numer upoważnienia;
- c) dane osoby przeprowadzającej kontrolę wraz ze zdjęciem;
- d) datę ważności;
- e) opatrzenie pieczęcią organu wydającego upoważnienie.

3. Wzór upoważnienia do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń stanowi załącznik nr 2 rozporządzenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Sposób i rodzaj wprowadzanych ograniczeń w zakupie określonej ilości paliw dotychczas regulowany jest na podstawie art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne.

Ograniczenia w sprzedaży paliw ciekłych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw. Organami uprawnionymi do kontroli przestrzegania ograniczeń w sprzedaży paliw są wojewodowie.

Przepisy ustawy z dnia2007 r. *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym* nie zakładają zmian w tym zakresie. Istnieje konieczność wydania rozporządzenia, spójnego z ww. ustawą.

2. Wprowadzane zmiany

Rozporządzenie określa organy uprawnione do wydawania odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw, o których mowa w art. 39 ust 1 pkt 1. Organem tym jest Wojewoda, który może zlecić wydawanie upoważnień organom wykonawczym samorządu terytorialnego, jako zadanie zleczone. Rozwiązanie takie ma na celu usprawnienie systemu dystrybucji tych upoważnień.

Ponadto rozporządzenie zawiera wzory upoważnień do zakupu określonej ilości paliw (załącznik nr 1) oraz wzory upoważnień do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń (załącznik nr 2)

Upoważnienie do zakupu określonej ilości paliw, powinno zawierać:

- 5) określenie organu wydającego to upoważnienie;
- 6) numer rejestracyjny pojazdu;
- 7) określenie ilości i rodzaju paliwa;
- 8) datę jego ważności.

Upoważnienie do zakupu określonej ilości paliw należy zabezpieczyć hologramem lub znakiem wodnym.

Upoważnienie do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń, powinno zawierać:

- f) określenie organu wydającego upoważnienie;
- g) numer upoważnienia;

- h) dane osoby przeprowadzającej kontrolę wraz ze zdjęciem;
- i) datę ważności;
- j) opatrzenie pieczęcią organu wydającego upoważnienie.

Przygotowanie przez Wojewodów upoważnień o których mowa powyżej pozwoli na zapewnienie sprawnego i skutecznego działania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i będzie jednym z narzędzi mających na celu zmniejszenie zużycia paliw przez odbiorców.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozrządzenie wpływa na zwiększenie wydatków z budżetu państwa w zakresie potrzebnym na pokrycie wydatków związanych z wyprodukowaniem upoważnień do zakupu określonej ilości paliw przez odbiorcę a także wyprodukowaniem upoważnień do przeprowadzania kontroli przestrzegania ograniczeń. Pociąga to za sobą konieczność zapewnienia rezerwy budżetowej na ten cel w wysokości ok.

2) Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Przepisy rozporządzenia skierowane są zarówno do firm, instytucji jak i do odbiorców indywidualnych. Zaznaczyć należy, że ograniczenia o których mowa są narzędziem uruchamianym w ostateczności po wyczerpaniu innych mniej uciążliwych środków takich jak: zakaz organizacji imprez motorowych, ograniczeń jednorazowego zakupu paliw, ograniczeń w dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych itp. o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy.

3) Konsultacje społeczne

Projekt będzie podlegał konsultacjom społecznym równocześnie z konsultacjami międzyresortowymi. Projekt rozporządzenia będzie konsultowany z następującymi partnerami społecznymi:

- Nafta Polska S.A.
- PKN Orlen S.A.
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego
- Polska Izba Paliw Płynnych
- Polska Organizacja Gazu Płynnego
- Rafineria Jasło S.A.
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych
- Rafineria Czechowice S.A.
- Rafineria Trzebinia S.A.
- Grupa Lotos S.A.
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.
- Agencja Rynku Energii S.A.

Projekt rozporządzenia oraz wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem zostaną również podane do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie ich na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki, w części „Biuletyn Informacji Publicznej”, zgodnie z zaleceniami zawartymi w art. 5 i 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz.U. Nr 169, poz. 1413).

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5) Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ograniczenia w zużyciu paliw będą miały wpływ na konkurencyjność gospodarki szczególnie w sektorach, których działalność wiąże się z koniecznością zużywania paliw. Należy jednak podkreślić, że do sytuacji takiej może dojść tylko w przypadku braku równowagi na rynku naftowym co dotyczyć będzie całego regionu.

**Rozporządzenie
RADY MINISTRÓW**

z dnia

**w sprawie szczegółowego sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu
ziemnego**

Na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z dnia o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń w ich dostawach i kryzysu na rynku naftowym (Dz. U. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o "operatorze", należy przez to rozumieć operatora systemu przesyłowego gazowego, operatora systemu dystrybucyjnego gazowego lub operatora systemów połączonych gazowych, a także przedsiębiorstwa energetyczne pełniące funkcję operatorów.

§ 2. 1. Ograniczenia w poborze gazu ziemnego za pomocą sieci gazowych mogą być wprowadzone po wyczerpaniu, przez operatorów systemów gazowych we współpracy z zainteresowanymi podmiotami, wszelkich dostępnych środków służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego, z zachowaniem należytej staranności.

2. Ograniczenia w poborze paliw gazowych nie mogą powodować:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych;
- 2) zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie:
 - a) bezpieczeństwa lub obronności państwa,
 - b) opieki zdrowotnej,
 - c) telekomunikacji,
 - d) edukacji,
 - e) wydobywania paliw kopalnianych ze złóż, ich przeróbki i dostarczania do odbiorców,
 - f) dostarczania gazu ziemnego do odbiorców.

§ 3. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 2006 r. - o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń w ich dostawach i kryzysu na rynku naftowym, zwanej dalej "ustawą", minister właściwy do spraw gospodarki sporządza z własnej inicjatywy lub na podstawie zgłoszenia operatora systemu przesyłowego gazowego.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, wraz z uzasadnieniem powinno być przekazane ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w terminie umożliwiającym zapewnienie bezpieczeństwa paliwowego państwa i bezpieczeństwa osób oraz zapobieżenie znacznym stratom materialnym.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać:

- 1) odbiorców, których ograniczenia mają dotyczyć;
- 2) grupy odbiorców, którzy powinni być wyłączeni z ograniczeń;
- 3) czas trwania wnioskowanych ograniczeń;
- 4) wielkość planowanych ograniczeń.

§ 4. Ograniczenia w poborze gazu ziemnego nie mogą dotyczyć :

- 1) odbiorców gazu ziemnego, dla których moc umowna określona w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217) wynosi mniej niż 417 m³/godzinę;
- 2) odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych, w przypadku :
 - a) niedoboru gazu ziemnego w systemie gazowym,
 - b) wystąpienia skrajnie niskich temperatur zewnętrznych w okresie największego zapotrzebowania na gaz ziemny w systemie gazowym.

§ 5. 1. Operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego z uwzględnieniem zasad określonych w art. 52 ust. 2 ustawy.

2. Plany wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego, określające maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do sieci, dla poszczególnych stopni zasilania, podlegają corocznej aktualizacji, w drodze decyzji administracyjnej, przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek operatorów, w terminie do dnia 30 listopada.

3. Operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych, operatorzy systemów połączonych gazowych oraz przedsiębiorstwa pełniące funkcje operatorów, przekazują niezwłocznie operatorowi systemu przesyłowego gazowego zatwierdzone plany wprowadzania ograniczeń.

§ 6. Ujęte w planach, o których mowa w § 5 ust. 1, ograniczenia w poborze gazu ziemnego określa się w stopniach zasilania od 2 do 10.

§ 7. Dopuszczalne maksymalne ograniczenia w poborze gazu ziemnego ujęte w planach, o których mowa w § 5 ust. 1, uwzględnia się w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne.

§ 8. Operatorzy, przez ogłoszenia zamieszczane w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki lub w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, powinni zapoznać odbiorców z planami, o których mowa w § 5 ust. 1.

§ 9. 1. Ograniczenia w poborze gazu ziemnego są realizowane przez odbiorców, stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o stopniach zasilania, o których mowa w § 6, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są

ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych o godzinie 7⁵⁵ i 19⁵⁵ i obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub za pomocą innego środka komunikowania się, w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

§ 10. Plany wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego, uzgodnione przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, uznaje się za plany w rozumieniu § 5.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego

Niniejszy projekt rozporządzenia jest wypełnieniem delegacji ustawowej zawartej w art. 55 ust. 1 i 2 ustawy z dnia o *zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w sytuacjach zakłóceń w ich dostawach i kryzysu na rynku naftowym* (Dz. U. Nr , poz.).

Konieczność wydania rozporządzenia zaistniała w związku z przeniesieniem z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz.U. 2006 r., Nr 89, poz., 625 z późn. zm.) do ustawy o *zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa oraz przy wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych*, przepisów regulujących postępowanie w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa w na rynku gazu ziemnego.

Przedmiotowe rozporządzenie reguluje w swej treści sposób wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego, określając, iż mogą być one wprowadzone po wyczerpaniu, przez operatorów systemów gazowych we współpracy z zainteresowanymi podmiotami, wszelkich dostępnych środków służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego, z zachowaniem należytej staranności.

Wskazuje także okoliczności, w których nie można ich wprowadzać. Są to sytuacje powodujące zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych lub zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie :

- a) bezpieczeństwa lub obronności państwa,
- b) opieki zdrowotnej,
- c) telekomunikacji,
- d) edukacji,
- e) wydobywania paliw kopalnianych ze złóż, ich przeróbki i dostarczania do odbiorców,
- f) dostarczania gazu ziemnego do odbiorców.

Projekt rozporządzenia wprowadza w § 4 zapis zapewniający ochronę dla odbiorców gazu ziemnego, dla których moc umowna wynosi mniej niż 417 m³/godzinę, ze szczególnym uwzględnieniem odbiorców w gospodarstwach domowych przed wprowadzaniem ograniczeniami. Określone zostały również przypadki, w których przedmiotowa ochrona ma zastosowanie tj. niedobór paliw gazowych w systemie gazowym lub wystąpienia skrajnie niskich temperatur zewnętrznych w okresie największego zapotrzebowania na paliwa gazowe w systemie gazowym.

Projekt dookreśla także procedurę wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego, stanowiąc, że zgłoszenie do Rady Ministrów w sprawie wydania rozporządzenia w sprawie wprowadzenia ograniczeń składa Minister Gospodarki, sporządzając go z własnej inicjatywy lub na podstawie zgłoszenia operatora systemu przesyłowego gazowego. Zgłoszenie takie powinno

zawierać : odbiorców, których ograniczenia mają dotyczyć, grupy odbiorców, którzy powinni być wyłączeni z ograniczeń, czas trwania wnioskowanych ograniczeń, wielkość planowanych ograniczeń.

Projekt ponadto określa również działania podejmowane przez operatorów systemów gazowych w związku z koniecznością wprowadzania ograniczeń, określając, iż operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego określone w stopniach zasilania od 2 do 10, które powinny określać maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do sieci, dla poszczególnych stopni zasilania. Plany te podlegają corocznej aktualizacji, w drodze decyzji administracyjnej, przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek operatorów, w terminie do dnia 30 listopada.

Zatwierdzone plany wprowadzania ograniczeń operatorzy systemów dystrybucyjnych gazowych, operatorzy systemów połączonych gazowych oraz przedsiębiorstwa pełniące funkcje operatorów, przekazują niezwłocznie operatorowi systemu przesyłowego gazowego zatwierdzone plany wprowadzania ograniczeń.

Operatorzy mają również obowiązek zapoznać odbiorców z planami przez ogłoszenia zamieszczane w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki lub w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Realizacja przez odbiorców wprowadzonych, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, ograniczeń następuje stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, ogłaszanych w radiowych komunikatach energetycznych o godzinie 7⁵⁵ i 19⁵⁵ i obowiązujących w czasie określonym w tych komunikatach.

Projekt rozporządzenia określa również, iż plany wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego, uzgodnione przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, uznaje się za plany w rozumieniu tego rozporządzenia

OCENA SKUTKÓW REGULACJI.

1. WPLYW NA FINANSE PUBLICZNE.

Projekt rozporządzenia nie będzie wywierał skutków dla sektora finansów publicznych.

2. PODMIOTY NA KTÓRE ODDZIAŁUJE PROJEKT.

Regulacje zawarte w projekcie będą oddziaływały na :

- 1) operatora systemu przesyłowego gazowego, operatora systemu dystrybucyjnego gazowego lub operatora systemów połączonych gazowych, a także przedsiębiorstwa energetyczne pełniące funkcję operatorów;
- 2) odbiorców gazu ziemnego, z wyłączeniem tych, dla których moc umowna określona w umowach, wynosi mniej niż 417 m³/godzinę, w tym gospodarstw domowych.

3. WPLYW NA RYNEK PRACY

Projekt rozporządzenia nie będzie wywierał skutków na rynek pracy.

4. WPLYW NA KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI, SYTUACJĘ I ROZWÓJ REGIONÓW

Projekt rozporządzenia może wywierać wpływ na konkurencyjność gospodarki, sytuację i rozwój regionów.

Należy jednak podkreślić, że wprowadzanie ograniczeń w poborze gazu ziemnego będzie miało miejsce w sytuacjach szczególnych, a celem takich działań będzie zapobieżenie pogarszaniu się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu paliwowemu państwa.

Warto również dodać, iż przedsiębiorstwa energetyczne nie będą ponosiły odpowiedzialności za skutki wprowadzanych ograniczeń.

5. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Projekt rozporządzenia był konsultowany z podmiotami reprezentującymi krajowy sektor gazowniczy tj. :

- Izbą Gospodarczą Gazownictwa;
- Operatorem Gazociągów Przesyłowych Gaz – System Sp. z o. o.;
- Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem S.A.;
- innymi organizacjami gospodarczymi i operatorami działającymi w sektorze gazowniczym.